

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 276

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

53 tomas
2010 m. spalio 20 d.

Turinys

I Įstatymo galią turintys teisės aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 911/2010, dėl Europos Žemės stebėsenos programos (GMES) ir jos pradinės praktinės veiklos 2011–2013 m. ⁽¹⁾ 1
- ★ 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 912/2010, kuriuo įsteigiama Europos GNSS agentūra, panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1321/2004 dėl Europos palydovinės radijo navigacijos programų valdymo struktūrų sukūrimo ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 683/2008 11
- ★ 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 913/2010 dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo ⁽¹⁾ 22

DIREKTYVOS

- ★ 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos ⁽¹⁾ 33

Kaina: 4 EUR

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 911/2010

2010 m. rugsėjo 22 d.

dėl Europos Žemės stebėsenos programos (GMES) ir jos pradinės praktinės veiklos 2011–2013 m.

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 189 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros⁽²⁾,

kadangi:

(1) 2001 m. birželio 15–16 d. susitikime Geteborge Europos Vadovų Taryba susitarė dėl tvaraus vystymosi strategijos, kuria siekiama bendrai sustiprinti ekonominę, socialinę ir aplinkos politiką ir papildė Lisabonos procesą aplinkos aspektu.

(2) 2007 m. gegužės 21 d. Rezoliucijoje dėl Europos kosmoso politikos⁽³⁾, priimtoje ketvirtame bendrame jungtiniame Europos Sąjungos Tarybos ir Europos kosmoso agentūros tarybos posėdyje ministrų lygiu, kuri buvo įsteigta pagal Europos bendrijos ir Europos kosmoso agentūros bendrojo susitarimo⁽⁴⁾ 8 straipsnio

1 dalį (toliau – Kosmoso taryba), Taryba pripažino dabartinių ir galimą veiklos kosminės erdvės srityje indėlį į Lisabonos strategiją ekonomikos augimui ir užimtumui skatinti, nes dėl šios veiklos teikiamos technologijos ir paslaugos besiformuojančiai Europos žinių visuomenei bei prisidedama prie Europos sanglaudos, ir pabrėžė, kad kosminė erdvė yra svarbus Europos tvaraus vystymosi strategijos elementas.

(3) 2008 m. rugsėjo 26 d. Rezoliucijoje Europos kosminės erdvės politikos plėtojimas⁽⁵⁾, priimtoje penktame bendrame jungtiniame Kosmoso tarybos posėdyje buvo pabrėžtas poreikis parengti tinkamas ES priemonės ir finansavimo schemas, atsižvelgiant į kosminės erdvės sektoriaus specifiką, poreikį stiprinti šio sektoriaus ir jo pramonės konkurencingumą bei būtinybę turėti subalansuotą pramonės struktūrą; ir sudaryti sąlygas tinkamoms ilgalaikėms Sąjungos investicijoms į su kosmine erdve susijusius mokslinius tyrimus ir tvarių kosminių įrenginių veikimą siekiant naudoti Sąjungai bei jos piliečiams, visų pirma atsižvelgiant į visas su kosmine erdve susijusios politikos pasekmes kitoje finansinėje perspektyvoje.

(4) 2008 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl Europos kosmoso politikos: Europa ir kosmosas⁽⁶⁾ pabrėžiama būtinybė rasti tinkamas ES priemonės ir Europos kosmoso politikos finansavimo schemas, kuriomis naudojantis būtų galima papildyti pagal Septintąją bendrąją Europos bendrijos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros ir demonstracinės veiklos programą (2007–2013 m.) (toliau – Septintoji bendroji programa) skiriamas lėšas, kad skirtingi ūkio subjektai galėtų planuoti ilgalaikius veiksmus vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu bei pabrėžiama, kad rengiant kitą finansinę perspektyvą reikėtų atsižvelgti į tinkamas ES priemones ir finansavimo schemas, siekiant užtikrinti ilgalaikes Sąjungos investicijas į mokslinius tyrimus kosmoso srityje ir tvarių kosmoso taikymo būdų naudojimą teikiant naudą Sąjungai ir jos piliečiams.

⁽¹⁾ 2010 m. sausio 20 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2010 m. birželio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2010 m. rugsėjo 13 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL C 136, 2007 6 20, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 261, 2004 8 6, p. 64.

⁽⁵⁾ OL C 268, 2008 10 23, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 16 E, 2010 1 22, p. 57.

- (5) Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (toliau – GMES) yra Žemės stebėsenos iniciatyva, kuriai vadovauja Sąjunga ir kuri įgyvendinama bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir Europos kosmoso agentūra (toliau – EKA). Jos pagrindinis tikslas – kontroliuojant Sąjungai teikti informavimo paslaugas, kurių dėka sudaroma prieiga prie tikslų aplinkos ir saugumo sričių duomenų ir kurios skirtos tenkinti vartotojų poreikius. Tuo pačiu metu taikant GMES turėtų būti kaip galima geriau išnaudotos inovacijų politikos galimybės pramonėje, mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros galimybės Žemės stebėjimo srityje. GMES turėtų būti, be kita ko, pagrindinis paramos biologinės įvairovės bei ekosistemų valdymui ir klimato kaitos švelninimui bei prisitaikymui prie jos įrankis.
- (6) Siekiant tvaraus GMES įgyvendinimo tikslo būtina koordinuoti įvairių GMES veikloje dalyvaujančių partnerių veiklą ir sukurti, įsteigti bei turėti veikiančius stebėjimo pajėgumus, atitinkančius naudotojų reikalavimus, nedarant poveikio atitinkamiems nacionaliniams ir Europos saugumo reikalavimams.
- (7) Taigi komitetas turėtų padėti Komisijai užtikrinti Sąjungos, valstybių narių ir tarpvalstybinių agentūrų indėlio į GMES koordinavimą geriausiai išnaudodamas esamus pajėgumus ir nustatydamas trūkumus, kuriuos reikėtų pašalinti Sąjungos lygiu. Jis taip pat turėtų padėti Komisijai stebėti nuoseklų GMES įgyvendinimą. Jis turėtų stebėti politikos raidą ir sudaryti galimybes keistis gerąja patirtimi GMES srityje.
- (8) Komisija, kuriai turėtų padėti komitetas, turėtų būti atsakinga už GMES saugumo politikos įgyvendinimą. Tuo tikslu turėtų būti įsteigta speciali komiteto grupė (Saugumo taryba).
- (9) GMES turėtų būti nukreipta į naudotojus, taigi būtinas nuolatinis ir veiksmingas naudotojų dalyvavimas, ypač nustatant ir įteisinant paslaugos teikimo reikalavimus. Siekiant padidinti GMES vertę naudotojams, jų indėlis turėtų būti aktyviai skatinamas nuolat konsultuojantis su galutiniais viešojo ir privataus sektoriaus naudotojais. Taip pat turėtų būti įsteigta speciali įstaiga (Naudotojų forumas) siekiant, kad būtų lengviau nustatomi naudotojų reikalavimai, patikrinta paslaugos atitiktis reikalavimams ir koordinuojama GMES programa su jos viešojo sektoriaus naudotojais.
- (10) Siekdama nustatyti sistemą, pagal kurią būtų užtikrinama atvira prieiga prie visos informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, suteikiant būtiną tos informacijos ir duomenų apsaugą, Komisijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 290 straipsnį turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotus teisės aktus dėl GMES naudotojų registravimo ir licencijavimo sąlygų bei prieigos prie GMES duomenų ir informacijos apribojimo, atsižvelgiant į duomenų, reikalingų GMES, teikėjų duomenis ir informacijos politiką ir nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms ir procedūroms, taikomoms valstybės kontroliuojamai kosmoso ir *in situ* infrastruktūrai. Labai svarbu, kad parengiamųjų darbų metu Komisija tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu.
- (11) Siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento ir šio reglamento pagrindu priimtų deleguotų teisės aktų įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai pagal deleguotuose teisės aktuose nustatytas sąlygas ir kriterijus priimti konkrečias priemones dėl prieigos prie informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, apribojimo, taip pat atskiras priemones, atsižvelgiant į tam tikros informacijos ir duomenų slaptumą. Įgyvendinimo įgaliojimai taip pat Komisijai turėtų būti suteikti tam, kad ji koordinuotų valstybių narių savanoriškus įnašus ir galimą sąveiką su atitinkamomis nacionalinėmis, Sąjungos ir tarptautinėmis iniciatyvomis siekiant nustatyti maksimalią subsidijų bendro finansavimo dalį, priimtų priemones, pagal kurias nustatomi techniniai reikalavimai, kad būtų užtikrinama GMES kosmoso komponentui skirtos programos sistemos kontrolė ir vientisumas, kontroliuojama prieiga prie technologijų, kurios užtikrina GMES kosmoso komponentui skirtos programos saugumą, ir šios technologijos būtų tvarkomos, bei priimtų GMES metinę darbų programą.
- Vadovaujantis SESV 291 straipsniu laikantis įprastos teisėkūros procedūros priimtu reglamentu iš anksto nustatomi valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai. Iki bus priimtas tas naujas reglamentas, toliau taikomas 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽¹⁾, išskyrus reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri yra netaikoma.
- (12) Kadangi GMES grindžiama Sąjungos, EKA ir valstybių narių partnerystėje, Komisija turėtų stengtis tęsti neseniai su EKA ir valstybėmis narėmis, turinčiomis atitinkamą kosminę erdvę, pradėtą dialogą.
- (13) GMES paslaugos reikalingos siekiant skatinti, kad privatus sektorius nuolat naudotųsi informacijos šaltiniais ir taip padeda išvirtinti rinkoje paslaugų teikėjams, kurių dauguma yra mažos ir vidutinės įmonės (toliau – MVL), taip sukuriant pridėtinę vertę.

(¹) OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- (14) GMES apima kūrimo veiksmus ir praktinę veiklą. Kalbant apie praktinę veiklą, Trečioji Kosmoso taryba 2005 m. lapkričio 28 d. priimtose gairėse pritarė GMES priemonių įgyvendinimui etapais, remdamasi aiškiai nustatytais prioritetais, pradedant trijų skubių paslaugų tipų – reagavimo į ekstremalias situacijas, žemės paviršiaus ir jūros stebėsenos paslaugų – teikimo organizavimu.
- (15) Pirmosios reagavimo į ekstremalias situacijas ir žemės paviršiaus stebėsenos praktinės paslaugos buvo finansuojamos kaip parengiamieji veiksmai pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento⁽¹⁾ (toliau – Finansinis reglamentas) 49 straipsnio 6 dalies b punktą.
- (16) Be kūrimo veiksmų, finansuotų pagal kosmoso teminę sritį, įtrauktą į Septintąją bendrąją programą, Sąjungos veiksmai yra būtini laikotarpiu nuo 2011 m. iki 2013 m., siekiant užtikrinti parengiamųjų veiksmų tęstinumą ir organizuoti ilgalaikį praktinių paslaugų teikimą pakankamai techniniu požiūriu išvystytose srityse, kuriose buvo įrodyta, kad yra galimybė plėtoti susijusias ir naudotojus orientuoto sektoriaus paslaugas.
- (17) 2008 m. lapkričio 12 d. Komunikate „Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (GMES). Mums rūpi saugesnė planeta“ Komisija pabrėžė požiūrį į GMES valdymą ir finansavimą ir pareiškė ketinanti pavesti techninį GMES įgyvendinimą specializuotiems subjektams, įskaitant EKA, kurios padėtis ir kompetencija yra unikaliai, GMES kosmoso komponentui įgyvendinti.
- (18) Komisija, jei įmanoma, GMES paslaugų techninio įgyvendinimo koordinavimą turėtų pavesti kompetentingoms Sąjungos įstaigoms arba tarpvyriausybiniams organizacijoms, pavyzdžiui, Europos aplinkos agentūrai ir Europos vidutinės trukmės orų prognozių centrui.
- (19) Siekiant koordinuoti turimus Sąjungos ir jos valstybių narių pajėgumus, kad būtų geresnė parengtis stichinėms nelaimėms ir žmonių sukeltoms katastrofoms, reagavimas į jas ir atstatymas po šių katastrofų, kurios dažnai turi neigiamą poveikį ir aplinkai, reikalingos praktinės paslaugos ekstremalių situacijų valdymo ir humanitarinės pagalbos srityse. Kadangi dėl klimato kaitos ekstremalių situacijų skaičius gali padidėti, GMES bus svarbi priemonė remiant prisitaikymo prie klimato kaitos priemones. Todėl GMES paslaugos turėtų padėti teikti geoerdvinę informaciją siekiant padėti reagavimo į ekstremalias situacijas ir humanitarinės pagalbos srityse.
- (20) Žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos yra svarbios biologinės įvairovės ir ekosistemų stebėsenai bei remia klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemones, įvairių išteklių ir politikos sričių, daugelis kurių susiję su gamtine aplinka: dirvožemis, vanduo, žemės ūkis, miškai, energetika ir energijos naudojimas, užstatytos teritorijos, rekreacijos zonos, infrastruktūra ir transportas, valdymui. Praktinės žemės paviršiaus stebėjimo paslaugos, išplėtos bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, trečiosiomis šalimis Europoje ir partneriais už Europos ribų bei Jungtinėmis Tautomis, reikalingos Europos ir pasauliniu lygiais.
- (21) GMES paslaugos jūros aplinkos srityje svarbios remiant integruotus Europos įvykių vandenynuose numatymo ir stebėsenos pajėgumus ir ateityje teikiant esminius su klimatu susijusių kintamųjų duomenis. Jie yra svarbus klimato kaitos stebėsenos, jūros aplinkos stebėsenos ir paramos transporto politikai elementas.
- (22) Atmosferos stebėsenos paslaugos svarbios stebint oro kokybę, atmosferos chemines savybes ir sudėtį. Jos taip pat yra svarbus klimato kaitos stebėsenos ir būsimo esminių su klimatu susijusių kintamųjų duomenų teikimo elementas. Būtina nuolat regioniniu ir pasaulio lygiais teikti informaciją apie atmosferos būklę.
- (23) Saugumo paslaugos yra svarbi GMES iniciatyvos dalis. Europai bus naudinga naudotis kosmoso ir *in situ* erdve remiant paslaugų, kurios padeda įveikti sunkumus, su kuriais Europa susiduria saugumo srityje, ypač sienų kontrolės, jūrų priežiūros ir paramos Sąjungos išorės veiksams srityse, įgyvendinimą.
- (24) Klimato kaitos stebėsenai turėtų sudaryti galimybes pritaikyti prie jos padarinių ir juos sušvelninti. Visų pirma ji turėtų prisidėti prie esminių su klimatu susijusių kintamųjų duomenų rinkimo, klimato analizės atlikimo ir prognozės dėl atitinkamo prisitaikymo ir švelninimo priemonių masto bei tam tikrų paslaugų teikimo.
- (25) Pagal šį reglamentą finansuojamas praktinių paslaugų teikimas priklauso nuo prieigos prie duomenų, surinktų naudojantis kosmoso infrastruktūra ir oro, jūros ir antžeminiais įrenginiais (*in situ* infrastruktūra) bei stebėjimo programomis. Todėl visiškai laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų turėtų būti užtikrinta prieiga prie reikiamų duomenų, o prireikus turėtų būti remiamas duomenų *in situ* rinkimas, galimai papildant esamus Sąjungos ir nacionalinius veiksmus. Reikia užtikrinti nuolatinę prieigą prie *in situ* ir kosminės erdvės stebėjimo infrastruktūros, įskaitant pagal EKA GMES kosmoso komponento programą (kontroliniai palydovai) specialiai sukurtą GMES skirtą kosmoso infrastruktūrą. Pirmieji kontroliniai palydovai turėtų pradėti pradinę praktinę veiklos etapą 2012 m.

(¹) OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

- (26) Komisija turėtų užtikrinti su GMES susijusių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros veiksmų pagal Septintąją bendrąją programą, Sąjungos įnašo į GMES pradinę praktinę veiklą, GMES partnerių veiklos ir jau esančių struktūrų, pavyzdžiui, Europos duomenų centrų, veiksmų papildomumą.
- (27) GMES pradinė praktinė veikla turėtų būti įgyvendinama nuosekliai su kitų Sąjungos sričių politika, priemonėmis ir veiksmais, visų pirma su aplinkos, saugumo, konkurencingumo ir inovacijų, sanglaudos, mokslinių tyrimų, transporto, konkurencijos ir tarptautinio bendradarbiavimo politika, Europos globalios navigacijos palydovinių sistemų (toliau – GNSS) programa ir asmens duomenų apsauga. Be to, GMES duomenys turėtų išlikti suderinami su valstybių narių erdvinės informacijos duomenimis ir remti Sąjungoje erdvinės informacijos infrastruktūros, įsteigtos 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukuriantia Europos bendrąją erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE)⁽¹⁾, plėtrą. GMES taip pat turėtų papildyti bendrosios aplinkos informacijos sistemą (toliau – SEIS) ir Sąjungos veiklą reagavimo į ekstremalias situacijas srityje.
- (28) GMES ir jos pradinė praktinė veikla turėtų būti laikomos Europos įnašu kuriant globalią Žemės stebėjimo sistemą (toliau – GEOSS), kurią rengia Žemės stebėjimo grupė (toliau – GEO).
- (29) Europos ekonominės erdvės susitarime ir bendruosiuose susitarimuose su šalimis kandidatėmis ir potencialiomis šalimis kandidatėmis numatyta galimybė šioms šalims dalyvauti Sąjungos programose. Trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimas turėtų būti galimas tuo tikslu sudarius tarptautinius susitarimus.
- (30) Šis reglamentas visai GMES pradinės praktinės veiklos trukmei biudžeto valdymo institucijai metinės biudžeto procedūros metu nustato orientacinio 107 mln. EUR dydžio finansinį paketą, kaip numatyta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo⁽²⁾ (toliau – Tarpinstitucinis susitarimas) 37 punkte. Numatyta, kad šis finansinis paketas bus papildomas 209 mln. EUR iš kosmoso temai pagal Septintąją bendrąją programą skirtų lėšų su GMES pradine praktine veikla susijusiems moksliniams tyrimams finansuoti ir jis turėtų būti valdomas vadovaujantis galiojančiomis taisyklėmis ir sprendimų priėmimo procedūromis, taikomomis vykdant Septintąją bendrąją programą. Šie du finansavimo šaltiniai turėtų būti valdomi koordinuotai siekiant užtikrinti nuosekliai pažangą įgyvendinant GMES.
- (31) Finansinis paketas turi atitikti 2007–2013 m. daugiametės finansinės programos (toliau – DFP) 1a išlaidų pakategorės viršutinę ribą, tačiau 2011–2013 m. 1a išlaidų kategorijos marža yra labai nedidelė. Pabrėžtina, kad dėl metinių sumų bus sprendžiama kasmetės biudžeto sudarymo procedūros metu laikantis Tarpinstitucinio susitarimo 37 punkto.
- (32) Jei įmanoma, finansavimas turėtų būti padidintas, kad šiuo metu galiojančios DFP laikotarpiu kosmoso komponentui galėtų būti skiriami išpareigojimų asignavimai. Konkrečiai tai susiję su A serijos kontrolinių palydovų veikla, B serijų pradžia ir pagrindinių C serijos kontrolinių palydovų dalių įsigijimu.
- (33) Tuo tikslu atlikdama dabartinės DFP laikotarpio vidurio peržiūrą Komisija dar iki 2010 m. pabaigos visame Sąjungos biudžete 2007–2013 m. DFP laikotarpiui turėtų numatyti papildomo GMES finansavimo galimybę.
- (34) Papildomo finansavimo, kuris papildytų jau numatytą 107 mln. EUR sumą, skyrimą šiam reglamentui reikėtų svarstyti atsižvelgiant į diskusijas dėl Europos kosmoso politikos ateities, ypač dėl viešųjų pirkimų ir valdymo.
- (35) Per pirmąjį 2011 m. pusmetį Komisija, nedarydama poveikio derybų dėl 2014–2020 m. DFP rezultatams, taip pat turėtų pateikti ilgalaike finansavimo strategiją būsimam DFP laikotarpiui.
- (36) Rengdama finansinį programavimą Komisija turėtų pasirūpinti, kad būtų išlaikytas duomenų tęstinumas vykdant GMES pradinę praktinę veiklą (2011–2013 m.) ir jiems pasibaigus ir kad paslaugomis galima būtų naudotis nuolatos ir be apribojimų.
- (37) Pagal Finansinį reglamentą valstybės narės, trečiosios šalys ir tarptautinės organizacijos turėtų turėti galimybę prisidėti prie programų pagal atitinkamus susitarimus.
- (38) GMES informacija turėtų būti visa atvirai prieinama nedarant poveikio atitinkamiems saugumo reikalavimams arba valstybių narių ir kitų organizacijų, teikiančių duomenis ir informaciją GMES, su duomenimis susijusiai politikai. To reikia siekiant propaguoti naudojimąsi ir dalijimąsi Žemės stebėjimo duomenimis ir informacija laikantis SEIS, INSPIRE ir GEOSS principų. Suteikiant visišką ir atvirą prieigą prie duomenų taip pat reikėtų atsižvelgti į dabar teikiamus komercinius duomenis ir skatinti Žemės stebėjimo rinkų Europoje stiprinimą, ypač susijusio į naudotojus orientuotų paslaugų sektoriaus, siekiant skatinti ekonomikos augimą ir užimtumą.

(1) OL L 108, 2007 4 25, p. 1.

(2) OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

(39) Vadovaujantis 2009 m. spalio 28 d. Komisijos komunikatu „Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (GMES). Su kosmine infrastruktūra susiję uždaviniai ir tolesni veiksmai“ turėtų būti vykdoma atviro naudojimosi visais kontrolinių palydovų duomenimis politika taikant nemokamo licencijavimo ir prieigos internetu sistemą bei atsižvelgiant į saugumo aspektus. Taikant tokį metodą siekiama, kad kontrolinių palydovų duomenis galima būtų naudoti kuo didesniai įrenginių skaičiui, ir jis būtų skirtas informacijos, grindžiamos galutiniais naudotojams skirtais Žemės stebėjimo duomenimis, įsisavinimui skatinti.

(40) Pagal šį reglamentą finansuojami veiksmai turėtų būti stebimi ir vertinami, kad juos būtų galima patikslinti.

(41) Taip pat reikėtų imtis atitinkamų priemonių siekiant užkirsti kelią pažeidimams ir sukčiavimui ir būtinų veiksmų siekiant išieškoti prarastas, nepagrįstai sumokėtas ar neteislingai panaudotas lėšas pagal 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos⁽¹⁾, 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų⁽²⁾ ir 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų⁽³⁾.

(42) Kadangi šio reglamento tikslo, t. y. GMES programos įsteigimo ir jos pradinės praktinės veiklos pradžios, valstybės narės negali deramai pasiekti, nes GMES pradinė praktinė veikla bus atliekama ir visos Europos lygiu bei priklausys nuo koordinuoto paslaugų teikimo visose valstybėse narėse, jo įgyvendinimas turi būti koordinuojamas Sąjungos lygiu, ir kadangi dėl veiksmo masto to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti, ypač atsižvelgiant į Komisijos kaip į nacionalinių veiksmų koordinatoreis vaidmenį,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu patvirtinama Europos Žemės stebėsenos programa, vadinama GMES, ir jos pradinės praktinės veiklos įgyvendinimo taisyklės laikotarpiu nuo 2011 m. iki 2013 m.

⁽¹⁾ OL L 312, 1995 12 23, p. 1.

⁽²⁾ OL L 292, 1996 11 15, p. 2.

⁽³⁾ OL L 136, 1999 5 31, p. 1.

2 straipsnis

GMES taikymo sritis

1. GMES programa grindžiama pagal 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1982/2006/EB dėl Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintosios bendrosios programos (2007–2013 m.)⁽⁴⁾ ir EKA GMES kosmoso komponento programą atliktais moksliniais tyrimais.

2. GMES programą sudaro:

a) paslaugų, kuriomis užtikrinama prieiga prie informacijos remiant šias sritis, komponentas:

— atmosferos stebėsenos,

— klimato kaitos stebėsenos remiant prisitaikymo prie jos ir jos švelninimo politiką,

— ekstremalių situacijų valdymo,

— žemės paviršiaus stebėsenos,

— jūros aplinkos stebėsenos,

— saugumo;

b) kosmoso komponentas, kuriuo užtikrinamas tvarus stebėjimas iš kosmoso a punkte nurodytose paslaugų srityse;

c) *in situ* komponentas, kuriuo užtikrinami stebėjimai oro, jūros ir antžeminiams stebėjimo įrenginiais a punkte nurodytose paslaugų srityse.

3 straipsnis

GMES pradinė praktinė veikla 2011–2013 m.

1. GMES pradinė praktinė veikla vykdoma laikotarpiu nuo 2011 m. iki 2013 m. ir gali apimti praktinius veiksmus šiose srityse:

1) 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos paslaugų sritys;

2) pagalbos naudotojams įsisavinti paslaugas priemonės;

3) prieiga prie duomenų;

4) parama *in situ* duomenų rinkimui;

5) GMES kosmoso komponentas.

2. 1 dalyje nurodytų praktinių veiksmų tikslai apibrėžti priede.

⁽⁴⁾ OL L 412, 2006 12 30, p. 1.

4 straipsnis

Organizacinės priemonės

1. Komisija užtikrina GMES programos veiksmų koordinavimą nacionaliniu, Sąjungos ir tarptautiniu lygiais, ypač su GEOSS veikla. GMES įgyvendinimas ir praktinė veikla grindžiami Sąjungos ir valstybių narių partneryste laikantis atitinkamų jų taisyklių ir procedūrų. Valstybių narių savanoriški įnašai ir galimos sąveikos su atitinkamomis nacionalinėmis, Sąjungos ir tarptautinėmis iniciatyvomis turi būti koordinuojami pagal 16 straipsnio 5 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

2. Komisija administruoja lėšas, skirtas šiuo reglamentu nustatytiems veiksams finansuoti, pagal Finansinį reglamentą ir pagal 16 straipsnio 4 dalyje nurodytą valdymo procedūrą. Ji turi užtikrinti, kad GMES programa papildytų ir derėtų su kitomis Sąjungos politikos sritimis, priemonėmis ir veiksmais, susijusiais visų pirma su aplinkos, saugumo, konkurencingumo ir inovacijų, sanglaudos politika, mokslinių tyrimų (ypač su pagal Septintąją bendrąją programą vykdomais su GMES susijusiais veiksmais, nedarant poveikio Sprendimui Nr. 1982/2006/EB), transporto ir konkurencijos bei tarptautinio bendradarbiavimo politika, Europos globalios navigacijos palydovinių sistemų (GNSS) programomis, asmens duomenų apsauga ir galiojančiomis intelektinės nuosavybės teisėmis, Direktyva 2007/2/EB, bendrąją aplinkos informacijos sistema (SEIS) ir Sąjungos veiksmais reagavimo į ekstremalias situacijas srityje.

3. Kadangi GMES yra į naudotojus nukreipta programa, Komisija turi užtikrinti, kad paslaugų specifikacijos atitiktų naudotojų poreikius. Tuo tikslu ji sukuria skaidrų pastovaus naudotojų dalyvavimo ir konsultavimosi su jais mechanizmą, kuris padėtų nustatyti naudotojų poreikius Sąjungos ir nacionaliniu lygiais. Komisija turi užtikrinti atitinkamų valstybių narių, trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų viešojo sektoriaus naudotojų koordinavimą. Komisija savarankiškai, pasikonsultavusi su Naudotojų forumu, nustato reikalavimus paslaugų duomenims.

4. GMES kosmoso komponento techninis koordinavimas ir įgyvendinimas perduodamas EKA, prirėkus pasitelkiant Europos meteorologinių palydovų eksploatavimo organizaciją (EUMETSAT).

5. Komisija, prirėkus, GMES paslaugų techninio įgyvendinimo koordinavimą paveda kompetentingoms Sąjungos įstaigoms arba tarpvyriausybiniams organizacijoms.

5 straipsnis

Paslaugų teikimas

1. Komisija imasi atitinkamų priemonių siekdama užtikrinti veiksmingą konkurenciją teikiant GMES paslaugas ir skatinti

MVĮ dalyvavimą. Komisija palengvina naudojimąsi GMES paslaugų rezultatais siekdama vystyti susijusį į naudotojus orientuotą paslaugų sektorių.

2. GMES paslaugos teikiamos decentralizuotai, prirėkus, apima Europos lygiu esamus valstybių narių kosminių, *in-situ* ir referencinių duomenų bankus ir pajėgumus taip išvengiant dubliavimosi. Vengiama įsigyti naujus duomenis, kurie dubliuotų esamus šaltinius, nebent naudojimas esamais ar atnaujinamais duomenų rinkiniais yra techniškai neįmanomas arba neekonomiškas.

3. Komisija, atsižvelgdama į Naudotojų forumo nuomonę, gali apibrėžti arba įteisinti atitinkamas pagal GMES programą renkamų duomenų sertifikavimo procedūras. Šios procedūros yra skaidrios, patikrinamos ir audituojamos siekiant naudotojui užtikrinti autentiškumą, atsekamumą ir duomenų vientisumą. Komisija užtikrina, kad šios procedūros būtų įgyvendinamos nustatant sutartines sąlygas su GMES paslaugų operatoriais.

4. Kiekvienais metais Komisija pateikia ataskaitą apie įgyvendinant šį straipsnį pasiektus rezultatus.

6 straipsnis

Sąjungos finansavimo formos

1. Sąjungos finansavimas gali būti teikiamas tokiais teisiškai formomis:

a) susitarimais dėl įgaliojimų perdavimo;

b) subsidijomis;

c) viešųjų pirkimų sutartimis.

2. Teikiant Sąjungos finansavimą užtikrinama tikra konkurencija, skaidrumas ir sudaromos vienodos galimybės. Kai tai yra pateisinama, Sąjungos subsidijos gali būti teikiamos specialiomis formomis, įskaitant bendruosius partnerystės susitarimus, veiklos bendrą finansavimą ar veiklos subsidijas. Bendro Europos intereso tikslų siekiančioms įstaigoms veiklos subsidijoms negali būti taikomos Finansinio reglamento nuostatos dėl laipsniško finansavimo mažinimo. Subsidijoms nustatoma maksimali bendro finansavimo dalis laikantis 16 straipsnio 4 dalyje nurodytos valdymo procedūros.

3. Pasirašius sutartis Komisija teikia ataskaitas apie Sąjungos fondų lėšų skyrimą kiekvienam iš 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų veiksmų ir apie viešųjų pirkimų konkursų vertinimo procesą bei rezultatus ir pagal šį straipsnį sudarytas sutartis.

7 straipsnis

Trečiųjų šalių dalyvavimas

3 straipsnyje nurodytuose praktiniuose veiksmuose gali dalyvauti šios šalys:

1. Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) šalys, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) Susitariančiosios Šalys pagal EEE susitarime nustatytas sąlygas;
2. šalys kandidatės, taip pat potencialios šalys kandidatės, įtrauktos į stabilizavimo bei asociacijos procesą pagal su tomis šalimis sudarytus bendruosius susitarimus ar Asociacijos sutarties protokolą, nustatančius bendruosius tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose principus;
3. Šveicarijos Konfederacija, kitos 1 ir 2 punktuose nenurodytos trečiosios šalys ir tarptautinės organizacijos pagal Sąjungos su tokiomis trečiosiomis šalimis ar tarptautinėmis organizacijomis sudarytus susitarimus, laikantis SESV 218 straipsnio, kuriame nustatytos jų dalyvavimo sąlygos ir išsamios taisyklės.

8 straipsnis

Finansavimas

1. Finansinis paketas, skiriamas 3 straipsnio 1 dalyje nurodytiems praktiniams veiksams įgyvendinti, yra 107 mln. EUR.
2. Kiekvienais metais biudžeto valdymo institucija skiria asignavimus, neviršydama DFP nustatytų ribų.
3. Trečiosios šalys ir tarptautinės organizacijos taip pat gali skirti papildomų lėšų GMES programai.

Pirmoje pastraipoje nurodytos papildomos lėšos laikomos asignuotosiomis pajamomis pagal Finansinio reglamento 18 straipsnį.

9 straipsnis

GMES duomenų ir informacijos politika

1. Duomenų ir informacijos politikos, susijusios su pagal GMES programą finansuojamais veiksmais, tikslai yra šie:
 - a) skatinimas naudoti ir dalytis GMES informacija ir duomenimis;

- b) atvira prieiga prie visos informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, laikantis atitinkamų tarptautinių susitarimų, saugumo reikalavimų ir licencijavimo sąlygų, įskaitant registravimą ir naudotojų licencijų pripažinimą;

- c) Žemės stebėjimo rinkų Europoje stiprinimas (ypač susijusio į naudotojus orientuotų paslaugų sektoriaus) siekiant skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą;

- d) prisidėjimas prie GMES duomenų ir informacijos teikimo tvarumo ir tęstinumo;

- e) parama Europos akademinėms, technologijas plėtojančioms ir naujoves diegiančioms bendruomenėms.

2. Siekdama nustatyti sistemą, pagal kurią būtų užtikrinama galimybė gauti GMES informaciją ir įgyvendinti 1 dalies b punkte nurodytą su duomenimis susijusios politikos tikslą, suteikiant būtiną informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, apsaugą, Komisija, naudodamasi teise priimti deleguotus teisės aktus pagal 10 straipsnį bei laikydamosi 11 ir 12 straipsniuose nustatytų sąlygų gali patvirtinti šias priemones, atsižvelgdama į GMES reikalingų teikėjų duomenis ir informacijos politiką, nedarydama poveikio nacionalinėms taisyklėms ir procedūroms, taikomoms valstybės kontroliuojamai kosmoso ir *in situ* infrastruktūrai:

- a) GMES naudotojų registravimo ir licencijavimo sąlygų nustatymo priemonės;

- b) kriterijų, susijusių su apribojimu naudoti informacija, gauta teikiant GMES paslaugas, ir duomenimis, surinktais naudojantis GMES infrastruktūra, nustatymo priemonės.

10 straipsnis

Delegavimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti 9 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotus teisės aktus iki 2013 m. gruodžio 31 d.
2. Kai tik Komisija priima deleguotą teisės aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
3. Įgaliojimai priimti deleguotus teisės aktus Komisijai suteikiami laikantis 11 ir 12 straipsniuose nustatytų sąlygų.

11 straipsnis

Delegavimo atšaukimas

1. Europos Parlamentas arba Taryba bet kuriuo metu gali atšaukti 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą įgaliojimų delegavimą.
2. Institucija, pradėjusi vidaus procedūrą, kad nuspręstų, ar atšaukti įgaliojimų delegavimą, stengiasi informuoti kitą instituciją ir Komisiją per protingą terminą iki galutinio sprendimo priėmimo dienos, nuroydamą deleguotus įgaliojimus, kurie galėtų būti atšaukti, ir galimas atšaukimo priežastis.
3. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų delegavimas. Jis įsigalioja nedelsiant arba vėlesnę jame nurodytą datą. Sprendimas neturi poveikio jau galiojančių deleguotų teisės aktų galiojimui. Jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

12 straipsnis

Prieštaravimai dėl deleguotų teisės aktų

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali pareikšti prieštaravimus dėl deleguoto teisės akto per du mėnesius nuo pranešimo dienos.

Europos Parlamento ar Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

2. Jei pasibaigus tam laikotarpiui nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareikšė prieštaravimų dėl deleguoto teisės akto, jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja jo nuostatose nurodytą dieną.

Deleguotas teisės aktas gali būti skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja iki to laikotarpio pabaigos, jeigu tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba informavo Komisiją, kad nepareikš prieštaravimų.

3. Jeigu Europos Parlamentas ar Taryba pareiškia prieštaravimų dėl deleguoto teisės akto, šis aktas neįsigalioja. Prieštaravimą pareiškusi institucija nurodo prieštaravimo dėl deleguoto teisės akto priežastis.

13 straipsnis

Duomenų ir informacijos politikos bei GMES komponentų ir informacijos saugumo valdymo įgyvendinimo priemonės

1. Remiantis 9 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytais kriterijais Komisija, laikydamasi 16 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros, patvirtina konkrečias priemones dėl

prieigos prie informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, apribojimo.

2. Komisija užtikrina bendrą GMES komponentų ir paslaugų saugumo koordinavimą, atsižvelgdama į poreikį prižiūrėti ir suderinti visų jos elementų saugumo reikalavimus nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms ir procedūroms, taikomoms valstybės kontroliuojamai kosmoso ir *in situ* infrastruktūrai. Visų pirma Komisija, laikydamasi 16 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros, patvirtina priemones, pagal kurias nustatomi techniniai reikalavimai, kad būtų užtikrinama GMES kosmoso komponentui skirtos programos sistemos kontrolė ir vientisumas, kontroliuojami prieiga prie technologijų, kurios užtikrina GMES kosmoso komponentui skirtos programos saugumą, ir tų technologijų tvarkymas.

14 straipsnis

Stebėseną ir vertinimą

1. Komisija atlieka 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų praktinių veiksmų įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą.

2. Komisija ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. pateikia tarpinio vertinimo ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui ir ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d. – *ex post* vertinimo ataskaitą.

15 straipsnis

Įgyvendinimo priemonės

1. Komisija priima metinę darbų programą pagal Finansinio reglamento 110 straipsnį ir 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklės⁽¹⁾, 90 ir 166 straipsnius, laikydamasi šio reglamento 16 straipsnio 4 dalyje nurodytos valdymo procedūros.

2. GMES programos finansavimui skirtos lėšos taip pat gali būti skiriamos padengti išlaidas, susijusias su pasirengimo, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veikla, kuri tiesiogiai būtina GMES programai valdyti ir jos tikslams pasiekti, ir visų pirma susijusias su tyrimais, posėdžiais, informavimo ir skelbimo veiksmais, ir visas kitas technines ir administracines pagalbas išlaidas, kurias Komisija gali patirti valdydama GMES programą.

⁽¹⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 1.

16 straipsnis

GMES komitetas

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – GMES komitetas).
2. GMES komitetas gali rengti specialios sudėties posėdžius, kuriuose būtų sprendžiami konkretūs klausimai, visų pirma su saugumu susiję klausimai (Saugumo valdyba).
3. Kai pateikiama nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nurodytas laikotarpis yra du mėnesiai.
4. Kai pateikiama nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas laikotarpis yra du mėnesiai.
5. Kai pateikiama nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

17 straipsnis

Naudotojų forumas

1. Naudotojų forumas steigiamas kaip speciali įstaiga. Jis pataria Komisijai nustatant ir įteisinant naudotojų poreikius ir koordinuojant GMES programą su jos viešojo sektoriaus naudotojais.
2. Naudotojų forumui pirmininkauja Komisija. Jį sudaro valstybių narių paskirti GMES viešojo sektoriaus naudotojai.
3. Komisija Naudotojų forumui teikia sekretoriato paslaugas.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2010 m. rugsėjo 22 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkas
O. CHASTEL

4. Naudotojų forumas priima darbo tvarkos taisykles.

5. GMES komitetui teikiama išsami informacija apie Naudotojų forumo nuomones dėl GMES programos įgyvendinimo.

18 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisija užtikrina, kad, įgyvendinant pagal šį reglamentą finansuojamus veiksmus, Sąjungos finansiniai interesai būtų apsaugoti taikant sukčiavimo, korupcijos ir bet kokios kitos neteisėtos veiklos prevencijos priemones, vykdant veiksmingus patikrinimus ir išieškant nepagrįstai išmokėtas sumas, o nustačius pažeidimus – taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasinančias sankcijas pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95, Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Reglamentą (EB) Nr. 1073/1999.
2. Pagal šį reglamentą finansuojamiems Sąjungos veiksmams taikomas Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje nurodytas „pažeidimo“ terminas, kuris reiškia bet kokią Sąjungos teisės nuostatą pažeidimą arba bet kokią sutartinio įsipareigojimo neįvykdymą, kylantį dėl ūkio subjekto veiksmo arba neveikimo, dėl kurio nepagrįstomis išlaidomis yra arba būtų padaryta žalos Europos Sąjungos bendrajam biudžetui.
3. Pagal šį reglamentą sudarytuose susitarimuose, įskaitant susitarimus su dalyvaujančiomis trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, numatyta, kad Komisija ar bet koks jos įgaliotas atstovas atlieka priežiūrą ir finansų kontrolę, o Audito Rūmai – auditą, kuris, prireikrus, atliekamas vietoje.

19 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

PRIEDAS

GMES PRADINĖS PRAKTINĖS VEIKLOS 2011–2013 M. TIKSLAI

3 straipsnio 1 dalyje nurodyti praktiniai veiksmai padeda siekti šių tikslų:

- 1) reagavimo į ekstremalias situacijas paslaugos, grindžiamos Europoje vykdoma veikla, kuri užtikrina, kad Žemės stebėjimo duomenys ir išvestiniai produktai būtų pateikti subjektams, reaguojantiems į ekstremalias situacijas tarptautiniu, Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygiais įvairių tipų nelaimių, įskaitant meteorologinius pavojus (štormus, gaisrus ir potvynius), geofizinių pavojų (žemės drebėjimus, cunamius, ugnikalnių išsiveržimus ir nuošliaužas), žmogaus sąmoningai ir atsitiktinai sukeltų ir kitų humanitarinių katastrofų atžvilgiu. Kadangi dėl klimato kaitos ekstremalių situacijų gali daugėti, GMES reagavimas į ekstremalias situacijas bus svarbi parama prisitaikymo prie klimato kaitos priemonėms šioje srityje kaip dalis prevencijos, parengties, reagavimo ir atstatymo veiksmų Europoje;
- 2) žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos, kuri užtikrina, kad Žemės stebėjimo duomenys ir išvestiniai produktai būtų prieinami ir naudingi Europos, nacionalinėms, regioninėms ir tarptautinėms valdžios institucijoms, atsakingoms už pasaulio ir vietos aplinkos – biologinės įvairovės, dirvožemio, vandens, miškų ir nacionalinių išteklių – stebėseną, taip pat aplinkos politikos įgyvendinimą, geografinės informacijos rinkimą, žemės ūkį, energetiką, miestų planavimą, infrastruktūrą ir transportą. Žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos apima klimato kaitos kintamųjų stebėseną;
- 3) jūros stebėsenos paslaugos, kuria teikiama informacija apie pasaulio vandenynų ir Europos regioninių sričių fizinę vandenynų ir jūrų ekosistemų būklę. GMES jūrų paslaugų taikymo sritis apima jūrų saugumą, jūros aplinką ir pakrančių regionus, jūros išteklius bei sezoninę meteorologinę prognozę ir klimato stebėseną;
- 4) atmosferos aplinkosaugos paslaugos, kuri užtikrina oro kokybės stebėseną Europos mastu bei atmosferos cheminę sudėtį pasaulio mastu. Jas pasitelkiant visų pirma teikiama informacija apie oro kokybės stebėsenos sistemas vietos ir nacionaliniu mastu ir turėtų būti prisidedama prie atmosferos cheminių savybių su klimatu susijusių kintamųjų duomenų stebėsenos;
- 5) saugumo paslaugos, kuria teikiama naudinga informacija, kuri padės įveikti sunkumus, su kuriais Europa susiduria saugumo srityje, ypač sienų kontrolės, jūrų priežiūros ir paramos ES išorės veiksams srityse;
- 6) klimato kaitos stebėsenos, kuri sudaro galimybes prisitaikyti prie klimato kaitos sukeliamų padarinių ir juos sušvelninti. Ypač ji turėtų prisidėti renkant esminius su klimatu susijusių kintamųjų duomenis, atliekant klimato analizę ir prognozę dėl atitinkamo prisitaikymo ir švelninimo priemonių masto bei teikiant tam tikras paslaugas;
- 7) priemonės padėti naudotojams įsisavinti paslaugas, kurios apima techninių sąveikos priemonių, pritaikytų specifinei naudotojų aplinkai, diegimą, mokymą, komunikaciją ir į naudotojus orientuotų paslaugų sektoriaus vystymą;
- 8) prieigos prie duomenų, kuri užtikrina, kad Žemės stebėjimo duomenys, gauti iš plataus masto Europos misijų ir kito tipo stebėsenos infrastruktūros būtų renkami ir pateikiami GMES tikslų įgyvendinimui;
- 9) *in-situ* komponento, kuris užtikrina *in situ* duomenų rinkimo ir su GMES paslaugomis susijusios *in-situ* prieigos prie duomenų koordinavimas;
- 10) GMES pradinės praktinės veiklos, kuri užtikrina GMES kosmoso komponento, kurį sudaro kosmose esanti Žemės stebėjimo infrastruktūra ir kuriuo siekiama užtikrinti Žemės subsistemų (įskaitant sausumos paviršius, atmosferą ir vandenynus) stebėjimą, priemonių vykdymas ir plėtra. GMES pradinė praktinė veikla remiasi esama ar planuojama nacionaline ir Europos kosmoso infrastruktūra ir pagal GMES kosmoso komponento programą sukurta kosmoso infrastruktūra.

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 912/2010

2010 m. rugsėjo 22 d.

kuriuo įsteigiama Europos GNSS agentūra, panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1321/2004 dėl Europos palydovinės radijo navigacijos programų valdymo struktūrų sukūrimo ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 683/2008

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 172 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

(1) Europos palydovinė radijo navigacijos politika šiuo metu įgyvendinama EGNOS ir Galileo programomis (toliau – programos).

(2) 2004 m. liepos 12 d. Reglamentu (EB) Nr. 1321/2004 dėl Europos palydovinės radijo navigacijos programų valdymo struktūrų sukūrimo ⁽³⁾ įsteigta Bendrijos agentūra, vadinama Europos GNSS priežiūros institucija (toliau – Institucija).

(3) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 683/2008 dėl tolesnio Europos palydovinės navigacijos programų (EGNOS ir Galileo) įgyvendinimo ⁽⁴⁾ nustatyti nauji programų viešojo valdymo ir finansavimo pagrindai. Jame nustatytas griežto Europos

Sąjungos, kurią atstovauja Komisija, Institucijos ir Europos kosmoso agentūros (toliau – EKA) kompetencijos pasiskirstymo principas: Komisijai suteikiami programų valdymo įgaliojimai bei pavedamos užduotys, kurios iš pradžių buvo pavestos Institucijai. Reglamentu taip pat nustatyta, kad Institucija atlieka jai pavestas užduotis, gerbdama Komisijos atliekamą programų valdytojos vaidmenį bei vadovaudamasi Komisijos pateiktomis gairėmis.

(4) Europos Parlamentas ir Taryba Reglamente (EB) Nr. 683/2008 paragino Komisiją pateikti pasiūlymą dėl oficialaus Reglamente (EB) Nr. 1321/2004 numatytų programų valdymo struktūrų suderinimo su naujais Komisijos ir Institucijos atliekamais vaidmenimis, kaip tai nustatyta Reglamente (EB) Nr. 683/2008.

(5) Atsižvelgus į susiaurintą Institucijos veiklos sritį, ji turėtų būti vadinama ne „Europos GNSS priežiūros institucija“, o „Europos GNSS agentūra“ (toliau – Agentūra). Vis dėlto Agentūra turėtų užtikrinti Institucijos veiklos tęstinumą, taip pat tęstinumą teisių ir pareigų, darbuotojų bei priimtų sprendimų galiojimo atžvilgiu.

(6) Taip pat turėtų būti patikslinti Reglamento (EB) Nr. 1321/2004 tikslai ir uždaviniai, kad būtų atspindėta tai, jog Agentūra nebeatsako už viešųjų interesų, susijusių su Europos pasaulinių palydovinės navigacijos sistemų (GNSS) programomis, valdymą ir programų reguliavimą.

(7) Agentūra turėtų turėti tokį teisinį statusą, kad vykdydama užduotis galėtų veikti kaip juridinis asmuo.

(8) Taip pat svarbu pakeisti Agentūros užduotis ir tuo tikslu užtikrinti, kad jos užduotys būtų apibrėžtos laikantis Reglamento (EB) Nr. 683/2008 16 straipsnyje nustatytų užduočių, įskaitant galimybę Agentūrai vykdyti kitą veiklą, kurią jai gali pavesti Komisija, siekiant padėti Komisijai įgyvendinti programas. Pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ⁽⁵⁾ 54 straipsnio 2 dalies b punktą tokia veikla, pavyzdžiui, gali būti stebėjimas,

⁽¹⁾ OL C 317, 2009 12 23, p. 103.

⁽²⁾ 2010 m. birželio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2010 m. rugsėjo 13 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 246, 2004 7 20, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 196, 2008 7 24, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

kaip plėtojamos koordinavimo ir konsultavimosi procedūros, susijusios su saugumo klausimais, moksliniai tyrimai, padedantys kurti ir viešinti programas ir paramos teikimas rengiant ir įgyvendinant bandomąjį projektą viešųjų reguliuojamųjų paslaugų srityje.

- (9) Įgyvendindama savo tikslus ir vykdydama savo užduotis, savo veikloje Agentūra visų pirma turėtų laikytis Sąjungos institucijoms taikomų nuostatų.
- (10) Atlikdama Galileo programos 2010 m. numatytą laikotarpio vidurio peržiūrą, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 683/2008 22 straipsnyje, Komisija taip pat turėtų nagrinėti programų valdymo veikimo ir eksploataavimo laikotarpiu klausimą ir tai, kokį vaidmenį tokiais aplinkybėmis atliks Agentūra.
- (11) Siekiant veiksmingai užtikrinti Agentūros užduočių įvykdymą, valstybėms narėms ir Komisijai turėtų būti atstovaujama Administracinėje valdyboje, kuriai suteikti reikalingi įgaliojimai sudaryti biudžetą, tikrinti jo vykdymą, priimti atitinkamas finansines taisykles, nustatyti skaidrias Agentūros sprendimų priėmimo darbo procedūras, patvirtinti jos darbo programą ir paskirti vykdomąjį direktorių.
- (12) Taip pat tikslinga į administracinę valdybą įtraukti Europos Parlamento atstovą kaip balsavimo teisės neturintį narį, nes Reglamente (EB) Nr. 683/2008 pabrėžta glaudaus Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendradarbiavimo nauda.
- (13) Be to, siekiant, kad Agentūra atliktų jai pavestas užduotis, kartu gerbdama Komisijos atliekamą programų valdytojo vaidmenį bei laikydamosi Komisijos pateiktų gairių, svarbu aiškiai nustatyti, kad Agentūrą turėtų administruoti vykdomasis direktorius, prižiūrint administracinei valdybai, pagal Komisijos Agentūrai nustatytas gaires. Taip pat svarbu nurodyti, kad Komisija turėtų turėti penkis atstovus administracinėje valdyboje ir kad sprendimai dėl riboto administracinės valdybos užduočių skaičiaus neturėtų būti priimami be teigiamo Komisijos atstovų balsavimo.
- (14) Agentūros sklandžiam darbui užtikrinti reikia, kad jos vykdomasis direktorius būtų skiriamas atsižvelgiant į nuopelnus ir dokumentais patvirtintus administracinius bei vadovavimo gebėjimus, taip pat į reikiamą kompetenciją ir darbo patirtį, vykdytų savo pareigas visiškai nepriklausomai ir galėtų lanksčiai organizuoti Agentūros vidaus

veiklą. Išskyrus tam tikrą veiklą ir priemones, susijusias saugumo akreditavimu, vykdomasis direktorius turėtų parengti Agentūros darbo programą ir imtis visų reikalingų priemonių, skirtų užtikrinti tinkamą jos įvykdymą, kiekvienais metais rengti Administracinei valdybai pateikiamą bendros ataskaitos projektą, parengti Agentūros ataskaitos apie pajamų ir išlaidų sąmatą projektą ir vykdyti biudžetą.

- (15) Administracinė valdyba turėtų būti įgaliota priimti sprendimus, kuriais galima užtikrinti, kad Agentūra galėtų vykdyti užduotis, išskyrus saugumo akreditavimo užduotis, kurios turėtų būti pavestos Europos GNSS sistemų saugumo akreditavimo valdybai (toliau – Saugumo akreditavimo valdyba). Tokių akreditavimo užduočių atžvilgiu administracinė valdyba turėtų atsakyti tik už išteklių ir biudžeto klausimus. Patikimam programų valdymui užtikrinti taip pat būtina, kad administracinės valdybos užduotys atitiktų pagal Reglamento (EB) Nr. 683/2008 16 straipsnį Agentūrai paskirtas naujas užduotis, visų pirma susijusias su Galileo saugumo centro veikimu ir nurodymais, pateiktais pagal 2004 m. liepos 12 d. Tarybos bendruosius veiksmus 2004/552/BUSP dėl Europos palydovinės radijo navigacinės sistemos, turinčios įtakos Europos Sąjungos saugumui, veikimo aspektų⁽¹⁾.
- (16) Tarnautojų paskyrimo tvarka turėtų būti skaidri.
- (17) Atsižvelgiant į Agentūrai pavestų užduočių, kurias sudaro saugumo akreditavimas, apimtį turėtų būti panaikintas pagal Reglamento (EB) Nr. 1321/2004 9 straipsnį įsteigtas mokslo ir technikos komitetas, o pagal to reglamento 10 straipsnį įsteigta Sistemos saugos ir saugumo taryba turėtų būti pakeista Saugumo akreditavimo valdyba, kuri bus atsakinga už saugumo akreditavimą ir kurią sudarys valstybių narių ir Komisijos atstovai. Vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) ir EKA atstovas turėtų Saugumo akreditavimo valdyboje dalyvauti stebėtojų teisėmis.
- (18) Saugumo akreditavimo veikla turėtų būti vykdoma nepriklausomai nuo institucijų, atsakingų už programų valdymą, visų pirma Komisijos, kitų Agentūros organų, EKA ir kitų už saugumo reikalavimų taikymą atsakingų institucijų. Siekiant užtikrinti tokį nepriklausomumą turėtų būti įsteigta Saugumo akreditavimo valdyba, veikianti kaip Europos GNSS sistemų (toliau – sistemos) ir imtuvų su PRS technologijomis saugumo akreditavimo įstaiga. Tai turėtų būti savarankiška įstaiga, kuri, veikdama kaip Agentūros padalinys, sprendimus priima nepriklausomai, objektyviai ir vadovaudamasi piliečių interesais.

⁽¹⁾ OL L 246, 2004 7 20, p. 30.

- (19) Atsižvelgiant į tai, kad Komisija pagal Reglamentą (EB) Nr. 683/2008 valdo visus su sistemų saugumu susijusius aspektus ir, kad būtų užtikrintas veiksmingas saugumo klausimų valdymas bei būtų laikomasi griežto šiame reglamente numatyto kompetencijos pasiskirstymo principo, svarbu, kad Saugumo akreditavimo valdybos veikla apsiribotų tik sistemų saugumo akreditavimu ir kad ji jokiais aplinkybėmis neperimtų Komisijai pagal Reglamento (EB) Nr. 683/2008 13 straipsnį pavestų užduočių.
- (20) Komisijos sprendimai, priimti pagal procedūras, kuriose dalyvauja Europos GNSS programų komitetas, negali daryti poveikio galiojančioms biudžeto taisyklėms arba specifinei valstybių narių kompetencijai saugumo klausimais.
- (21) Laikantis Reglamento (EB) Nr. 683/2008 13 straipsnio 4 dalies, kai sistemų veikimas gali daryti poveikį Europos Sąjungos ar jos valstybių narių saugumui, taikomos Bendruosiuose veiksmuose 2004/552/BUSP nustatytos procedūros. Visų pirma, iškilus grėsmei Europos Sąjungos ar valstybės narės saugumui dėl sistemų veikimo ar naudojimo arba kilus grėsmei sistemų veikimui, ypač dėl tarptautinės krizės, Taryba vieningai gali priimti sprendimą dėl reikiamų nurodymų Agentūrai ir Komisijai. Bet kuris Tarybos narys, vyriausiasis įgaliotinis arba Komisija turi teisę prašyti, kad Taryba surengtų svarstymą ir susitartų dėl tokių nurodymų.
- (22) Taikant subsidarumo principą, saugumo akreditavimo sprendimai, laikantis saugumo akreditavimo strategijoje nustatyto proceso, turėtų būti grindžiami vietos saugumo akreditavimo sprendimais, kuriuos priima atitinkamos valstybių narių nacionalinio saugumo akreditavimo įstaigos.
- (23) Kad Saugumo akreditavimo valdyba galėtų greitai ir veiksmingai vykdyti visą savo veiklą, jai turėtų būti leista įsteigti atitinkamas jai pavaldžias įstaigas, kurios veiktų pagal jos nurodymus. Todėl ji turėtų įsteigti grupę, kuri jai padėtų rengti sprendimus, ir Kriptografijos platinimo instituciją, kuri tvarkytų ir rengtų su šifravimo medžiaga susijusius klausimus, įskaitant Skrydžių kodų grupę, dirbančią su paleidimo metu naudojamais veiklos skrydžių kodais, taip pat, prireikus, kitas įstaigas spręsti specifinius klausimus. Įsteigus tas įstaigas, ypatingą dėmesį reikėtų skirti būtinam darbo tose įstaigose tęstinumui.
- (24) Taip pat svarbu, kad saugumo akreditavimo veikla būtų derinama su institucijų, atsakingų už programų valdymą, ir kitų subjektų, atsakingų už saugumo nuostatų įgyvendinimą, veikla.
- (25) Atsižvelgiant į specifinių sistemų pobūdį ir sudėtingumą, būtina, kad saugumo akreditavimo veikla būtų vykdoma prisiėmus bendrą atsakomybę už Sąjungos ir valstybių narių saugumą, stengiantis pasiekti bendrą sutarimą ir įtraukiant visas saugumu suinteresuotas šalis, ir kad būtų nuolat atliekama rizikos stebėseną. Taip pat būtina, kad techninė saugumo akreditavimo veikla būtų pavesta specialistams, turintiems reikiamą kvalifikaciją sudėtingų sistemų akreditavimo srityje ir atitinkamo lygio asmens patikimumo pažymėjimą.
- (26) Siekiant užtikrinti, kad Saugumo akreditavimo valdyba galėtų vykdyti savo užduotis, taip pat turėtų būti numatyta, kad valstybės narės pateiktų jai visus reikalingus dokumentus, suteiktų galimybę tinkamai įgaliotiems asmenims susipažinti su išlaptinta informacija ir patekti į visas jų jurisdikcijai priskiriamas vietas ir kad vietos lygiu jos turėtų būti atsakingos už jų teritorijoje esančių vietų saugumo akreditavimą.
- (27) Pagal programas sukurtos sistemos yra infrastruktūros, kurios naudojamos ne tik valstybių narių nacionalinėse teritorijose ir kurios yra transeuropinių tinklų infrastruktūros, kaip numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 172 straipsnio nuostatose. Be to, pasitelkiant šias sistemas teikiamomis paslaugomis prisidedama prie transeuropinių tinklų plėtojimo transporto, telekomunikacijų ir energetikos infrastruktūrų srityje.
- (28) Komisija turi įvertinti Agentūros finansavimo poveikį atitinkamai biudžeto išlaidų kategorijai. Remdamosi šia informacija ir nepažeisdamos atitinkamos teisėkūros procedūros, abi biudžeto valdymo institucijos, bendradarbiaudamos biudžeto klausimais, turi laiku susitarti dėl Agentūros finansavimo. Sąjungos įnašui iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto taikytina Sąjungos biudžeto procedūra. Be to, Europos Audito Rūmai pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 VIII antraštinę dalį turi atlikti finansinių ataskaitų auditą.
- (29) Agentūra turėtų taikyti atitinkamus Sąjungos teisės aktus, susijusius su visuomenės galimybe susipažinti su dokumentais ir asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis. Ji taip pat turėtų laikytis Tarybos ir Komisijos tarnyboms taikomų saugumo principų.
- (30) Trečiosioms valstybėms turėtų būti suteikta galimybė dalyvauti Agentūros veikloje, jeigu jos dėl to yra sudariusios išankstinį susitarimą su Sąjunga, ypač kai tokios valstybės, prisidėdamos prie EKA Galileosat programos, buvo įsitraukusios į ankstesnius Galileo programos etapus.

- (31) Kadangi šio reglamento tikslų, t. y. įsteigti Agentūrą, visų pirma atsakingą už sistemų saugumo akreditavimą, ir užtikrinti jos veikimą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (32) Kadangi Agentūros pavadinimas turi būti pakeistas, reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 863/2008.
- (33) Reglamentas (EB) Nr. 1321/2004 jau anksčiau buvo iš dalies pakeistas. Atsižvelgiant į dabar įtraukiamus pakeitimus, siekiant aiškumo, tikslinga tą reglamentą panaikinti ir jį pakeisti nauju reglamentu,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, UŽDUOTYS, ORGANAI

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu įsteigiama Sąjungos agentūra, vadinama Europos GNSS agentūra (toliau – Agentūra).

2 straipsnis

Užduotys

Agentūros užduotys nustatytos Reglamento (EB) Nr. 683/2008 16 straipsnyje.

3 straipsnis

Organai

Agentūros valdymo organai yra administracinė valdyba, Europos GNSS sistemų saugumo akreditavimo valdyba ir vykdomasis direktorius. Jie vykdo savo užduotis vadovaudamiesi Komisijos nustatytomis gairėmis, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 683/2008 16 straipsnyje.

4 straipsnis

Teisinis statusas, skyriai

1. Agentūra yra Sąjungos įstaiga. Ji turi juridinio asmens statusą.
2. Kiekvienoje valstybėje narėje Agentūra naudojami plačiausiu teišnumu, suteikiamu juridiniams asmenims pagal tos valstybės narės teisę. Ji gali visų pirma įsigyti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą bei juo disponuoti ir būti šalimi teismo procese.
3. Agentūra gali nuspręsti įsteigti skyrius valstybėse narėse, šioms sutikus, arba pagal 23 straipsnį Agentūros darbe dalyvaujančiose trečiojoje valstybėse.
4. Atsižvelgiant į 11 straipsnio 9 dalį, Agentūrai atstovauja jos vykdomasis direktorius.

5 straipsnis

Administracinė valdyba

1. Administracinė valdyba steigama 6 straipsnyje išvardytoms užduotims vykdyti.
2. Administracinę valdybą sudaro po vieną valstybių narių paskirtą atstovą, penki Komisijos paskirti atstovai ir balsavimo teisės neturintis paskirtas Europos Parlamento atstovas. Administracinės valdybos narių kadencijos trukmė – penkeri metai. Kadencija gali būti pratęsta ne ilgiau kaip penkeriems metams. Vyriausiojo įgaliotinio atstovas ir EKA atstovas kviečiami dalyvauti administracinės valdybos posėdžiuose stebėtojų teisėmis.
3. Prireikus, trečiųjų valstybių atstovų dalyvavimas ir šio dalyvavimo sąlygos nustatomos 23 straipsnyje nurodytose susitarimuose.
4. Administracinė valdyba iš savo narių išsirenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Pirmininko pavaduotojas automatiškai užima pirmininko vietą, kai šis negali eiti savo pareigų. Pirmininko ir pirmininko pavaduotojo kadencijos trukmė – dveji su puse metų, kuri gali būti pratęsta vieną kartą, ir ji pasibaigia jiems nustojus būti administracinės valdybos nariais.
5. Administracinės valdybos posėdžius sušaukia jos pirmininkas.

Vykdomasis direktorius paprastai dalyvauja posėdžiuose, išskyrus atvejus, kai pirmininkas nusprendžia kitaip.

Administracinė valdyba eilinius posėdžius rengia du kartus per metus. Be to, valdyba rengia posėdžius jos pirmininko iniciatyva arba ne mažiau kaip trečdaliu jos narių prašymu.

Administracinė valdyba gali pakviesti stebėtojo teisėmis dalyvauti posėdžiuose bet kurį asmenį, kurio nuomonė gali būti svarbi. Vadovaujantis darbo tvarkos taisyklių nuostatomis, administracinės valdybos nariams gali padėti patarėjai arba ekspertai.

Sekretoriato paslaugas administracinei valdybai teikia Agentūra.

6. Administracinė valdyba sprendimus priima dviejų trečdalių narių balsų dauguma, išskyrus atvejus, kai šiame reglamente numatyta kitaip.

7. Visi valstybių narių ir Komisijos atstovai turi po vieną balsą. Sprendimai pagal 6 straipsnio b ir e punktus nepriimami, jei Komisijos atstovai nebalsuoja teigiamai. Vykdomasis direktorius nebalsuoja.

Administracinės valdybos darbo tvarkos taisyklėse nustatoma išsamesnė balsavimo tvarka, visų pirma sąlygos, kuriomis vienas narys atstovauja kitą narį.

6 straipsnis

Administracinės valdybos užduotys

Administracinė valdyba užtikrina, kad Agentūra vykdytų jai pavestą darbą laikydama šiame reglamente nustatytą sąlygų, ir tuo tikslu priima reikalingus sprendimus. III skyriuje numatytų saugumo akreditavimo užduočių ir sprendimų atveju administracinė valdyba atsako tik už išteklių ir biudžeto klausimus. Administracinė valdyba taip pat:

- a) skiria vykdomąjį direktorių pagal 7 straipsnio 2 dalį;
- b) kiekvienais metais, ne vėliau kaip lapkričio 15 d. ir gavusi Komisijos nuomonę, patvirtina Agentūros kitų metų darbo programą;
- c) pagal 13 ir 14 straipsnius atlieka savo pareigas, susijusias su Agentūros biudžetu;

d) prižiūri Galileo saugumo centro (toliau – Galileo saugumo stebėsenos centras arba GSMC) veikimu, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 683/2008 16 straipsnio a punkto ii papunktyje;

e) taiko drausmines nuobaudas vykdomajam direktoriui;

f) priima specialias nuostatas, reikalingas teisės susipažinti su Agentūros dokumentais įgyvendinimui pagal 21 straipsnį;

g) priima metinę ataskaitą apie Agentūros veiklą bei perspektyvas ir ne vėliau kaip liepos 1 d. išsiunčia ją valstybėms narėms, Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai, Audito Rūmams bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui; Agentūra išsiunčia visą informaciją, susijusią su vertinimo procedūrų rezultatais, biudžeto valdymo institucijai;

h) priima savo Darbo tvarkos taisykles.

7 straipsnis

Vykdomasis direktorius

1. Agentūrai vadovauja jos vykdomasis direktorius, kuris savo pareigas vykdo prižiūrint administracinei valdybai.

2. Administracinė valdyba vykdomąjį direktorių skiria iš Komisijos pasiūlyto ne mažesnio kaip trijų kandidatų sąrašo, sudaryto *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba kituose leidiniuose paskelbus kvietimą teikti kandidatūras ir įvykus atviram konkursui, atsižvelgdama į nuopelnus ir dokumentais patvirtintus administracinius bei vadovavimo gebėjimus, taip pat į reikiamą kompetenciją ir darbo patirtį. Administracinė valdyba priima sprendimą dėl vykdomojo direktoriaus paskyrimo trijų ketvirtadalių narių balsų dauguma.

Administracinė valdyba turi teisę atleisti iš darbo vykdomąjį direktorių ir sprendimą šiuo klausimu ji priima trijų ketvirtadalių narių balsų dauguma.

Vykdomasis direktorius skiriamas penkerių metų kadencijai. Šią kadenciją galima pratęsti vieną kartą penkeriems metams.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali paprašyti vykdomojo direktoriaus pateikti ataskaitą apie jo pareigų vykdymą ir padaryti pareiškimą šiose institucijose.

8 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus užduotys

Vykdomasis direktorius:

- a) atsako už atstovavimą Agentūrai, išskyrus pagal II ir III skyrius priimtų veiksčių ir sprendimų atveju, ir jos valdymą;
- b) organizuoja administracinę valdybos darbą. Jis dalyvauja administracinės valdybos darbe neturėdamas balsavimo teisės;
- c) atsako už Agentūros metinės darbo programos įgyvendinimą, prižiūrint administracinei valdybai;
- d) imasi visų reikiamų priemonių, įskaitant vidaus administracinių nurodymų priėmimą ir pranešimų skelbimą, siekdamas užtikrinti, kad Agentūra veiktų pagal šį reglamentą;
- e) sudaro Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatas pagal 13 straipsnį ir vykdo biudžetą pagal 14 straipsnį;
- f) kasmet rengia bendros ataskaitos projektą ir jį teikia administracinei valdybai;
- g) užtikrina, kad Agentūra, GSMC veiklos vykdytoja, galėtų vykdyti nurodymus, numatytus Bendruosiuose veiksmuose 2004/552/BUSP;
- h) nustato Agentūros organizacinę struktūrą ir ją teikia tvirtinti administracinei valdybai;
- i) personalo atžvilgiu naudojami 18 straipsnyje nustatytais įgaliojimais;
- j) administracinei valdybai patvirtinus, gali priimti reikalingas priemones, siekiant valstybėse narėse įsteigti skyrius pagal 4 straipsnį;
- k) užtikrina, kad Saugumo akreditavimo valdybai ir 11 straipsnio 11 dalyje nurodytiems jai pavaldiems organams būtų teikiamos sekretoriato paslaugos ir visi jų tinkamam veikimui reikalingi ištekčiai.

II SKYRIUS

SU EUROPOS SAJUNGOS AR VALSTYBIŲ NARIŲ SAUGUMU SUSIJĘ ASPEKTAI

9 straipsnis

Bendrieji veiksmai

1. Laikantis Reglamento (EB) Nr. 683/2008 13 straipsnio 4 dalies, kai sistemų eksploatavimas gali daryti poveikį Sąjungos ar valstybių narių saugumui, taikomos Bendruosiuose veiksmuose 2004/552/BUSP nustatytos procedūros.

2. Komisija informavimo tikslais praneša Tarybai apie pagal III skyrių priimtus saugumo akreditavimo sprendimus, taip pat apie nustatytą likutinę riziką.

III SKYRIUS

EUROPOS GNSS SISTEMŲ SAUGUMO AKREDITAVIMAS

10 straipsnis

Bendrieji principai

Šiame skyriuje nurodyta saugumo akreditavimo veikla vykdoma laikantis šių principų:

- a) saugumo akreditavimo veikla vykdoma ir sprendimai priimami prisiimant bendrą atsakomybę už Sąjungos ir valstybių narių saugumą;
- b) dedamos pastangos, kad sprendimai būtų priimami bendru sutarimu ir dalyvaujant visoms saugumo klausimais suinteresuotoms šalims;
- c) užduotys vykdomos laikantis atitinkamų Tarybai ir Komisijai taikomų saugumo taisyklių⁽¹⁾;
- d) nuolatinis stebėsenos procesas turi būti užtikrinta, kad būtų žinoma apie galimą saugumo riziką, apibrėžtos saugumo priemonės sumažinti tokią riziką iki priimtino lygio laikantis pagrindinių principų ir būtinausių standartų, nustatytų Tarybai ir Komisijai taikomose saugumo taisyklėse, ir kad tos priemonės būtų taikomos laikantis išsamios apsaugos sąvokos. Turi būti periodiškai atliekamas tokių priemonių efektyvumo vertinimas;

⁽¹⁾ 2001 m. kovo 19 d. Tarybos sprendimas 2001/264/EB dėl Tarybos saugumo nuostatų patvirtinimo (OL L 101, 2001 4 11, p. 1). Komisijos taisyklės dėl saugumo nustatytos 2001 m. lapkričio 29 d. Komisijos sprendimo 2001/844/EB, EAPB, Euratomas, iš dalies keičiančio jos darbo tvarkos taisykles (OL L 317, 2001 12 3, p. 1), priede.

- e) saugumo akreditavimo sprendimai, laikantis saugumo akreditavimo strategijoje nustatyto proceso, grindžiami vietos saugumo akreditavimo sprendimais, kuriuos priima valstybių narių atitinkamos nacionalinio saugumo akreditavimo įstaigos;
- f) techninė saugumo akreditavimo veikla pavedama specialistams, turintiems reikiamą kvalifikaciją sudėtingų sistemų akreditavimo srityje ir atitinkamo lygio asmens patikimumo pažymėjimą bei kurie turi dirbti objektyviai;
- g) saugumo akreditavimo sprendimai priimami, nedarant poveikio 3 straipsniui, nepriklausomai nuo Komisijos ir subjektų, atsakingų už programų įgyvendinimą. Todėl Europos GNSS sistemų saugumo akreditavimo įstaiga Agentūroje yra nepriklausomas sprendimus priimančias organas;
- h) saugumo akreditavimo veikla vykdoma Komisijai ir įstaigoms, atsakingoms už saugumo reikalavimų įgyvendinimą, derinant reikalavimą dėl nepriklausomumo su atitinkamo koordinavimo poreikiu.

11 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdyba

1. Agentūroje įsteigiama Europos GNSS sistemų saugumo akreditavimo valdyba (toliau – Saugumo akreditavimo valdyba). Europos GNSS sistemų atžvilgiu Saugumo akreditavimo valdyba atlieka saugumo akreditavimo įstaigos užduotis, kaip nurodyta atitinkamose Tarybai ir Komisijai taikomose saugumo taisyklėse.
2. Saugumo akreditavimo valdyba vykdo Agentūrai pavestas užduotis, susijusias su saugumo akreditavimu pagal Reglamento (EB) Nr. 683/2008 16 straipsnio a punkto i papunktį ir priima „sprendimus dėl saugumo akreditavimo“, kaip numatyta šiame straipsnyje, visų pirma, dėl saugumo akreditavimo strategijos patvirtinimo ir palydovų paleidimo, leidimo naudoti įvairias sistemų konfigūracijas ir naudoti sistemas įvairioms paslaugoms išdavimo, leidimo naudoti antžemines stotis, išdavimo bei leidimo gaminti imtuvus su PRS technologijomis ir jų komponentus išdavimo.
3. Saugumo akreditavimo valdybai vykdamas saugumo sistemų akreditavimą nustatoma, ar sistemos atitinka Reglamento (EB) Nr. 683/2008 13 straipsnyje nurodytus saugumo reikalavimus ir atitinkamas Tarybai ir Komisijai taikytinas saugumo taisykles ir reglamentus.

4. Remdamasi 11 dalyje nurodytomis rizikos ataskaitomis, Saugumo akreditavimo valdyba informuoja Komisiją apie rizikos įvertinimą ir teikia Komisijai konsultacijas dėl su likutine rizika susijusių tvarkymo galimybių konkrečiau saugumo akreditavimo sprendimo atveju.

5. Komisija nuolat informuoja Saugumo akreditavimo valdybą apie galimų Saugumo akreditavimo valdybos sprendimų poveikį tinkamam programų vykdymui ir su likutine rizika susijusių tvarkymo planų įgyvendinimą. Saugumo akreditavimo valdyba atsižvelgia į visas šias Komisijos pateiktas nuomones.

6. Saugumo akreditavimo valdybos sprendimai adresuojami Komisijai.

7. Saugumo akreditavimo valdybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės atstovą, vienas Komisijos atstovas ir vienas vyriausiojo įgaliotinio atstovas. EKA atstovas kviečiamas dalyvauti Saugumo akreditavimo valdybos posėdžiuose stebėtojo teisėmis.

8. Saugumo akreditavimo valdyba nustato darbo taisykles ir paskiria pirmininką.

9. Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkas atsako už atstovavimą Agentūrai tiek, kiek pagal 8 straipsnį vykdomasis direktorius už tai neatsako.

10. Saugumo akreditavimo valdyba turi galimybę naudotis visais žmogiškaisiais ir materialiniais išteklių, reikalingais tinkamam administracinės paramos funkcijų vykdymui, ir kurie sudarytų jam sąlygas kartu su 11 dalyje nurodytais organais nepriklausomai atlikti savo užduotis, visų pirma tvarkyti bylas, pradėti įgyvendinti saugumo procedūras ir prižiūrėti jų įgyvendinimą bei vykdyti sistemų saugumo auditą, rengti sprendimus ir organizuoti posėdžius.

11. Saugumo akreditavimo valdyba įsteigia jai pavaldžius specialius organus konkrečioms klausimams spręsti, kurie vykdo jos nurodymus. Visų pirma, užtikrinant būtiną veiklos tęstinumą, steigiami:

— specialistų grupė, kuri atlieka saugumo analizės apžvalgas ir tyrimus, kad parengtų atitinkamas rizikos ataskaitas, padedančias valdybai rengti sprendimus,

— Kriptografijos platinimo institucija (KPI), kuri padeda Saugumo akreditavimo valdybai, visų pirma nagrinėjant su skrydžio kodais susijusius klausimus.

12. Jei, laikantis šio reglamento 10 straipsnyje nurodytų bendrųjų principų, negalima pasiekti bendro susitarimo, Saugumo akreditavimo valdyba priima sprendimus balsų dauguma, kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties 16 straipsnyje ir nedarant poveikio šio reglamento 9 straipsniui. Komisijos atstovas ir vyriausiojo įgaliotinio atstovas nebalsuoja. Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkas Saugumo akreditavimo valdybos vardu pasirašo Saugumo akreditavimo valdybos priimtus sprendimus.

13. Komisija nedelsdama informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie priimtų saugumo akreditavimo sprendimų poveikį sklandžiam programų vykdymui. Jei Komisija mano, kad Saugumo akreditavimo valdybos priimtas sprendimas gali turėti didelę įtaką tinkamam programų įgyvendinimui, pavyzdžiui dėl išlaidų ir tvarkaraščio, ji nedelsdama apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

14. Atsižvelgdama į Europos Parlamento ir Tarybos nuomonę, kuri turėtų būti pareikšta per vieną mėnesį, Komisija gali patvirtinti tinkamas priemones laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 683/2008.

15. Administracinė valdyba nuolat informuojama apie Saugumo akreditavimo valdybos darbų eigą.

16. Rengiant Saugumo akreditavimo valdybos darbotvarkę atsižvelgiama į Komisijos GNSS darbo programą.

12 straipsnis

Valstybių narių vaidmuo

Valstybės narės:

- a) perduoda Saugumo akreditavimo valdybai visą informaciją, kurią jos laiko svarbia saugumo akreditavimo tikslais;
- b) leidžia Saugumo akreditavimo valdybos paskirtiems tinkamai įgaliotiems asmenims susipažinti su bet kokia išlaptinta informacija ir patekti į visas jų jurisdikcijai pagal nacionalinius įstatymus bei kitus teisės aktus priskirtas teritorijas arba vietas, susijusias su saugumo sistemomis, nediskriminuojamos dėl pilietybės, įskaitant saugumo audito bei bandymų tikslais, dėl kurių yra priimtas Saugumo akreditavimo valdybos sprendimas;
- c) kiekviena iš jų atsako už prieigos kontrolės šablono, kuriame apibūdinamos arba išvardijamos akredituotos teritorijos

arba vietas, ir dėl kurio valstybės narės ir Saugumo akreditavimo valdyba iš anksto susitaria, taip užtikrinamos, kad visos valstybės narės teiktų tokio paties lygio prieigos kontrolę, parengimą;

- d) vietas lygiu atsako už jų teritorijoje esančių ir į Europos GNSS sistemų saugumo akreditavimo sritį patenkančių vietų saugumo akreditavimą ir praneša apie tai Saugumo akreditavimo valdybai.

IV SKYRIUS

BIUDŽETO IR FINANSINĖS NUOSTATOS

13 straipsnis

Biudžetas

1. Nedarant poveikio kitiems ištekliams ir mokesčiams, kuriuos dar reikia nustatyti, Agentūros pajamos apima į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą įtrauktą Sąjungos subsidiją, siekiant užtikrinti, kad pajamos ir išlaidos būtų subalansuotos.

2. Agentūros išlaidos apima personalo, administracines ir infrastruktūros išlaidas, veiklos išlaidas ir išlaidas, susijusias su Saugumo akreditavimo valdybos, įskaitant 11 straipsnio 11 dalyje nurodytus organus, veikla bei Agentūros sudarytomis sutartimis ir susitarimais, siekiant jai padėti vykdyti jai pavestas užduotis.

3. Vykdomasis direktorius parengia Agentūros ataskaitos apie pajamų ir išlaidų sąmatos projektą kitiems metams ir jį perduoda administracinei valdybai kartu su etatų plano projektu.

4. Pajamos ir išlaidos turi būti subalansuotos.

5. Kiekvienais metais administracinė valdyba, remdamasi pajamų ir išlaidų ataskaitos projektu, pateikia Agentūrai kitų finansinių metų pajamų ir išlaidų sąmatos ataskaitą.

6. Iki kovo 31 d. administracinė valdyba perduoda šią sąmatos ataskaitą, į kurią įeina etatų plano projektas kartu su laikina darbo programa, Komisijai ir trečiosioms valstybėms, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi susitarimus pagal 23 straipsnį.

7. Sąmatos ataskaitą kartu su Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektu Komisija perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai (toliau – biudžeto valdymo institucija).

8. Remdamasi sąmatos ataskaita, Komisija į Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektą įtraukia sąmatas, kurios, jos manymu, reikalingos etatų planui, ir bendrajam biudžetui priskirtą subsidijos dydį, kuriuos ji pateikia biudžeto valdymo institucijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį.

9. Biudžeto valdymo institucija leidžia asignavimus, skirtus Agentūros subsidijai, ir patvirtina Agentūros etatų planą.

10. Biudžetą tvirtina administracinė valdyba. Jis tampa galutinis, galutinai priėmus Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą. Prireikus, jis atitinkamai patikslinamas.

11. Administracinė valdyba kuo greičiau praneša biudžeto valdymo institucijai apie ketinimą įgyvendinti bet kokį projektą, galintį sukelti dideles finansines pasekmes biudžeto finansavimui, ypač apie bet kokius su nuosavybe susijusius projektus, pavyzdžiui, pastatų nuomos ar pirkimo. Apie tai ji praneša Komisijai.

12. Biudžeto valdymo institucijos skyriui pranešus apie ketinimą pateikti nuomonę, jis ją perduoda administracinei valdybai per šešias savaites nuo pranešimo apie projektą dienos.

14 straipsnis

Biudžeto vykdymas ir kontrolė

1. Agentūros biudžetą vykdo vykdomasis direktorius.

2. Ne vėliau kaip kovo 1 d. pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams, Agentūros apskaitos pareigūnas Komisijos apskaitos pareigūnui perduoda preliminarias finansines ataskaitas kartu su ataskaita apie tų finansinių metų biudžeto ir finansų valdymą. Komisijos apskaitos pareigūnas konsoliduoja institucijų ir decentralizuotų įstaigų preliminarias finansines ataskaitas pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 128 straipsnį.

3. Ne vėliau kaip kovo 31 d. pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams, Komisijos apskaitos pareigūnas Audito Rūmams perduoda Agentūros preliminarias finansines ataskaitas kartu su ataskaita apie tų finansinių metų biudžeto ir finansų valdymą. Ataskaita taip pat perduodama Europos Parlamentui ir Tarybai.

4. Gavęs Audito Rūmų pastabas dėl Agentūros preliminarių ataskaitų pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 129 straipsnį, direktorius, prisiimdamas atsakomybę, parengia Agentūros galutines finansines ataskaitas ir jas pateikia administracinei valdybai nuomonei pareikšti.

5. Administracinė valdyba pateikia nuomonę dėl Agentūros galutinių finansinių ataskaitų.

6. Ne vėliau kaip liepos 1 d. pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams, vykdomasis direktorius galutines finansines ataskaitas perduoda Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams kartu su administracinės valdybos nuomone.

7. Galutinės finansinės ataskaitos yra paskelbiamos.

8. Atsakymą į Audito Rūmų pastabas vykdomasis direktorius Audito Rūmams išsiunčia ne vėliau kaip rugsėjo 30 d. Šį atsakymą jis išsiunčia ir administracinei valdybai.

9. Vykdomasis direktorius Europos Parlamento prašymu pateikia jam visą informaciją, kurios reikia sklandžiai sprendimo dėl atitinkamų finansinių metų biudžeto įvykdymo priėmimo procedūrai, kaip nustatyta Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 146 straipsnio 3 dalyje.

10. Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos kvalifikuota balsų dauguma priimta rekomendacija, anksčiau nei $n + 2$ metų balandžio 30 d. patvirtina, kad vykdomasis direktorius įvykdė n metų biudžetą.

15 straipsnis

Finansinės nuostatos

Agentūrai taikomas finansines taisykles, pasikonsultavus su Komisija, priima administracinė valdyba. Jos negali nukrypti nuo 2002 m. lapkričio 19 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 dėl finansinio pagrindų reglamento, skirto įstaigoms, minėtoms Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento 185 straipsnyje⁽¹⁾, išskyrus atvejus, kai tokio nukrypimo konkrečiai reikia Agentūros veikimui, ir gavus Komisijos išankstinį sutikimą.

⁽¹⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 72.

V SKYRIUS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS

16 straipsnis

Kovos su sukčiavimu priemonės

1. Siekiant kovoti su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla, be apribojimų taikomos 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ⁽¹⁾ nuostatos.

2. Agentūra prisijungia prie 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrijų Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų vidaus tyrimų ⁽²⁾ ir nedelsdama parengia tinkamas nuostatas, taikomas visiems Agentūros darbuotojams.

3. Sprendimuose dėl finansavimo ir su jais susijusiuose įgyvendinimo susitarimuose bei dokumentuose aiškiai nurodoma, kad Audito Rūmai ir OLAF, prireikus, gali atlikti Agentūros lėšų gavėjų ir už lėšų skyrimą atsakingų atstovų patikrinimus vietoje.

17 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

Agentūrai taikomas Protokolas dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų.

18 straipsnis

Personalas

1. Agentūros personalui taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai, Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir Europos Sąjungos institucijų bendrai priimtos taisyklės dėl tų tarnybos nuostatų bei įdarbinimo sąlygų taikymo. Administracinė valdyba, Komisijai pritarus, priima reikalingas išsamias jų taikymo taisykles.

2. Nedarant poveikio 8 straipsniui, savo personalo atžvilgiu Agentūra naudojasi įgaliojimais, kurie Paskyrimų tarnybai suteikiami pagal Pareigūnų tarnybos nuostatus ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas.

3. Agentūros personalą sudaro Agentūros įdarbinti jos užduotims vykdyti reikalingi tarnautojai, tačiau jo nariais gali būti ir Komisijos ar valstybių narių paskirti arba deleguoti nenuolatiniai pareigūnai, turintys atitinkamo lygio asmens patikimumo pažymėjimą.

4. 1 ir 3 dalių nuostatos taip pat taikomos GSMC personalui.

19 straipsnis

Atsakomybė

1. Agentūros sutartinę atsakomybę reglamentuoja atitinkamai sutarčiai taikoma teisė. Teisingumo Teismo jurisdikcijai priskiriama priimti sprendimus pagal bet kurią Agentūros sutartyje esančią arbitražinę išlygą.

2. Deliktinės atsakomybės atveju Agentūra pagal bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus atlygina bet kokią žalą, kurią, eidami savo pareigas, padaro jos tarnybos ar jų tarnautojai.

3. Teisingumo Teismo jurisdikcijai priskiriama nagrinėti bet kurių su 2 dalyje numatytu žalos atlyginimu susijusių ginčą.

4. Individualią Agentūros pareigūnų atsakomybę jos atžvilgiu reglamentuoja nuostatos, numatytos jiems taikomuose Pareigūnų tarnybos nuostatuose arba įdarbinimo sąlygose.

20 straipsnis

Kalbos

1. Agentūrai taikomos 1958 m. balandžio 15 d. Reglamento Nr. 1, nustatančio kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje ⁽³⁾, nuostatos.

2. Agentūros veiklai reikalingas vertimo paslaugas teikia Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras.

21 straipsnis

Galimybė susipažinti su dokumentais ir asmeninio pobūdžio duomenų apsauga

1. Agentūros saugomiems dokumentams taikomas 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ OL L 136, 1999 5 31, p. 1.

⁽²⁾ OL L 136, 1999 5 31, p. 15.

⁽³⁾ OL 17, 1958 10 6, p. 385/58.

⁽⁴⁾ OL L 145, 2001 5 31, p. 43.

2. Administracinė valdyba priima Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 įgyvendinimo priemonės per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

3. Dėl Agentūros priimtų sprendimų pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 8 straipsnį gali būti pateiktas skundas ombudsmenui arba pareikštas ieškinys Europos Sąjungos Teisingumo Teisme atitinkamai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 228 ir 263 straipsnius.

4. Tvarkant su asmenimis susijusius duomenis, Agentūrai taikomos 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾ nuostatos.

22 straipsnis

Saugumo taisyklės

Agentūra taiko Komisijos sprendime 2001/844/EB, EAPB, Euratomas numatytus saugumo principus. Tie principai, *inter alia*, apima nuostatas dėl keitimosi išlaptinta informacija, jos tvarkymo ir saugojimo.

23 straipsnis

Trečiųjų valstybių dalyvavimas

1. Agentūros veikloje gali dalyvauti trečiosios valstybės, kurios tuo tikslu yra sudariusios susitarimus su Europos Sąjunga.

2. Remiantis atitinkamomis tokių susitarimų nuostatomis, parengiamos nuostatos, kuriomis konkrečiai įvardijamas tų valstybių dalyvavimo Agentūros darbe pobūdis, mastas ir būdas,

įskaitant su dalyvavimu Agentūros vykdomose iniciatyvose, finansiniais įnašais ir personalu susijusias nuostatas.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 683/2008 pakeitimas

Visame Reglamento (EB) Nr. 683/2008 tekste žodžiai „Europos GNSS priežiūros institucija“ ir „Institucija“ atitinkamai pakeičiami žodžiais „Europos GNSS agentūra“ ir „Agentūra“.

25 straipsnis

Patvirtintų priemonių panaikinimas ir galiojimas

Reglamentas (EB) Nr. 1321/2004 panaikinamas. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą. Visos priemonės, priimtose pagal Reglamentą (EB) Nr. 1321/2004, lieka galioti.

26 straipsnis

Vertinimas

Ne vėliau kaip 2012 m. Komisija atlieka šio reglamento vertinimą, ypatingą dėmesį skirdama 2 straipsnyje nurodytoms agentūros užduotims, ir, prireikus, pateikia pasiūlymų.

27 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2010 m. rugsėjo 22 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkas
O. CHASTEL

⁽¹⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 913/2010

2010 m. rugsėjo 22 d.

dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Pagal naują Europos Sąjungos užimtumo ir augimo strategiją geležinkelių vidaus rinkos, ypač krovinių vežimo srityje, sukūrimas yra pagrindinis veiksnys siekiant tvaraus judumo.
- (2) 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros ⁽⁴⁾ ir 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo ir mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ⁽⁵⁾ buvo svarbūs etapai kuriant geležinkelių vidaus rinką.
- (3) Kad tarptautinės ir vidaus krovinių vežimo geležinkeliais paslaugos, kurių rinka nuo 2007 m. sausio 1 d. buvo atverta konkurencijai, galėtų konkuruoti su kitomis transporto rūšimis, būtina geros kokybės ir pakankamai finan-

suojama geležinkelių infrastruktūra, t. y. infrastruktūra, kuria naudojantis būtų įmanoma tinkamomis sąlygomis, užtikrinant prekybai priimtina greitį ir vežimo trukmę, teikti krovinių vežimo paslaugas, ir kuri būtų patikima, t. y. kad jos teikiamos paslaugos atitiktų su geležinkelio įmonėmis sudarytas sutartis.

- (4) Nors atvėrus krovinių vežimo geležinkeliais rinką, naujiems operatoriams atsirado galimybė patekti į geležinkelių tinklą, rinkoje nepakako ir šiuo metu nepakanka mechanizmų, kuriuos naudojant būtų galima organizuoti, reguliuoti krovinių vežimą geležinkeliais ir užtikrinti jo saugumą. Siekiant optimizuoti tinklo naudojimą ir užtikrinti jo patikimumą, tikslinga nustatyti papildomas infrastruktūros valdytojų bendradarbiavimo paskirstant tarptautinius traukinių maršrutus kroviniams traukiniams stiprinimo procedūras.
- (5) Atsižvelgiant į tai, sukūrus tarptautinius geležinkelių koridorius, skirtus konkurencingam krovinių vežimui Europos geležinkelių tinklu, kuriame kroviniai traukiniai galėtų važiuoti tinkamomis sąlygomis ir be sunkumų patekti iš vieno nacionalinio tinklo į kitą, pagerėtų infrastruktūros naudojimo sąlygos.
- (6) Iniciatyvos, kurių buvo imtasi dėl geležinkelių infrastruktūros patvirtino, kad norint sukurti tarptautinius geležinkelių koridorius, skirtus konkurencingam krovinių vežimui Europos geležinkelių tinklu, tinkamiausias metodas – sukurti tarptautinius koridorius, atitinkančius specifinius vieno ar keleto aiškiai nustatytų krovinių rinkos segmentų poreikius.
- (7) Jeigu nenumatyta kitaip, šis reglamentas neturėtų daryti įtakos infrastruktūros valdytojų teisėms ir pareigoms, numatytoms Direktyvoje 91/440/EEB ir Direktyvoje 2001/14/EB, taip pat, atitinkamais atvejais, Direktyvos 2001/14/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytų paskirstymo įstaigų teisėms ir pareigoms. Todėl šie teisės aktai lieka galioti, įskaitant krovinių vežimą koridoriais reglamentuojančias nuostatas.
- (8) Kuriant krovinių vežimo koridorius, prireikus reikėtų atkreipti dėmesį į būtinybę užtikrinti geresnes jungtis su Europos trečiųjų šalių geležinkelių infrastruktūra.

⁽¹⁾ OL C 317, 2009 12 23, p. 94.⁽²⁾ OL C 79, 2010 3 27, p. 45.⁽³⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 184 E, 2010 7 8, p. 354), 2010 m. vasario 22 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (OL C 114 E, 2010 5 4, p. 1), 2010 m. birželio 15 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2010 m. rugsėjo 13 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL L 237, 1991 8 24, p. 25.⁽⁵⁾ OL L 75, 2001 3 15, p. 29.

- (9) Kuriant krovinių vežimo koridorius reikėtų užtikrinti nenutrūkstamumą koridoriuose, numatant būtinas esamų įvairių geležinkelio infrastruktūrų jungtis.
- (10) Tarptautiniai krovinių vežimo geležinkeliais koridoriai, sudarantys konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklą, turėtų būti sukurti taip, kad atitiktų Transeuropinio transporto tinklą (toliau – TEN-T) ir (arba) Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos (toliau – ERTMS) koridorius. Šiuo tikslu būtina koordinuoti tinklų plėtojimą, visų pirma integruoti tarptautinius krovinių vežimo geležinkeliais koridorius į esamus TEN-T ir ERTMS koridorius. Be to, Sąjungos lygmeniu reikėtų nustatyti suderintas šiems krovinių transporto koridoriams taikomas taisykles. Turėtų būti skatinama įgyvendinti projektus, kuriais būtų siekiama mažinti krovinių traukinių keliamą triukšmą. Prireikus, šių koridorių sukūrimui turėtų būti teikiama finansinė parama pagal TEN-T, mokslinių tyrimų ir Marco Polo programas, taip pat vykdant kitą Sąjungos politiką bei naudojant kitas, pavyzdžiui, Europos regioninės plėtros fondo arba Sanglaudos fondo, taip pat Europos investicijų banko, lėšas.
- (11) Krovinių vežimo koridoriaus sistemoje reikėtų užtikrinti gerą atitinkamų valstybių narių ir infrastruktūros valdytojų veiklos koordinavimą, suteikti pakankamą pirmenybę krovinių vežimui geležinkeliais, sukurti veiksmingas ir pakankamas jungtis su kitomis transporto rūšimis ir sudaryti palankias sąlygas krovinių vežimo geležinkeliais paslaugų teikėjų konkurencijai.
- (12) Sukūrus krovinių vežimo koridorius pagal 3 straipsnį, Sąjungos lygmeniu turėtų būti apsvarstytas ir patvirtintas papildomų krovinių vežimo koridorių sukūrimas, laikantis aiškiai nustatytų ir skaidrių procedūrų bei kriterijų, suteikiančių valstybėms narėms ir infrastruktūros valdytojams pakankamą sprendimų priėmimo ir valdymo laisvę, kad jie galėtų atsižvelgti į esamas su specialiais koridoriais, pvz., ERTMS, RailNetEurope (toliau – RNE) ir TEN-T susijusias iniciatyvas ir imtis jų specialius poreikius atitinkančių priemonių.
- (13) Siekiant skatinti valstybių narių ir infrastruktūros valdytojų veiklos koordinavimą, taip pat siekiant užtikrinti koridorių nenutrūkstamumą, turėtų būti sukurta tinkama kiekvieno krovinių vežimo koridoriaus valdymo struktūra, atsižvelgiant į poreikį išvengti dubliavimo su esamomis valdymo struktūromis.
- (14) Kad būtų patenkinti rinkos poreikiai, krovinių vežimo koridoriaus sukūrimo metodai turėtų būti pateikti įgyvendinimo plane, kuriame turėtų būti nurodytos krovinių vežimui geležinkeliu gerinti skirtos priemonės ir jų įgyvendinimo grafikas. Be to, norint užtikrinti, kad planuojamos ar įgyvendinamos krovinių vežimo koridoriaus kūrimui skirtos priemonės atitiktų visų krovinių vežimo koridoriaus naudotojų poreikius ar lūkesčius, būtina nuolat konsultuotis su pareiškėjais, kurie, kaip tikėtina, naudosis krovinių vežimo koridoriu, laikantis administracinės valdybos nustatytų procedūrų.
- (15) Siekiant palengvinti krovinių vežimo geležinkelių koridorių sukūrimą Sąjungoje taip pat būtina turėtų būti laikomas įvairiarūšio krovinių transporto terminalų sukūrimas.
- (16) Kad būtų užtikrintas krovinių vežimo koridoriuje turimų infrastruktūros pajėgumų suderinamumas ir tęstinumas, reikėtų koordinuoti atitinkamų valstybių narių ir atitinkamų infrastruktūros valdytojų, taip pat, jei reikia, valstybių narių ir Europos trečiųjų šalių investicijas į krovinių vežimo koridorių ir jas planuoti taip, kad būtų patenkinti su koridoriu susiję poreikiai, atsižvelgiant į ekonominę perspektyvumą. Turėtų būti paskelbta investicijų programa, kad būtų užtikrintas koridoriuje galinčių veikti pareiškėjų informavimas. Investicijos turėtų apimti projektus, susijusius su sąveikių sistemų plėtra ir traukinių pajėgumo didinimu.
- (17) Dėl tų pačių priežasčių visi su infrastruktūra ir jos įranga susiję darbai, dėl kurių būtų ribojami esami krovinių vežimo koridoriaus pajėgumai, taip pat turėtų būti koordinuojami krovinių vežimo koridoriaus lygiu ir apie juos turėtų būti skelbiama atnaujinta informacija.
- (18) Siekiant palengvinti prašymus dėl infrastruktūros pajėgumų tarptautinėms krovinių vežimo geležinkeliais paslaugoms, tikslinga kiekvienam krovinių vežimo koridoriui paskirti ar sukurti „vieno langelio“ principu veikiančią įstaigą. Todėl reikėtų remtis esamomis iniciatyvomis, visų pirma tomis, kurias vykdo RNE – įstaiga, naudojama kaip infrastruktūros valdytojų koordinavimo priemonė, ir tarptautinio krovinių vežimo įmonėms teikianti nemažai paslaugų.
- (19) Krovinių vežimo koridorių valdymas taip pat turėtų apimti infrastruktūros pajėgumų paskirstymo tarptautiniams kroviniams traukiniams, važiuojantiems šiais koridoriais, procedūrą. Taikant šias procedūras turėtų būti atsižvelgta į kitų transporto rūšių, įskaitant keleivinį transportą, pajėgumų poreikius.
- (20) Siekiant užtikrinti, kad geležinkelio infrastruktūra būtų geriau naudojama, reikia koordinuoti tokios infrastruktūros ir visame krovinių vežimo koridoriuje esančių terminalų valdymą.
- (21) Prioriteto taisyklės gali taip pat reikšti prioritetinius tikslus, atsižvelgiant į padėtį atitinkamoje valstybėje narėje.

- (22) Krovinių vežimo koridoriais važiuojantiems traukiniams eismo sutrikimo atveju turėtų būti užtikrintas, kiek įmanoma, pakankamas punktualumas, atsižvelgiant į visų transporto rūšių poreikius.
- (23) Siekiant skatinti geležinkelio krovinių vežimo koridoriais paslaugų teikėjų konkurenciją, ne tik geležinkelio įmonės arba jų grupės, bet ir kiti pareiškėjai turėtų turėti teisę teikti prašymus naudotis krovinių vežimo koridorių infrastruktūros pajėgumais.
- (24) Siekiant objektyviai įvertinti priemonių, kurių tikslas – sukurti krovinių vežimo koridorių, naudą, turėtų būti stebimos krovinių vežimo geležinkeliais paslaugos krovinių vežimo koridoriuje ir periodiškai skelbiamos kokybės vertinimo ataskaitos. Veiklos rezultatų vertinimas turėtų apimti ir krovinių vežimo koridoriaus naudotojų nuomonės tyrimo rezultatus.
- (25) Siekiant užtikrinti nediskriminacines sąlygas naudotis tarptautinėmis geležinkelio paslaugomis, būtina užtikrinti, kad reguliavimo įstaigos veiksmingai koordinuotų skirtingus krovinių vežimo koridorių tinklus.
- (26) Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas su visos pagrindinės krovinių vežimo koridoriaus infrastruktūros naudojimu susijusiai informacijai gauti ir užtikrinti nediskriminacines sąlygas naudotis koridoriais, administracinė valdyba turėtų parengti, periodiškai atnaujinti ir paskelbti dokumentą, kuriame pateikiama visa ši informacija.
- (27) Kadangi šio reglamento tikslo, t. y. Europos geležinkelių tinklo sukūrimo konkurencingam krovinių vežimui, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl jo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (28) Turėtų būti sukurtos tinkamos investicijų koordinavimo ir pajėgumų bei eismo valdymo taisyklės, grindžiamos infrastruktūros valdytojų, kurie privalo teikti kokybiškas paslaugas krovinių vežimo įmonėms, veikiančioms tarptautiniame geležinkelio koridoriuje, bendradarbiavimu.
- (29) Kadangi tarptautiniai traukiniai turi važiuoti kelis koridoriais apimančiais maršrutais, kaip apibrėžta šiame reglamente, kelių koridorių infrastruktūros valdytojai taip pat gali koordinuoti savo veiklą, siekdami užtikrinti, kad atitinkamuose koridoriuose būtų pakankamai pajėgumų, vykty sklandus judėjimas ir kad skirtingoms eismo rūšims eismo sutrikimo atveju būtų suderintai taikomos prioriteto taisyklės.
- (30) Šiuo reglamentu siekiama pagerinti krovinių vežimo geležinkeliais efektyvumą, palyginti su kitų rūšių transportu. Reikėtų užtikrinti valstybių narių ir infrastruktūros valdytojų veiksmų derinimą, siekiant garantuoti veiksmingiausią krovinių vežimo koridorių veikimą. Siekiant šio tikslo, lygiagrečiai su investicijomis į infrastruktūrą ir techninę įrangą, pvz., ERTMS, turėtų būti įgyvendinamos veiklos priemonės, kuriomis būtų siekiama padidinti krovinių vežimo geležinkeliais pajėgumus ir efektyvumą.
- (31) Krovinių vežimo koridorių sukūrimo ar keitimo taisyklės, taip pat taisyklės, susijusios su valstybėms narėms taikomomis išimtimis, turi būti įgyvendinamos vienodomis sąlygomis siekiant užtikrinti, kad pasiūlymai dėl krovinių vežimo koridorių sukūrimo atitiktų šiame reglamente nustatytus kriterijus, ir todėl įgyvendinimo įgaliojimai turėtų būti suteikti Komisijai. Remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 291 straipsniu, laikantis įprastos teisėkūros procedūros priimamu reglamentu iš anksto nustatomi valstybių narių vykdomos kontrolės, kai Komisija vykdo įgyvendinimo įgaliojimus, mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai. Kol bus priimtas toks reglamentas, toliau taikomas 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽¹⁾, išskyrus reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri netaikoma.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos tarptautinių geležinkelio koridorių, skirtų kroviniams konkurencingai gabenti, sukūrimo ir organizavimo taisyklės, siekiant kurti konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklą. Juo nustatomos krovinių vežimo koridorių atrankos, organizavimo, valdymo ir orientacinio investicijų į šiuos koridorius planavimo taisyklės.

2. Šis reglamentas taikomas geležinkelių infrastruktūrai, esančiai krovinių vežimo koridoriuose, valdyti ir naudoti.

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

1. Šiame reglamente taikomos Direktyvos 2001/14/EB 2 straipsnyje nustatytos sąvokų apibrėžtys.

2. Be 1 dalyje nurodytų sąvokų apibrėžčių vartojamos šios:

- a) krovinių vežimo koridorius – visos valstybių narių teritorijoje esančios arba valstybes nares, o prireikus ir Europos trečiasis šalis siejančios paskirtos geležinkelio linijos, įskaitant geležinkelio kelto linijas, kurios jungia du arba daugiau terminalų pagal pagrindinį maršrutą, bei prireikus maršrutai aplinkkeliais ar juos siejančios atkarpos, įskaitant geležinkelių infrastruktūrą, jos įrangą ir atitinkamas vežimo geležinkeliais paslaugas pagal Direktyvos 2001/14/EB 5 straipsnį;
- b) įgyvendinimo planas – dokumentas, kuriame pateiktos priemonės ir strategija, kuriuos atitinkamos šalys ketina įgyvendinti, kad per konkretų laikotarpį parengtų krovinių vežimo koridoriui sukurti reikalingas pakankamas priemones;
- c) terminalas – krovinių vežimo koridoriuje esanti įranga, specialiai pritaikyta kroviniams krauti į krovinius traukinius ir (arba) jiems iškrauti bei sujungti krovinių vežimo geležinkeliais paslaugas su kelių, jūrų, upių ir oro transporto paslaugomis arba pritaikyta kroviniams sąstatams formuoti arba performuoti; ir prireikus, sienos kontrolei pasienyje su Europos trečiosiomis šalimis atlikti.

II SKYRIUS

**TARPTAUTINIŲ GELEŽINKELIO KORIDORIŲ
KONKURENCINGAM KROVINIŲ VEŽIMUI PASKYRIMAS IR
VALDYMAS**

3 straipsnis

Pradinių krovinių vežimo koridorių paskyrimas

Priede nurodytos valstybės narės iki priede nustatyto termino pradeda eksploatuoti priede nurodytus pradinius krovinių vežimo koridorius. Atitinkamos valstybės narės informuoja Komisiją apie krovinių vežimo koridorių sukūrimą.

4 straipsnis

Papildomiems krovinių vežimo koridoriams taikomi kriterijai

5 straipsnyje nurodyti papildomi krovinių vežimo koridoriai parenkami ir pagal 6 straipsnį krovinių vežimo koridoriai keičiami atsižvelgiant į šiuos kriterijus:

- a) į tai, kad krovinių vežimo koridorius kerta bent trijų valstybių narių teritoriją ar dviejų valstybių narių teritoriją, jei atstumas tarp geležinkelių terminalų, kuriuos sieja krovinių vežimo koridorius, yra didesnis kaip 500 km;
- b) krovinių vežimo koridoriaus suderinamumą su TEN-T, ERTMS koridoriais ir (arba) RNE koridoriais;
- c) į tai, ar TEN-T prioritetiniai projektai ⁽¹⁾ integruoti į krovinių vežimo koridoriaus projektą;
- d) socialinių ir ekonominių išlaidų ir pelno, atsirandančių dėl krovinių vežimo koridoriaus sukūrimo, pusiausvyrą;
- e) valstybių narių pasiūlytų kurti krovinių vežimo koridorių suderinamumą, siekiant sukurti konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklą;
- f) kroviniinio geležinkelių transporto plėtrą ir pagrindinius prekybos srautus bei prekių judėjimą pagal koridoriaus maršrutą;
- g) jei taikoma, geresnes jungtis tarp valstybių narių ir Europos trečiųjų šalių;
- h) pareiškėjų suinteresuotumą krovinių vežimo koridoriumi;
- i) į tai, ar esama gerų jungčių su kitų rūšių transportu, visų pirma atsižvelgiant į tinkamą terminalų tinklą, įskaitant jūrų ar vidaus vandenų uostų terminalus.

5 straipsnis

Papildomų krovinių vežimo koridorių parinkimas

1. Valstybės narės, turinčios geležinkelio sieną su kita valstybe nare, dalyvauja kuriant bent vieną krovinių vežimo koridorių, išskyrus atvejus, kai ši pareiga jau įvykdyta remiantis 3 straipsniu.

2. Nepaisant 1 dalies, valstybės narės prašymu valstybės narės dalyvauja kuriant krovinių vežimo koridorių, kaip nurodyta toje dalyje, arba pratęsiant esamą koridorių, kad sudarytų galimybes kaimyninei valstybei narei įvykdyti toje dalyje nustatytą pareigą.

⁽¹⁾ Žr. 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 661/2010/ES dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių (nauja redakcija) (OL L 204, 2010 8 5, p. 1), III priedą.

3. Nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams pagal Direktyvos 91/440/EEB 7 straipsnį, jei valstybė narė, atlikusi socialinę ir ekonominę analizę, mano, kad krovinių vežimo koridoriaus sukūrimas neatitiktų pareiškėjų, kurie, kaip tikėtina, naudosis tuo krovinių vežimo koridoriais, interesų arba neduotų didelės socialinės ir ekonominės naudos, arba sudarytų neproporcingai didelę našta, atitinkama valstybė narė neprivalo dalyvauti, kaip nurodyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse, atsižvelgiant į Komisijos sprendimą, priimtą vadovaujantis 21 straipsnio 2 dalyje nurodyta patariamąja procedūra.

4. Valstybė narė neprivalo dalyvauti, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, jeigu jos geležinkelio tinklo vėžės plotis skiriasi nuo pagrindinio Sąjungos geležinkelių tinklo vėžės pločio.

5. Sukurti krovinių vežimo koridorių siūlo atitinkamos valstybės narės. Šiuo tikslu jos siunčia Komisijai bendrą ketinimų protokolą kartu su pasiūlymu, kurį jos parengia pasikonsultavusios su atitinkamais infrastruktūros valdytojais ir pareiškėjais ir atsižvelgdamos į 4 straipsnyje nustatytus kriterijus.

Laikydamosi 1 ir 2 dalyse nustatyto įpareigojimo, atitinkamos valstybės narės bendrą ketinimų protokolą Komisijai atsiunčia ne vėliau kaip 2012 m. lapkričio 10 d.

6. Komisija nagrinėja pasiūlymus dėl 5 dalyje nurodyto krovinių vežimo koridoriaus sukūrimo ir, laikydamosi 21 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros, priima sprendimą dėl tokių pasiūlymų atitikties šiam straipsniui ne vėliau kaip per devynis mėnesius nuo pasiūlymų pateikimo.

7. Atitinkamos valstybės narės sukuria krovinių vežimo koridorių ne vėliau kaip per dvejus metus nuo 6 dalyje nurodyto Komisijos sprendimo priėmimo.

6 straipsnis

Papildomų krovinių vežimo koridorių keitimas

1. 5 straipsnyje nurodyti krovinių vežimo koridoriai gali būti keičiami remiantis atitinkamų valstybių narių bendru pasiūlymu Komisijai, pateiktu prieš tai pasikonsultavus su atitinkamais infrastruktūros valdytojais ir pareiškėjais.

2. Pagal 21 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą Komisija priima sprendimą dėl pasiūlymo, atsižvelgdama į 4 straipsnyje nustatytus kriterijus.

7 straipsnis

Taikinimas

Jei dvi ar daugiau atitinkamų valstybių narių nesutaria dėl krovinių vežimo koridoriaus sukūrimo ar pakeitimo, kiek tai susiję su jų teritorijoje esančia geležinkelių infrastruktūra, Komisija, vienai iš atitinkamų valstybių narių paprašius, tuo klausimu konsultuojasi su 21 straipsnyje nurodytu komitetu. Komisijos nuomonė perduodama atitinkamoms valstybėms narėms. Atitinkamos valstybės narės atsižvelgia į šią nuomonę, kad išspręstų klausimą, ir bendru sutarimu priima sprendimą.

8 straipsnis

Krovinių vežimo koridorių valdymas

1. Atitinkamos valstybės narės kiekvienam krovinių vežimo koridoriui sudaro vykdomąją valdybą, kuri atsako už krovinių vežimo koridoriaus bendrųjų tikslų nustatymą, priežiūrą ir priemonių taikymą, kaip tai aiškiai numatyta šio straipsnio 7 dalyje, 9 ir 11 straipsniuose, 14 straipsnio 1 dalyje ir 22 straipsnyje. Vykdomąją valdybą sudaro atitinkamų valstybių narių institucijų atstovai.

2. Atitinkami infrastruktūros valdytojai ir, prireikus, Direktyvos 2001/14/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos pajėgumų paskirstymo įstaigos kiekvienam krovinių vežimo koridoriui sudaro administracinę valdybą, kuri atsako už priemonių, kaip tai aiškiai numatyta šio straipsnio 5, 7, 8 ir 9 dalyse, šio reglamento 9–12 straipsniuose, 13 straipsnio 1 dalyje, 14 straipsnio 2, 6 ir 9 dalyse, 16 straipsnio 1 dalyje, 17 straipsnio 1 dalyje ir 18 bei 19 straipsniuose, įgyvendinimą. Administracinę valdybą sudaro infrastruktūros valdytojų atstovai.

3. Su krovinių vežimo koridoriais susijusios valstybės narės ir infrastruktūros valdytojai bendradarbiauja dalyvaudami 1 ir 2 dalyse nurodytų valdybų veikloje, siekdami užtikrinti, kad krovinių vežimo koridoriai būtų kuriamas pagal jo įgyvendinimo planą.

4. Vykdomoji valdyba priima sprendimus bendru atitinkamų valstybių narių institucijų sutarimu.

5. Administracinę valdybą priima sprendimus, įskaitant sprendimus dėl savo juridinio statuso, organizacinės struktūros sukūrimo, išteklių ir personalo, bendru atitinkamų infrastruktūros valdytojų sutarimu. Administracinę valdybą gali būti nepriklausomas juridinis asmuo. Ji gali būti sudaryta kaip Europos ekonominių interesų grupė, kaip apibrėžta 1985 m. liepos 25 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2137/85 dėl Europos ekonominių interesų grupių (EEIG) ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OL L 199, 1985 7 31, p. 1.

6. Vykdamosios valdybos ir administracinės valdybos pareigos neturi įtakos infrastruktūros valdytojų nepriklausomumui, kaip numatyta Direktyvos 91/440/EEB 4 straipsnio 2 dalyje.

7. Administracinė valdyba iš krovinių vežimo koridoriaus terminalų, įskaitant, prireikus, jūrų ir vidaus vandens kelių uostus, valdytojų ir savininkų sudaro patariamąją grupę. Ši patariamoji grupė gali pareikšti nuomonę dėl bet kurio administracinės valdybos pasiūlymo, turinčio tiesioginės įtakos investicijoms į terminalus ir terminalų valdymui. Ji taip pat gali pareikšti nuomones savo iniciatyva. Administracinė valdyba atsižvelgia į visas šias nuomones. Jei administracinės valdybos ir patariamąsios grupės nuomonės skiriasi, pastaroji gali kreiptis į vykdomąją valdybą. Vykdomoji valdyba veikia kaip tarpininkas ir laiku praneša suinteresuotoms šalims apie savo poziciją. Vis dėlto galutinį sprendimą priima administracinė valdyba.

8. Administracinė valdyba sudaro papildomą patariamąją grupę, kurios nariai yra geležinkelių įmonių, norinčių naudotis krovinių vežimo koridoriais, atstovai. Ši patariamoji grupė gali pareikšti nuomonę dėl bet kurio administracinės valdybos pasiūlymo, turinčio įtakos šioms įmonėms. Ji taip pat gali pareikšti nuomones savo iniciatyva. Administracinė valdyba atsižvelgia į visas šias nuomones.

9. Administracinė valdyba, vadovaudamasi nacionaliniais ir europiniais sąveikių sistemų plėtojimo planais, koordinuoja, kaip taikomos sąveikios taikomosios informacinių technologijų programos arba alternatyvūs sprendimai, kuriais gali būti galima naudotis ateityje, siekiant tvarkyti tarptautinių traukinių linijų paraiškas ir valdyti tarptautinių traukinių judėjimą koridoriais.

9 straipsnis

Krovinių vežimo koridoriaus plano įgyvendinimo priemonės

1. Administracinė valdyba ne vėliau kaip likus šešiams mėnesiams iki krovinių koridoriaus eksploatavimo pradžios parengia įgyvendinimo planą ir pateikia jį vykdomajai valdybai patvirtinti. Šiame plane pateikiama:

- krovinių vežimo koridoriaus charakteristikų, įskaitant kelių apribojimus, aprašymas ir krovinių vežimo koridoriui sukurti reikalingų priemonių programa;
- pagrindiniai 3 dalyje nurodyto tyrimo aspektai;
- krovinių vežimo koridoriui keliami tikslai, visų pirma krovinių vežimo koridoriaus veiksmingumas, išreikštas paslaugų kokybe ir krovinių vežimo koridoriaus pajėgumais laikantis 19 straipsnio nuostatų;
- 11 straipsnyje nurodytas investicijų planas; ir

e) 12–19 straipsnių nuostatų įgyvendinimo priemonės.

2. Administracinė valdyba periodiškai peržiūri įgyvendinimo planą atsižvelgdama į jį įgyvendinant padarytą pažangą, krovinių vežimo geležinkeliu rinką tame krovinių vežimo koridoriuje ir veiksmingumą, kurie įvertinami atsižvelgiant į 1 dalies c punkte nurodytus tikslus.

3. Kai sukuriamas krovinių vežimo koridorius, administracinė valdyba atlieka ir periodiškai atnaujina transporto rinkos tyrimą, susijusį su pastebėtais ir tikėtinais eismo pasikeitimais krovinių vežimo koridoriuje, apimančių įvairių rūšių eismą, susijusį tiek su kroviniu, tiek su keleiviniu transportu. Šiame tyrime prireikus taip pat apžvelgiama socialinių ir ekonominių sąnaudų ir naudos, susijusių su krovinių vežimo koridoriaus sukūrimu, pusiausvyra.

4. Įgyvendinimo plane atsižvelgiama į terminalų vystymą siekiant patenkinti krovinių vežimo geležinkeliais poreikius krovinių vežimo koridoriuje, ypač į jų, kaip įvairių transporto rūšių mazgų, vaidmenį krovinių vežimo koridoriuose.

5. Administracinė valdyba prireikus imasi priemonių, siekdama bendradarbiauti su regioninėmis ir (arba) vietos valdžios institucijomis su įgyvendinimo planu susijusiais klausimais.

10 straipsnis

Konsultavimasis su pareiškėjais

Administracinė valdyba įdiegia konsultavimosi mechanizmus, kad užtikrintų tinkamą pareiškėjų, kurie, kaip tikėtina, naudosis krovinių vežimo koridoriais, dalyvavimą. Visų pirma, ji užtikrina, kad prieš perduodant 9 straipsnyje nurodytą įgyvendinimo planą vykdomajai valdybai, būtų konsultuojamasi su pareiškėjais.

III SKYRIUS

INVESTICIJOS Į KROVINIŲ VEŽIMO KORIDORIŲ

11 straipsnis

Investicijų planavimas

1. Administracinė valdyba parengia ir periodiškai peržiūri investicijų planą, kuriame yra nuostatos dėl orientacinės vidutinio laikotarpio ir ilgalaikės investicijos į krovinių vežimo koridoriaus infrastruktūrą, bei pateikia jį vykdomajai valdybai patvirtinti. Šiame plane pateikiama:

- numatomų projektų, skirtų krovinių vežimo koridoriuje esančiai geležinkelių infrastruktūrai ir jos įrangai plėsti, atnaujinti ar perkelti, ir susijusių finansinių poreikių bei finansavimo šaltinių sąrašas;

- b) diegimo planas, susijęs su sąveikiomis sistemomis krovinių vežimo koridoriuje, kuris atitinka pagrindinius reikalavimus ir tinklams taikomas technines sąveikos specifikacijas, kaip apibrėžta 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/57/EB dėl geležinkelių sistemos sąveikos Bendrijoje (nauja redakcija) ⁽¹⁾. Šis diegimo planas grindžiamas sąveikių sistemų naudojimo išlaidų ir pelno analize;
- c) krovinių traukinių, galinčių važiuoti krovinių vežimo koridoriais, pajėgumų valdymo, kuris apima nustatytų kliūčių pašalinimą, planas. Šis planas gali būti grindžiamas greičio valdymo gerinimu ir krovinių vežimo koridoriais važiuojančių traukinių leistino sąstatų ilgio, pakrovos gabaritų, traukiamo krovinio arba ašių apkrovos didinimu; ir
- d) kai taikoma, nuoroda į Sąjungos įnašą, numatytą pagal Sąjungos finansines programas.

2. Šio reglamento taikymas nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai geležinkelių infrastruktūros planavimo ir finansavimo srityje.

12 straipsnis

Darbų koordinavimas

Administracinė valdyba tinkamu būdu ir per nustatytą laikotarpį suderina ir užtikrina, kad vienoje vietoje būtų paskelbtas visų su infrastruktūra ir jos įranga susijusių darbų, kuriuos vykdančios apriboti turimi krovinių vežimo koridoriaus pajėgumai, tvarkaraštis.

IV SKYRIUS

KROVINIŲ VEŽIMO KORIDORIAUS VALDYMAS

13 straipsnis

„Vieno langelio“ principo taikymas infrastruktūros pajėgumams

- Administracinė valdyba krovinių vežimo koridoriui paskiria arba įsteigia bendrą įstaigą, kuri suteikia pareiškėjams galimybę vienoje vietoje iš karto prašyti infrastruktūros pajėgumų kroviniams traukiniams, kertantiems bent vieną valstybinę sieną krovinių vežimo koridoriuje, ir atsako į minėtąsias paraiškas (toliau – „vieno langelio“ principas).
- „Vieno langelio“ principu veikianti įstaiga, naudojama kaip koordinavimo priemonė, taip pat teikia pagrindinę informaciją apie infrastruktūros pajėgumų paskirstymą, įskaitant nurodytąją 18 straipsnyje. Ši įstaiga nurodo paraiškos pateikimo metu turimus infrastruktūros pajėgumus ir savybes pagal iš anksto nustatytus kriterijus, pvz., krovinių vežimo koridoriais važiuojančių traukinių leistiną greitį, ilgį, pakrovos gabaritą arba ašių apkrovą.

3. „Vieno langelio“ principu veikianti įstaiga priima sprendimą dėl paraiškų skirti iš anksto nustatytas traukinių linijas, kaip nustatyta 14 straipsnio 3 dalyje, ir dėl paraiškų dėl rezervinių pajėgumų, kaip nustatyta 14 straipsnio 5 dalyje. Ši įstaiga skiria pajėgumus pagal taisykles dėl pajėgumų skirstymo, kaip nustatyta Direktyvoje 2001/14/EB. Ji nedelsdama informuoja kompetentingus infrastruktūros valdytojus apie šias paraiškas ir priimtą sprendimą.

4. Jei paraiškos dėl infrastruktūros pajėgumų paskirstymo negalima patenkinti pagal 3 dalį, „vieno langelio“ principu veikianti įstaiga nedelsdama perduoda šią paraišką dėl infrastruktūros pajėgumų paskirstymo kompetentingiems infrastruktūros valdytojams ir, jei reikia, Direktyvos 2001/14/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytoms pajėgumų paskirstymo įstaigoms, kurie priima sprendimą dėl tos paraiškos pagal tos direktyvos 13 straipsnį ir III skyrių ir praneša apie šį sprendimą „vieno langelio“ principu veikiančiai įstaigai, kad ji galėtų imtis tolesnių veiksmų.

5. „Vieno langelio“ principu veikianti įstaiga vykdo veiklą, laikydama skaidrumo ir nediskriminavimo principo. Šiuo tikslu sukuriama registras, kuriuo gali naudotis visi suinteresuotieji subjektai. Šiame registre nurodomos prašymų pateikimo datos, pareiškėjų pavardės, duomenys apie pateiktus dokumentus ir įvykusias avarijas. Šią veiklą kontroliuoja reguliavimo įstaigos pagal 20 straipsnį.

14 straipsnis

Kroviniams traukiniams skiriami pajėgumai

- Vykdomoji valdyba nustato infrastruktūros pajėgumų krovinių vežimo koridoriuje paskirstymo sistemą, kaip numatyta Direktyvos 2001/14/EB 14 straipsnio 1 dalyje.
- Administracinė valdyba įvertina pajėgumų, kurie turėtų būti skirti krovinių vežimo koridoriais važiuojantiems kroviniams traukiniams, poreikį, atsižvelgdama į šio reglamento 9 straipsnio 3 dalyje nurodytą rinkos tyrimą, prašymus skirti infrastruktūros pajėgumų, susijusių su praeities ir dabartinių tarnybinių traukinių tvarkaraščiais, ir bendruosius susitarimus.
- Remdamiesi šio straipsnio 2 dalyje nurodytu vertinimu, krovinių vežimo koridoriaus infrastruktūros valdytojai kartu apibrėžia ir organizuoja iš anksto nustatytas tarptautines traukinio linijas kroviniams traukiniams, laikydami Direktyvos 2001/14/EB 15 straipsnyje nurodytos procedūros, pripažindami kitų transporto rūšių, įskaitant keleivinį transportą, pajėgumų poreikį. Jie nustato palankesnes sąlygas krovinių vežimo paslaugoms teikti, įskaitant vežimo trukmę, reisų dažnumą, išvykimo ir atvykimo laiką ir maršrutus, siekdami didinti prekių, kurias gabena koridoriais važiuojantys kroviniai traukiniai, kiekius. Apie šias iš anksto nustatytas traukinio linijas skelbiama ne vėliau nei likus trims mėnesiams iki galutinio prašymų skirti pajėgumų pateikimo termino, nurodyto Direktyvos 2001/14/EB III priede. Kelių krovinių vežimo koridorių infrastruktūros valdytojai prireikus gali koordinuoti vežimus iš anksto nustatytomis tarptautinėmis traukinio linijomis pasiūlydami pajėgumų atitinkamuose koridoriuose.

⁽¹⁾ OL L 191, 2008 7 18, p. 1.

4. Šios iš anksto nustatytos traukinio linijos visų pirma skiriamos kroviniams traukiniams, kurie kerta bent vieną valstybinę sieną.

5. Esant rinkos poreikiui ir atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalyje nurodytą vertinimą, krovinių vežimo koridoriaus infrastruktūros valdytojai kartu apibrėžia krovinių vežimo koridoriais važiuojančių tarptautinių krovinių traukinių rezervinius pajėgumus, pripažindami kitų transporto rūšių, įskaitant keleivinį transportą, pajėgumų poreikį, ir numato šiuos rezervinius pajėgumus galutiniuose tarnybiniuose traukinių tvarkaraščiuose, kad galima būtų greitai ir tinkamai reaguoti į *ad hoc* prašymus skirti pajėgumų, kaip nurodyta Direktyvos 2001/14/EB 23 straipsnyje. Šie pajėgumai rezervuojami iki administracinės valdybos sprendimu nustatyto termino, ankstesnio už tvarkaraštyje numatytą terminą. Šis terminas negali būti ilgesnis nei 60 dienų.

6. Administracinė valdyba skatina prioriteto taisyklių, susijusių su pajėgumų paskirstymu krovinių vežimo koridoriuje, koordinavimą.

7. Infrastruktūros valdytojai į naudojimo sąlygas gali įtraukti mokesčių už paskirstytas traukinių linijas, kuriomis nėra naudojamos. Šis mokestis turi būti tokio dydžio, kad jis būtų tinkamas, atgrasomas ir veiksmingas.

8. Išskyrus *force majeure* atvejus, įskaitant skubius ir saugumo sumetimais būtinus darbus, kurių nebuvo galima numatyti, pagal šį straipsnį krovinių vežimui skirta traukinių linija negali būti panaikinta likus mažiau nei dviems mėnesiams iki jai numatyto laiko tarnybiniame traukinių tvarkaraštyje, jeigu atitinkamas pareiškėjas nepritaria tokiam panaikinimui. Tokiu atveju atitinkamas infrastruktūros valdytojas deda pastangas pasiūlyti pareiškėjui lygiavertės kokybės ir patikimumo traukinių liniją; pareiškėjas turi teisę su pasiūlymu sutikti arba nesutikti. Ši nuostata nedaro poveikio teisėms, kurias pareiškėjas gali turėti pagal susitarimą, kaip nurodyta Direktyvos 2001/14/EB 19 straipsnio 1 dalyje. Bet kuriuo atveju pareiškėjas gali perduoti šį klausimą svarstyti šio reglamento 20 straipsnyje nurodytai reguliavimo įstaigai.

9. Krovinių vežimo koridoriaus administracinė valdyba ir 8 straipsnio 7 dalyje nurodyta patariamoji grupė nustato tvarką, skirtą pajėgumų paskirstymu tarp infrastruktūros valdytojų pagal 13 straipsnio 1 dalyje nurodytus prašymus ir atitinkamų infrastruktūros valdytojų gautus prašymus optimaliam koordinavimui užtikrinti. Tai atliekama atsižvelgiant ir į prieigą prie terminalų.

10. Šio straipsnio 4 ir 9 dalyse pateiktos nuorodos į infrastruktūros valdytojus apima, atitinkamais atvejais, Direktyvos 2001/14/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytas pajėgumų paskirstymo įstaigas.

15 straipsnis

Patvirtinti pareiškėjai

Nepaisant Direktyvos 2001/14/EB 16 straipsnio 1 dalies, ne tik geležinkelio įmonės arba tarptautinės jų grupės, bet ir kiti pareiškėjai, pvz., krovinių siuntėjai, ekspeditoriai ir mišriojo transporto operatoriai, gali pateikti paraiškas skirti iš anksto nustatytas tarptautines traukinių linijas, kaip nustatyta 14 straipsnio 3 dalyje, ir rezervinius pajėgumus, kaip nustatyta 14 straipsnio 5 dalyje. Siekdami naudoti tokią traukinių liniją kroviniams koridoriu gabenti, šie pareiškėjai paskiria geležinkelio įmonę sudaryti susitarimą su infrastruktūros valdytoju pagal Direktyvos 91/440/EEB 10 straipsnio 5 dalį.

16 straipsnis

Eismo valdymas

1. Krovinių vežimo koridoriaus administracinė valdyba nustato eismui valdyti taikomą koordinavimo tvarką krovinių vežimo koridoriuje. Sujungtų krovinių vežimo koridorių administracinės valdybos nustato eismui valdyti taikomą koordinavimo tvarką šiuose krovinių vežimo koridoriuose.

2. Krovinių vežimo koridoriaus infrastruktūros valdytojai ir 8 straipsnio 7 dalyje nurodyta patariamoji grupė nustato tvarką, kad būtų užtikrintas optimalus geležinkelių infrastruktūros ir terminalų naudojimo koordinavimas.

17 straipsnis

Eismo valdymas kilus eismo sutrikimui

1. Administracinė valdyba priima bendrus punktualumo tikslus ir (arba) eismo valdymo gaires, taikytinus kilus traukinių eismo krovinių vežimo koridoriuje sutrikimui.

2. Kiekvienas atitinkamas infrastruktūros valdytojas parengia prioriteto taisykles, taikytinas skirtingų eismo tipų to infrastruktūros valdytojo atsakomybei priklausančioje krovinių vežimo koridorių dalyje valdymui, vadovaudamasis šio straipsnio 1 dalyje nurodytais bendrais tikslais ir (arba) gairėmis. Šios prioriteto taisyklės skelbiamos Direktyvos 2001/14/EB 3 straipsnyje nurodytuose tinklo nuostatuose.

3. Prioriteto taisyklių nustatymo principuose turi būti numatyta bent tai, kad 14 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyta traukinio linija, paskirta kroviniams traukiniams, kurie laikosi tarnybiniame tvarkaraštyje jiems numatyto laiko, kiek įmanoma, nebūtų keičiama. Prioriteto taisyklių nustatymo principų tikslas – sumažinti iki minimumo bendrą tinklo atkūrimo laiką atsižvelgiant į visų transporto rūšių poreikius. Šiuo tikslu infrastruktūros valdytojai gali koordinuoti skirtingų tipų eismo valdymą keliuose krovinių vežimo koridoriuose.

18 straipsnis

Informacija apie krovinių vežimo koridoriaus naudojimo sąlygas

Administracinė valdyba parengia, periodiškai atnaušina ir paskelbia dokumentą, kuriame pateikta:

- a) visa informacija, esanti nacionalinių tinklų, susijusių su krovinių vežimo koridoriais, nuostatuose, parengtuose pagal Direktyvos 2001/14/EB 3 straipsnyje nustatytą tvarką;
- b) terminalų sąrašas ir jų charakteristikos, visų pirma informacija apie pateikimo į terminalus sąlygas ir metodus;
- c) informacija, susijusi su šio reglamento 13–17 straipsniuose nurodytomis procedūromis; ir
- d) įgyvendinimo planas.

19 straipsnis

Paslaugų kokybė krovinių vežimo koridoriuje

1. Krovinių vežimo koridoriaus administracinė valdyba skatina Direktyvos 2001/14/EB 11 straipsnyje nurodytų veiklos rezultatų gerinimo sistemų krovinių vežimo koridoriuose suderinamumą.
2. Administracinė valdyba stebi krovinių vežimo geležinkeliais paslaugų, teikiamų naudojant krovinių vežimo koridorių, rezultatus ir šiuos stebėjimo rezultatus paskelbia kartą per metus.
3. Administracinė valdyba organizuoja krovinių vežimo koridoriaus naudotojų nuomonės tyrimą ir jo rezultatus paskelbia kartą per metus.

20 straipsnis

Reguliavimo įstaigos

1. Direktyvos 2001/14/EB 30 straipsnyje nurodytos reguliavimo įstaigos bendradarbiauja vykdydamos konkurencijos krovinių vežimo geležinkeliais koridoriuje stebėseną. Visų pirma jos užtikrina nediskriminacines galimybes naudotis koridoriais ir yra tos direktyvos 30 straipsnio 2 dalyje numatytos skundų nagrinėjimo institucijos. Jos keičiasi iš infrastruktūros valdytojų ir kitų atitinkamų šalių gauta būtina informacija.
2. Valstybės narės, siekdamos skatinti laisvą ir sąžiningą konkurenciją krovinių vežimo koridoriuose, deda pastangas,

kad būtų nustatytas panašaus lygio reguliavimas. Reguliavimo įstaigos turi būti lengvai prieinamos rinkos dalyviams ir turi turėti galimybę nepriklausomai ir veiksmingai priimti sprendimus.

3. Pareiškėjui pateikus skundą reguliavimo įstaigai dėl krovinių vežimo geležinkeliais tarptautinių paslaugų arba tokiai įstaigai atliekant tyrimą savo iniciatyva, ši reguliavimo įstaiga konsultuojasi su visų valstybių narių, per kurias eina atitinkama tarptautinė krovinių vežimo traukinio linija, reguliavimo įstaigomis ir, prieš priimdama sprendimą, prašo pateikti visą būtina informaciją.

4. Reguliavimo įstaigos, su kuriomis konsultuojamasi pagal 3 dalį, atitinkamai reguliavimo įstaigai pateikia visą informaciją, kurios reikalauti jos turi teisę pagal savo nacionalinę teisę. Šia informacija galima naudotis tik 3 dalyje nurodytų skundų nagrinėjimo ar tyrimo tikslais.

5. Gavusi skundą arba savo iniciatyva pradėjusi tyrimą, reguliavimo įstaiga perduoda susijusią informaciją atsakingai reguliavimo įstaigai, kad pastaroji imtųsi priemonių atitinkamų suinteresuotųjų šalių atžvilgiu.

6. Visi Direktyvos 2001/14/EB 15 straipsnio 1 dalyje nurodyti susiję infrastruktūros valdytojų atstovai nedelsdami užtikrina, kad būtų pateikiama visa informacija, kuri būtina šio straipsnio 3 dalyje nurodytų skundo nagrinėjimo ar tyrimo tikslais, ir kurios paprašė valstybės narės, kurioje yra susijęs atstovas, reguliavimo įstaiga. Ši reguliavimo įstaiga turi teisę perduoti tokią informaciją apie atitinkamą tarptautinę traukinių liniją šio straipsnio 3 dalyje minėtoms reguliavimo įstaigoms.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Direktyvos 91/440/EEB 11a straipsnyje nurodytas komitetas.
2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – trys mėnesiai.

22 straipsnis

Įgyvendinimo stebėseną

Sukūrus krovinių vežimo koridorių, 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta vykdomoji valdyba kas dvejus metus pateikia Komisijai to koridoriaus plano įgyvendinimo rezultatus. Komisija išnagrinėja tuos rezultatus ir apie tai praneša 21 straipsnyje nurodytam komitetui.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2010 m. rugsėjo 22 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

23 straipsnis

Ataskaita

Komisija nuolat tikrina, kaip įgyvendinamas šis reglamentas. Komisija pirmą kartą ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ne vėliau kaip 2015 m. lapkričio 10 d., o vėliau – kas trejus metus.

24 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Šis reglamentas netaikomas Kipro Respublikai ir Maltai, kol jų teritorijose nėra geležinkelių sistemos.

25 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtąją dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Tarybos vardu

Pirmininkas

O. CHASTEL

PRIEDAS

Pradinių krovinių vežimo koridorių sąrašas

	Valstybės narės	Pagrindiniai maršrutai ⁽¹⁾	Krovinių vežimo koridorių sukūrimas:
1.	NL, BE, DE, IT	Zebriugė–Antverpenas/Roterdamas–Duisburgas–[Bazelis]–Milanas–Genuja	Ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 10 d.
2.	NL, BE, LU, FR	Roterdamas–Antverpenas–Liuksemburgas–Mecas–Dižonas–Lionas/[Bazelis]	Ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 10 d.
3.	SE, DK, DE, AT, IT	Stokholmas–Malmė–Kopenhaga–Hamburgas–Insbrukas–Verona–Palermas	Ne vėliau kaip 2015 m. lapkričio 10 d.
4.	PT, ES, FR	Sinesas–Lisabona/Leixões — Madridas–Medina del Kampas/ Bilbao/San Sebastianas–Irūnas– Bordo–Paryžius/Havras/Mecas Sinesas–Elvasas/Alchesirasas	Ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 10 d.
5.	PL, CZ, SK, AT, IT, SI	Gdynė–Katovicai–Ostrava/Žilina–Bratislava/Viena/ Klagenfurtas–Udinė–Venecija/Triestas/Bolonija/Ravena/ Gracas–Mariboras–Liubliana–Koperis/Triestas	Ne vėliau kaip 2015 m. lapkričio 10 d.
6.	ES, FR, IT, SI, HU	Almerija–Valensija/Madridas–Saragosa/Barselona–Marselis–Lionas–Turinas–Milanas–Verona–Paduva/Venecija–Triestas/ Koperis–Liubliana–Budapeštas–Zahonis (Vengrijos ir Ukrainos siena)	Ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 10 d.
7.	CZ, AT, SK, HU, RO, BG, EL	— Bukareštas–Konstanta Praha–Viena/Bratislava–Budapeštas — Vidinas–Sofija–Salonikai–Atėnai	Ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 10 d.
8.	DE, NL, BE, PL, LT	Brėmerhafenas/Roterdamas/Antverpenas–Achenas/ Berlynas–Varšuva–Terespolis (Lenkijos ir Baltarusijos siena)/Kaunas	Ne vėliau kaip 2015 m. lapkričio 10 d.
9.	CZ, SK	Praha–Horní Lideč–Žilina–Košicė–Čierna prie Tisos (Slovakijos ir Ukrainos siena)	Ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 10 d.

(1) „/“ – alternatyvūs maršrutai. Pagal prioritetinius projektus TEN-T 4 ir 6 maršrutai ateityje turi būti papildyti projektu Nr. 16 dėl krovinių vežimo geležinkelio ašies Sinesas/Alchesirasas–Madridas–Paryžius, apimančios pagrindinį kelią per Pirėnų kalnus nedideliame aukštyje esančiu tuneliu.

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2010/63/ES

2010 m. rugsėjo 22 d.

dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą⁽²⁾,

kadangi:

(1) 1986 m. lapkričio 24 d. Taryba priėmė Direktyvą 86/609/EEB⁽³⁾, kuria buvo siekiama pašalinti valstybių narių eksperimentiniams ir kitiems mokslo tikslams naudojamų gyvūnų apsaugą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų skirtumus. Po tos direktyvos priėmimo tarp valstybių narių atsirado naujų skirtumų. Tam tikros valstybės narės priėmė nacionalines įgyvendinimo priemones, kuriomis užtikrinama aukšto lygio mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsauga, o kitos valstybės narės taiko tik būtiniausias Direktyvos 86/609/EEB reikalavimus. Šie skirtumai gali sudaryti kliūčių prekybai produktais bei medžiagomis, kuriuos gaminant atliekami eksperimentai su gyvūnais. Todėl siekiant sumažinti tokius skirtumus, suderinant toje srityje taikomas taisykles, bei užtikrinti, kad vidaus rinka veiktų tinkamai, šia direktyva turėtų būti numatytos išsamesnės taisyklės.

(2) Gyvūnų gerovė – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 13 straipsnyje įtvirtinta Sąjungos vertybė.

⁽¹⁾ OL C 277, 2009 11 17, p. 51.

⁽²⁾ 2009 m. gegužės 5 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 212 E, 2010 8 5, p. 170), 2010 m. rugsėjo 13 d. Tarybos pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2010 m. rugsėjo 8 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL L 358, 1986 12 18, p. 1.

(3) 1998 m. kovo 23 d. Taryba priėmė Sprendimą 1999/575/EB dėl Bendrijos Europos eksperimentams ir kitiems moksliniams tikslams naudojamų stuburinių gyvūnų apsaugos konvencijos patvirtinimo⁽⁴⁾. Tapusi tos konvencijos šalimi, Bendrija pripažino mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos ir gerovės svarbą tarptautiniu lygiu.

(4) 2002 m. gruodžio 5 d. rezoliucijoje dėl Direktyvos 86/609/EEB Europos Parlamentas paragino Komisiją pateikti pasiūlymą dėl tos direktyvos peržiūros, kuriame būtų numatytos griežtesnės ir skaidresnės eksperimentų su gyvūnais priemonės.

(5) 2006 m. birželio 15 d. per ketvirtąją daugiašalę Europos konvencijos dėl eksperimentiniais ir kitais mokslo tikslais naudojamų stuburinių gyvūnų apsaugos šalių konsultaciją buvo priimtas patikslintas šios konvencijos A priedas, kuriame nustatytos eksperimentuose naudojamų gyvūnų laikymo ir priežiūros gairės. Tos gairės buvo įtrauktos į 2007 m. birželio 18 d. Komisijos rekomendaciją 2007/526/EB dėl eksperimentiniais ir kitais mokslo tikslais naudojamų gyvūnų laikymo ir priežiūros gairių⁽⁵⁾.

(6) Atsirado naujų mokslinių žinių apie gyvūnų gerovę poveikį darančius veiksnius, taip pat apie gyvūnų gebėjimą jausti ir reikšti skausmą, kančią, baimę ir ilgalaikį sužalojimą. Todėl būtina didinti mokslinėms procedūroms naudojamų gyvūnų gerovę, griežtinant būtiniausių jų apsaugos standartus, kad jie atitiktų naujausius mokslo laimėjimus.

(7) Požiūris į gyvūnus taip pat priklauso nuo nacionalinio suvokimo, todėl kai kuriose valstybėse narėse reikia toliau taikyti griežtesnes gyvūnų gerovės taisykles nei taisyklės, dėl kurių susitarta Sąjungos lygiu. Vadovaujantis gyvūnų interesais ir su sąlyga, kad nedaromas poveikis vidaus rinkos veikimui, yra tikslinga valstybėms narėms suteikti tam tikro lankstumo siekiant išsaugoti nacionalines taisykles, kuriomis siekiama didesnės gyvūnų apsaugos, jei jos yra suderinamos su SESV.

⁽⁴⁾ OL L 222, 1999 8 24, p. 29.

⁽⁵⁾ OL L 197, 2007 7 30, p. 1.

- (8) Be stuburinių gyvūnų, įskaitant apskritažiomenius, į šios direktyvos taikymo sritį taip pat reikėtų įtraukti galvokojus moliuskus, nes yra mokslinių įrodymų, kad jie gali jausti skausmą, kančią, baimę ir ilgalaikį sužalojimą.
- (9) Ši direktyva taip pat turėtų būti taikoma žinduolių vaisiams, nes yra mokslinių įrodymų, patvirtinančių, kad paskutinį vystymosi laikotarpio trečdalį tokioms gyvybės formoms kyla didesnis pavojus jausti skausmą, kančią ir baimę, o tai taip pat gali neigiamai paveikti tolesnį jų vystymąsi. Moksliniai įrodymai taip pat patvirtina, kad ankstyvuojų vystymosi etapu su embrionais ir vaisiais atliekamos procedūros gali sukelti skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikį sužalojimą, jeigu, pasibaigus pirmiesiems dviem trečdaliams jų vystymosi laikotarpio, jiems leidžiama vystytis toliau.
- (10) Nors ir pageidautina gyvū gyvūnų naudojimą procedūroms pakeisti kitais metodais, kuriuose nebūtų naudojami gyvi gyvūnai, tačiau juos naudoti tebėra būtina, siekiant apsaugoti žmonių bei gyvūnų sveikatą ir aplinką. Vis dėlto ši direktyva yra svarbus žingsnis siekiant galutinio tikslo – visiškai pakeisti procedūras, kuriuose mokslo ir mokomaisiais tikslais naudojami gyvi gyvūnai, kai tik tai yra įmanoma padaryti moksliniu požiūriu. Tuo tikslu ja siekiama sudaryti palankesnes sąlygas alternatyvių metodų plėtojimui ir juos propaguoti. Taip pat ja siekiama užtikrinti aukšto lygio gyvūnų, kuriuos vis dar reikia naudoti procedūroms, apsaugą. Ši direktyva turėtų būti nuolat peržiūrima atsižvelgiant į besivystančias mokslo ir gyvūnų apsaugos priemones.
- (11) Gyvū gyvūnų priežiūrai ir naudojimui mokslo tikslais taikomi tarptautiniu lygiu pripažinti gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo principai. Siekiant užtikrinti, kad gyvūnai būtų veisiami, prižiūrimi ir naudojami Sąjungoje taikomoms procedūroms tokiais būdais, kurie atitiktų kituose tarptautiniuose ir nacionaliniuose standartuose, taikomuose už Sąjungos ribų, nustatytus būdus, įgyvendinant šią direktyvą reikėtų sistemingai atsižvelgti į minėtus gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo principus. Renkantis metodus gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo principai turėtų būti įgyvendinami laikantis griežtos reikalavimų hierarchijos – naudoti alternatyvius metodus. Jeigu Sąjungos teisės aktais alternatyvūs metodai nepripažįstami, naudojamų gyvūnų skaičius gali būti sumažintas taikant kitus metodus, taip pat įgyvendinant bandymų strategijas (pvz., naudojant *in vitro* metodą) ir taikant kitus metodus, kurie padėtų sumažinti gyvūnų naudojimą ir pagerintų jo sąlygas.
- (12) Gyvūnai yra savaime vertingi, ir tokį požiūrį būtina gerbti. Be to, plačiau visuomenei kyla etinis susirūpinimas dėl gyvūnų naudojimo procedūroms. Todėl su gyvūnais visuomet turėtų būti elgiamasi kaip su jaučiančiais sutvėrimais, ir jie turi būti naudojami tik procedūroms tokiose srityse, kurios galiausiai gali būti naudingos žmonių arba gyvūnų sveikatai arba aplinkai. Todėl galimybė naudoti gyvūnus mokslo ar mokomaisiais tikslais turėtų būti svarstoma tik tuomet, kai nėra alternatyvaus metodo, kurį taikant gyvūnai nenaudojami. Turėtų būti draudžiama naudoti gyvūnus mokslinėms procedūroms kitose Sąjungos kompetencijai priskirtose srityse.
- (13) Naudojant metodus ir gyvūnų rūšių pasirinkimas turi tiesioginį poveikį naudojamų gyvūnų skaičiui ir jų gerovei. Todėl renkantis metodus turėtų būti pasirenkamas toks metodas, kurį taikant galėtų būti gauti geriausi rezultatai ir sukelta kuo mažiau skausmo, kančios ar baimės. Taikant pasirinktus metodus turėtų būti naudojamas mažiausias gyvūnų skaičius, galintis užtikrinti patikimus rezultatus, ir turėtų būti pasirinktos tos gyvūnų rūšys, kurios mažiausiai gali patirti skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikį sužalojimą ir yra labiausiai tinkančios ekstrapoliuoti į tikslines gyvūnų rūšis.
- (14) Taikant pasirinktus metodus reikėtų, kiek įmanoma, vengti procedūros užbaigimo gyvūno nužudymu dėl didelių kančių, kurias gyvūnas patiria laikotarpiu prieš mirtį. Kai įmanoma, reikėtų pasirinkti gyvūno atžvilgiu humaniškesnę procedūros užbaigimą, šiam tikslui naudojant artėjančią mirtį rodančius klinikinius požymius; taip sudarant sąlygas nužudyti gyvūną ir nesuteikiant jam tolesnių kančių.
- (15) Naudojant netinkamus gyvūno žudymo būdus, jis gali patirti didelį skausmą, baimę ir kančią. Šiuo atveju svarbi ir tokia užduotį atliekančio asmens kompetencija. Todėl gyvūnus turėtų žudyti tik kompetentingas asmuo, naudodamas gyvūnų rūšiai tinkamą žudymo būdą.
- (16) Būtina užtikrinti, kad gyvūnų naudojimas procedūroms nekeltų pavojaus biologinei įvairovei. Todėl nykstančios gyvūnų rūšys procedūroms turėtų būti naudojamos tik tais atvejais, kai tai yra tikrai būtina.
- (17) Atsižvelgiant į dabartines mokslo žinias, naudoti nežmoginius primatus mokslinėms procedūroms vis dar būtina tais atvejais, kai atliekami biomedicininiai moksliniai tyrimai. Dėl nežmonių primatų genetinio artumo žmonėms ir jų itin išvystytų socialinių įgūdžių šių gyvūnų naudojimas mokslinėms procedūroms kelia tam tikrų etinių ir praktinių problemų, susijusių su jų elgesio, aplinkos ir socialinių poreikių tenkinimu laboratorijos aplinkoje. Be to, nežmonių primatų naudojimas kelia

- visuomenei didžiausią susirūpinimą. Todėl nežmoginius primatus turėtų būti leidžiama naudoti tik tokiose žmogaus sveikatai svarbiose biomedicinos srityse, kuriose kol kas nėra jokių kitų alternatyvių pakeitimo metodų. Juos naudoti turėtų būti leidžiama tik vykdant fundamentaliuosius mokslinius tyrimus, siekiant apsaugoti atitinkamas nežmoginių primatų rūšis arba atliekant darbą, įskaitant ksenotransplantaciją, susijusį su žmonių gyvybei pavojingomis būklėmis arba su atvejais, darančiais didelį poveikį kasdieniniam asmens gyvenimui, t. y. labai seknančios ligos atvejais.
- (18) Žmogines beždžiones, kurios yra arčiausios žmogui gyvūnų rūšys ir turi labiausiai išvystytus socialinius ir elgesio įgūdžius, turėtų būti leidžiama naudoti tik moksliniuose tyrimuose, kurių tikslas – išsaugoti tas gyvūnų rūšis, kai užtikrinant veiksmų, susijusių su pavojų žmonių gyvybei keliančia, sekinančia būkle, taikymą ir kai procedūros tikslams pasiekti negalima naudoti kitos rūšies gyvūnų ar alternatyvių metodų. Tokį poreikį turinti valstybė narė turėtų pateikti būtiną informaciją, kad Komisija galėtų priimti sprendimą.
- (19) Gaudant nežmoginius primatus laisvėje jiems sukiamas didelis stresas ir padidėja pavojus, kad gaudomas ir vežamas atitinkamas gyvūnas susižalos ir patirs kančią. Siekiant atsakyti gyvūnų gaudymo laisvėje veisimo tikslais, pasibaigus tinkamam pereinamajam laikotarpiui procedūroms reikėtų naudoti tik nelaisvėje užaugintų gyvūnų palikuonis arba iš savarankiškų kolonijų paimtus gyvūnus. Šiuo tikslu turėtų būti atlikta galimybių studija ir prireikus patvirtintas pereinamasis laikotarpis. Taip pat reikėtų apsvarstyti, kaip galutinį tikslą, galimybę pereiti prie sistemos, pagal kurią nežmoginiai primatai būtų imami tik iš savarankiškų kolonijų.
- (20) Procedūroms naudojamus tam tikrų rūšių stuburinius gyvūnus reikia auginti specialiai tam tikslui, kad procedūras atliekantys asmenys žinotų jų genetinius, biologinius ir elgesio duomenis. Tokios žinios padidina rezultatų mokslinę kokybę bei patikimumą ir kartu sumažina nepastovumą, todėl reikia mažiau procedūrų ir naudojama mažiau gyvūnų. Be to, siekiant užtikrinti gyvūnų gerovę ir juos išsaugoti, laisvėje sugauti gyvūnai turėtų būti naudojami procedūroms tik tais atvejais, kai procedūros tikslo negalima pasiekti naudojant procedūroms specialiai tam naudoti užaugintus gyvūnus.
- (21) Kadangi pagrindiniai benamių ir sulaukėjusių naminių gyvūnų duomenys nežinomi, o juos sugavus ir laikant įstaigose tokie gyvūnai patiria daugiau baimės, jie paprastai neturėtų būti naudojami procedūroms.
- (22) Siekiant padidinti skaidrumą, supaprastinti leidimų vykdyti projektus išdavimą ir numatyti atitikties stebėsenos priemones, reikėtų nustatyti procedūrų sunkumo klasifikaciją, kuri būtų pagrįsta apytikrių gyvūnams sukeliama skausmo, kančios, baimės ir ilgalaikio sužalojimo lygiu.
- (23) Etikos sumetimais turėtų būti nustatyta didžiausia gyvūnų skausmo, kančios ir baimės riba, kuri, naudojant gyvūnus mokslinėms procedūroms, neturėtų būti viršijama. Tuo tikslu reikėtų uždrausti atlikti procedūras, dėl kurių gyvūnai patiria didelį skausmą, kančią ar baimę, kurie gali būti ilgalaikiai ir kurių negalima sumažinti.
- (24) Rengiant bendrąją ataskaitų teikimo formą, reikėtų atsižvelgti į faktinį gyvūno patirto skausmo, kančios, baimės ar ilgalaikio sužalojimo lygį, o ne į projekto vertinimo metu numatytą procedūros sunkumą.
- (25) Procedūroms naudojamų gyvūnų skaičius galėtų būti sumažintas atliekant procedūras su tais pačiais gyvūnais daugiau nei vieną kartą, jeigu tai netrukdo siekti mokslinio tikslo arba dėl to nepablogėja gyvūno gerovė. Vis dėlto, sprendžiant apie pakartotino gyvūnų naudojimo naudą reikėtų atsižvelgti į bet kokią neigiamą poveikį jų gerovei, atsižvelgiant į atskiro gyvūno viso gyvenimo patirtį. Dėl šio galimo prieštaravimo, galimybė pakartotinai naudoti gyvūnus turėtų būti vertinama kiekvienu atskiru atveju.
- (26) Procedūros pabaigoje reikėtų priimti tinkamiausią sprendimą dėl gyvūno ateities, įvertinus gyvūno gerovę ir galimą pavojų aplinkai. Gyvūnai, kurių gerovei kiltų pavojus, turėtų būti nužudyti. Tam tikrais atvejais gyvūnai turėtų būti sugrąžinti į tinkamą buveinę ar į rūšims tinkamą būtinosios priežiūros sistemą, o tokius gyvūnus kaip šunys ir katės turėtų būti leista atiduoti laikyti privatiems laikytojams šeimose, nes visuomenei itin rūpi tokių gyvūnų likimas. Jeigu valstybės narės ketina leisti atiduoti gyvūnus privačiam laikytojui, svarbu, kad veisėjas, tiekėjas ar naudotojas turėtų tinkamą tokių gyvūnų socializacijos sistemą, kuri užtikrintų sėkmingą jų atidavimą privatiems laikytojams ir padėtų išvengti nereikalingos gyvūnų baimės bei užtikrintų visuomenės saugą.
- (27) Gyvūnų audiniai ir organai naudojami *in vitro* metodams kurti. Siekdamas skatinti gyvūnų naudojimo mokslo tikslais mažinimo principą valstybės narės turėtų, prireikus, sudaryti palankesnes sąlygas rengti dalijimosi nužudytų gyvūnų organais ir audiniais programas.

- (28) Procedūroms naudojamų gyvūnų gerovė labai priklauso nuo procedūras kontroliuojančių darbuotojų, procedūras atliekančių darbuotojų ar darbuotojų, kontroliuojančių kasdien gyvūnais besirūpinančius darbuotojus, gebėjimų kokybės ir profesinės kompetencijos. Valstybės narės turėtų, išduodamos leidimus ar kitomis priemonėmis, užtikrinti, kad darbuotojai turėtų tinkamą išsilavinimą, kompetenciją ir būtų tinkamai parengti. Be to, svarbu, kad darbuotojų veikla būtų prižiūrima iki jie įgys ir įrodys turintys būtina kompetenciją. Sąjungos neprivalomomis gairėmis dėl švietimo reikalavimų ilgalaikėje perspektyvoje būtų skatinamas laisvas personalo judėjimas.
- (29) Veisėjų, tiekėjų ir naudotojų įstaigos turėtų turėti atitinkamų gyvūnų rūšių laikymo reikalavimus atitinkančių įrenginių ir įrangos, kuriuos naudojant procedūros būtų atliekamos veiksmingai ir gyvūnai patirtų kuo mažiau baimės. Veiklą turėtų vykdyti tik kompetentingų institucijų leidimą gavę veisėjai, tiekėjai ir naudotojai.
- (30) Siekiant užtikrinti nuolatinę gyvūnų gerovės poreikių stebėseną, visose įstaigose turėtų būti nuolat užtikrinama tinkama veterinarinė priežiūra ir kiekvienoje įstaigoje paskirtas už gyvūnų priežiūrą ir gerovę atsakingas darbuotojas.
- (31) Laikant, veisiant ir naudojant gyvūnus jų gerovė turėtų būti svarbiausias prioritetas. Todėl veisėjai, tiekėjai ir naudotojai turėtų būti įsteigę gyvūnų gerovės įstaigą, kurios pagrindinė užduotis – daugiausia dėmesio skirti rekomendacijų gyvūnų gerovės klausimais teikimui. Tokia įstaiga taip pat turėtų stebėti projektų įgyvendinimą ir rezultatus, puoselėti pagarbų elgesį su gyvūnais ir rengti priemones, kurios padėtų praktiškai taikyti ir laiku įgyvendinti technikos ir mokslo naujoves, susijusias su gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo principais, kad užtikrinti geresnę gyvūnų gyvenimo patirtį. Gyvūnų gerovės įstaigos teikiami patarimai turėtų būti tinkamai dokumentuoti ir turėtų būti sudarytos sąlygos su jais susipažinti atliekant patikras.
- (32) Kad kompetentingos institucijos galėtų stebėti, kaip laikomasi šios direktyvos reikalavimų, visi veisėjai, tiekėjai ir naudotojai turėtų tiksliai registruoti gyvūnų skaičių, jų kilmę ir likimą.
- (33) Nežmoginiams primatams, šunims ir katėms turėtų būti sukurta asmeninė visą jų gyvenimą nuo pat gimimo apimanti byla, kad jiems būtų sudarytos jų individualius poreikius ir charakteristikas atitinkančios priežiūros ir laikymo sąlygos, taip pat užtikrintas tinkamas gydymas.
- (34) Gyvūnų laikymas ir priežiūra turėtų būti pagrįsti konkrečiais kiekvienos rūšies poreikiais ir charakteristikomis.
- (35) Valstybės narės taiko skirtingus gyvūnų laikymo ir priežiūros reikalavimus, o tai prisideda prie vidaus rinkos iškraipymo. Be to, kai kurie iš tų reikalavimų nebeatspindi naujausių žinių apie laikymo ir priežiūros sąlygų poveikį gyvūnų gerovei ir moksliniams procedūrų rezultatams. Todėl šioje direktyvoje būtina nustatyti suderintus laikymo ir priežiūros reikalavimus. Šie reikalavimai turėtų būti atnaujinami remiantis mokslo ir technikos pažanga.
- (36) Kad patikrintų, kaip laikomasi šios direktyvos, valstybės narės turėtų atlikti periodines veisėjų, tiekėjų ir naudotojų patikras rizikos pagrindu. Siekiant užtikrinti visuomenės pasitikėjimą ir skatinti skaidrumą, atitinkama patikrų dalis turėtų būti atliekama iš anksto apie jas nepranešus.
- (37) Kad padėtų valstybėms narėms užtikrinti šios direktyvos įgyvendinimą, Komisija, remdamasi nacionalinių patikrų vykdymo ataskaitų rezultatais, esant pagrįstam pagrindui turėtų atlikti nacionalinių patikrų sistemų kontrolę. Valstybės narės turėtų pašalinti visus per tokią kontrolę nustatytus trūkumus.
- (38) Išsamus projekto vertinimas, kuriame atsižvelgiama į etinius gyvūnų naudojimo aspektus, yra vienas svarbiausių leidimo vykdyti projektą išdavimo aspektų, ir toks vertinimas turėtų užtikrinti, kad, įgyvendinant tuos projektus, būtų laikomasi gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo principų.
- (39) Moraliniais ir mokslo sumetimais taip pat svarbu užtikrinti, kad kiekvienas gyvūno naudojimo atvejis būtų kruopščiai įvertintas pagal planuojamų tokio panaudojimo rezultatų mokslinio ar mokomojo pagrįstumo, naudingumo ir svarbos kriterijus. Galima žala gyvūnams turėtų būti proporcinga numatomi projekto naudai. Todėl išduodant leidimus vykdyti projektus, kuriuose naudojami gyvi gyvūnai, turėtų būti atliekamas nešališkas projekto vertinimas, kuriame nedalyvautų tyrimą atliekantys subjektai. Veiksmingas projekto vertinimo atlikimas taip pat turėtų sudaryti sąlygas tinkamai įvertinti atsirandančių naujų mokslinių eksperimentinių metodų naudojimą.
- (40) Atsižvelgiant į projekto pobūdį, naudojamas gyvūnų rūšis ir tikimybę pasiekti norimus projekto rezultatus, gali reikėti atlikti vertinimą atgaline data. Kadangi projektai gali labai skirtis pagal sudėtingumą, trukmę ir rezultatų gavimo terminus, priimant sprendimą dėl vertinimo atgaline data reikalingumo turėtų būti atsižvelgta į visus tuos aspektus.

- (41) Siekiant užtikrinti, kad visuomenė būtų informuojama, svarbu viešai skelbti objektyvią informaciją apie projektus, kuriuose naudojami gyvi gyvūnai. Tai neturėtų pažeisti nuosavybės teisių ir neturėtų atskleisti konfidencialios informacijos. Todėl naudotojai turėtų teikti anonimiškas netechninio pobūdžio informacijos apie tuos projektus santraukas, kurias valstybės narės turėtų paskelbti. Paskelbta informacija neturėtų pažeisti naudotojų anonimiškumo principo.
- (42) Siekiant valdyti žmonių bei gyvūnų sveikatai ir aplinkai keliamą pavojų, Sąjungos teisės aktais nustatyta, kad medžiagos ir produktai gali būti parduodami tik pateikus atitinkamus jų saugos ir veiksmingumo duomenis. Kai kurie iš tų reikalavimų gali būti įvykdyti tik vykdant bandymus su gyvūnais (toliau – reglamentuojami bandymai). Būtina nustatyti specialias priemones, kurios padėtų padidinti alternatyvių metodų naudojimą ir išvengti nereikalingo reglamentuojamų bandymų kartojimo. Tam valstybės narės turėtų pripažinti bandymo duomenų, gautų taikant Sąjungos teisės aktuose numatytus bandymo metodus, galiojimą.
- (43) Siekiant sumažinti administracinio darbo krūvį ir padidinti Sąjungos mokslinių tyrimų ir pramonės konkurencingumą, turėtų būti sudarytos sąlygos leisti atlikti kelis bendrus projektus, kuriuose būtų taikomi nustatyti bandymų, diagnostikos ar gamybos metodai, išduodant vieną grupinį leidimą, tačiau neatleidžiant nė vienos šios procedūros nuo projekto vertinimo.
- (44) Siekiant užtikrinti veiksmingą leidimo paraiškų nagrinėjimą ir padidinti Sąjungos mokslinių tyrimų ir pramonės konkurencingumą, turėtų būti nustatytas terminas, iki kurio kompetentingos institucijos turėtų įvertinti projektų pasiūlymus ir priimti sprendimus dėl leidimo tokiems projektams išdavimo. Kad nenukentėtų projekto vertinimo kokybė, sudėtingesnių projektų paraiškoms išnagrinėti gali tekti skirti daugiau laiko, atsižvelgiant į specialių sričių skaičių, naujoviškas charakteristikas ir sudėtingesnius siūlomo projekto metodus. Vis dėlto projekto vertinimo terminai turėtų būti pratęjami tik išimtiniais atvejais.
- (45) Atsižvelgiant į tam tikros procedūros įprastinį ar pasikartojantį pobūdį, tikslinga valstybėms narėms numatyti reguliavimo galimybę, kuria naudodamosi jos galėtų taikyti supaprastintą administracinę procedūrą projektams, kuriuose tokios procedūros naudojamos, įvertinti, su sąlyga, kad laikomasi tam tikrų šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų.
- (46) Alternatyvių metodų prieinamumas labai priklauso nuo alternatyvių metodų kūrimo mokslinių tyrimų srityje padarytos pažangos. Bendrijos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programose numatytas didesnis finansavimas projektams, kurių tikslas – pakeisti, sumažinti gyvūnų naudojimą procedūroms ir pagerinti jo sąlygas. Siekdamas padidinti Sąjungos mokslinių tyrimų ir pramonės konkurencingumą ir pakeisti gyvūnų naudojimą procedūroms, jį sumažinti ir pagerinti jo sąlygas, Komisija ir valstybės narės turėtų prisidėti prie alternatyvių metodų kūrimo ir patvirtinimo, vykdydamos mokslinius tyrimus ar pasitelkdamas kitas priemones.
- (47) Europos alternatyvių metodų patvirtinimo centras, įsteigtas Komisijos Jungtiniame tyrimų centre (JTC), nuo 1991 m. koordinuoja alternatyvių metodų patvirtinimą Sąjungoje. Tačiau vis didėja poreikis kurti naujus metodus ir siūlyti juos tvirtinti, o tam reikia oficialiai įsteigti Sąjungos alternatyvių metodų tvirtinimo pavyzdinę laboratoriją. Ši laboratorija turėtų būti vadinama Europos alternatyvių metodų patvirtinimo centru (toliau – ECVAM). Svarbu, kad nustatydamas tvirtinimo tyrimų prioritetus Komisija bendradarbiautų su valstybėmis narėmis. Valstybės narės turėtų padėti Komisijai nustatyti ir paskirti tinkamas laboratorijas tokiems tvirtinimo tyrimams atlikti. Tvirtinimo tyrimų, kurie yra panašūs į anksčiau patvirtintus metodus ir kuriuose tvirtinimu užtikrinamas didelis konkurencinis pranašumas, atveju ECVAM turėtų turėti galimybę imti mokesčius iš šių metodų tvirtinimui pateikiančių subjektų. Tokiais mokesčiais neturėtų būti užkertamas kelias sveikai konkurencijai bandymų pramonėje.
- (48) Nacionaliniu lygiu reikia užtikrinti nuoseklų požiūrį į projekto vertinimą ir peržiūros strategijas. Valstybės narės turėtų sudaryti nacionalinius mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos komitetus, kurie konsultuotų kompetentingas institucijas ir gyvūnų gerovės įstaigas, siekiant skatinti gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo principus. Nacionalinių komitetų tinklas turėtų dalyvauti keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais Sąjungos lygiu.
- (49) Biomediciniuose moksliniuose tyrimuose srityje gali būti daroma sparti technikos ir mokslo pažanga, taip pat gali sparčiai daugėti žinių apie poveikį gyvūnų gerovei darančius veiksnius. Todėl būtina numatyti šios direktyvos peržiūros galimybę. Atliekant tokią peržiūrą turėtų būti apsvaistytos galimybės, atsižvelgiant į mokslo pažangą, pakeisti gyvūnų (visų pirma nežmoginių primatų) naudojimą kitais metodais prioritetine tvarka, kai tai įmanoma. Komisija taip pat turėtų atlikti periodines temines gyvūnų naudojimo procedūroms pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo peržiūras.

- (50) Siekiant užtikrinti vienodas įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai patvirtinti Sąjungos lygiu gaires dėl veisėjų, tiekėjų ir naudotojų personalo švietimo, mokymo ir kompetencijos reikalavimų, priimti išsamias taisykles dėl Sąjungos pavyzdinės laboratorijos, jos pareigų, užduotis ir mokesčių, kuriuos ji gali rinkti, nustatyti bendrą informacijos, kurią valstybės narės turi teikti Komisijai apie šios direktyvos įgyvendinimą, statistinės ir kitokios specialios informacijos bei informacijos apie apsaugos sąlygų taikymą teikimo formą. Vadovaujantis SESV 291 straipsniu pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimtu reglamentu iš anksto nustatomi kontrolės mechanizmai, kuriais valstybės narės kontroliuotų Komisijos naudojamą įgyvendinimo įgaliojimą, taisyklės ir bendri principai. Iki bus priimtas šis naujas reglamentas, 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/486/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką, ⁽¹⁾ taikomas toliau, išskyrus reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri nėra taikoma.
- (51) Pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotus aktus dėl: rūšių, kurios turi būti specialiai veisiamos siekiant jas naudoti procedūroms, sąrašo pakeitimų; priežiūros ir laikymo standartų pakeitimų; žudymo metodų, įskaitant jų specifikacijas, pakeitimų; elementų, kurie turi būti naudojami valstybėms narėms nustatant reikalavimus dėl veisėjų, tiekėjų ir naudotojų personalo švietimo, mokymo ir kompetencijos, pakeitimų; tam tikrų privalomų leidimo išdavimo paraiškos elementų pakeitimų; Sąjungos referencinės laboratorijos, jos pareigų ir užduočių pakeitimų; skirtingų procedūrų rūšių, priskirtų kiekvienai sunkumo kategorijai pagal veiksnis, susijusius su procedūros rūšimi, pavyzdžių pakeitimų. Labai svarbu, kad parengiamųjų darbų metu Komisija tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu.
- (52) Valstybės narės turėtų nustatyti sankcijų, taikomų už šios direktyvos nuostatų pažeidimą, taisykles ir užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios.
- (53) Todėl Direktyva 86/609/EEB turėtų būti panaikinta. Tam tikri šia direktyva nustatyti pakeitimai daro tiesioginį poveikį 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ⁽²⁾, taikymui. Todėl tikslinga atitinkamai iš dalies pakeisti to reglamento nuostatą.
- (54) Nauda gyvūnų gerovei, susijusi su leidimų vykdyti projektus taikymu atgaline data, ir susijusios administracinės išlaidos gali būti pateisinamos tik vykdomiems ilgalaikiams projektams. Todėl būtina numatyti pereinamojo laikotarpio priemones, kurios būtų taikomos vykdo-

miams trumpalaikiams ir vidutinės trukmės projektams, kad nereikėtų išduoti leidimo atgaline data, suteikiančio tik labai nedidelę naudą.

- (55) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 34 punktą valstybės narės skatinamos dėl savo ir Sąjungos interesų parengti lenteles, kurios kuo geriau parodytų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir viešai jas paskelbti.
- (56) Kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. suderinti gyvūnų naudojimą mokslo tikslais reglamentuojančius teisės aktus, valstybės narės pačios negali deramai pasiekti ir dėl priemonės masto bei poveikio tų tikslų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje nustatomos mokslo ar mokomaisiais tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos priemonės.

Tuo tikslu direktyvoje nustatytos taisyklės, reglamentuojančios:

- gyvūnų naudojimo procedūroms pakeitimą bei jų naudojimo mažinimą ir gyvūnų veisimo, laikymo, priežiūros bei jų naudojimo procedūroms sąlygų gerinimą;
- gyvūnų kilmę, veisimą, ženklinimą, priežiūrą ir laikymą bei nužudymą;
- veisėjų, tiekėjų ir naudotojų veiklą;
- projektų, susijusių su gyvūnų naudojimu procedūroms, vertinimą ir leidimų juos vykdyti išdavimą.

2. Ši direktyva taikoma tais atvejais, kai gyvūnai naudojami arba juos ketinama naudoti procedūroms, arba gyvūnai specialiai veisiami tam, kad jų organus arba audinius būtų galima panaudoti mokslo tikslais.

Ši direktyva taikoma iki pirmoje pastraipoje nurodyti gyvūnai nužudomi, atiduodami privatiems laikytojams arba grąžinami į tinkamą buveinę arba būtinosios priežiūros sistemą.

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ OL L 300, 2009 11 14, p. 1.

NET jei sėkmingai naudojant anesteziją, analgeziją ar kitus metodus pašalinamas skausmas, kančia, baimė ar ilgalaikis sužalojimas, gyvūnų naudojimui procedūroms vis vien taikoma ši direktyva.

3. Ši direktyva taikoma šiems gyvūnams:

- a) gyviems nežmoginiams stuburiniams gyvūnams, įskaitant:
- i) savarankiškai besimaitinančias lervas, ir
 - ii) žinduolių vaisius nuo jų paskutinio įprasto vystymosi laikotarpio trečdaliu.
- b) gyviems galvakojams moliuskams.
4. Procedūroms naudojamiems gyvūnams, kurių vystymosi etapas yra ankstesnis nei nurodytasis 3 dalies a punkte, ši direktyva taikoma tuo atveju, jei gyvūnas paliekamas gyvas pasibaigus tam vystymosi etapui ir, jam pasiekus tą vystymosi etapą, tikėtina, kad dėl taikomų procedūrų jis patirs skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikį sužalojimą.

5. Ši direktyva netaikoma:

- a) neeksperimentinei žemės ūkio veiklai;
- b) neeksperimentinei klinikinei veterinarinei veiklai;
- c) veterinariniams klinikiniais bandymams, atliekamiems siekiant gauti leidimą prekiauti veterinariniu vaistu;
- d) veiklai, vykdomai su pripažinta gyvulininkyste susijusiais tikslais;
- e) veiklai, kurios pagrindinis tikslas – gyvūno identifikavimas;
- f) veiklai, kuri neturėtų sukelti skausmo, kančios, baimės ar ilgalaikio sužalojimo, kuris prilygsta adatos dūriui arba yra didesnis nei šis dūris, atliktas laikantis geros veterinarinės praktikos.

6. Ši direktyva taikoma nedarant poveikio 1976 m. liepos 27 d. Tarybos direktyvai 76/768/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kosmetikos gaminiiais, suderinimo ⁽¹⁾.

2 straipsnis

Griežtesnės nacionalinės priemonės

1. Valstybės narės, laikydamosi SESV nustatytų bendrųjų taisyklių, gali palikti galioti 2010 m. lapkričio 9 d. galiojančias nuostatas, kuriomis užtikrinama didesnė gyvūnų, kuriems taikoma ši direktyva, apsauga, nei šioje direktyvoje nustatytais nuostatomis.

⁽¹⁾ OL L 262, 1976 9 27, p. 169. Direktyva buvo išdėstyta nauja redakcija 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių (OL L 342, 2009 12 22, p. 59), kuris pradedamas taikyti 2013 m. liepos 11 d.

Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. sausio 1 d. informuoja Komisiją apie tokias nacionalines nuostatas. Komisija apie jas informuoja kitas valstybes nares.

2. Veikdama pagal 1 dalį valstybė narė negali uždrausti arba trukdyti tiekti arba naudoti gyvūnus, veisiamus ar laikomus kitoje valstybėje narėje pagal šią direktyvą; ji taip pat negali uždrausti ar trukdyti pateikti į rinką produktus, kurių gamyboje, laikantis šios direktyvos, buvo naudojami tokie gyvūnai.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamos šios terminų apibrėžtys:

1. procedūra – invazinis ar neinvazinis gyvūno naudojimas eksperimentiniais ar kitais mokslo tikslais (kai rezultatas žinomas arba ne) arba mokomaisiais tikslais, dėl kurio jis gali patirti skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikį sužalojimą, kuris prilygsta adatos dūriui arba yra didesnis nei šis dūris, atliktas laikantis geros veterinarinės praktikos.

Tai apima veiksmus, kuriais siekiama, kad gyvūnas gimtų ar būtų išperėtas, arba dėl kurių gyvūnas galėtų gimti ar būti išperėtas, ar veiksmus, kuriais siekiama sukurti ir išlaikyti tokios būklės genetiškai modifikuotų gyvūnų liniją arba dėl kurių tokios būklės genetiškai modifikuotų gyvūnų linija galėtų būti sukurta ir išlaikyta, išskyrus gyvūnų žudymą tik dėl jų organų ar audinių;

2. projektas – darbo programa, kurią vykdant siekiama konkretaus mokslinio tikslo ir kuri susijusi su viena ar keliomis procedūromis;

3. įstaiga – įrenginiai, pastatai, pastatų kompleksai ar kitos patalpos; taip pat gali būti ne visiškai uždara ar uždengta vieta ir kilnojamieji įrenginiai;

4. veisėjas – pelno siekiantis ar nesiekiantis fizinis ar juridinis asmuo, kuris veisia I priede nurodytus gyvūnus, kad juos būtų galima naudoti procedūroms arba kad jų audinius ar organus būtų galima naudoti mokslo tikslais, arba veisia kitus gyvūnus visų pirma siekdamas tų tikslų;

5. tiekėjas – pelno siekiantis ar nesiekiantis fizinis ar juridinis asmuo, išskyrus veisėją, tiekiantis gyvūnus, kad juos būtų galima naudoti procedūroms arba kad jų audinius ar organus būtų galima naudoti mokslo tikslais;

6. naudotojas – pelno siekiantis ar nesiekiantis fizinis ar juridinis asmuo, naudojantis gyvūnus procedūroms;

7. kompetentinga institucija – institucija, institucijos arba įstaigos, valstybės narės paskirtos vykdyti šioje direktyvoje nustatytas pareigas.

4 straipsnis

Gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo principas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, kai įmanoma, vietoj procedūros būtų naudojamas moksliskai tinkamas metodas arba bandymo strategija, nesusiję su gyvū gyvūnų naudojimu.

2. Valstybės narės užtikrina, kad projektuose naudojamų gyvūnų skaičius būtų kuo mažesnis, nekelti pavojaus projekto tikslams.

3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų gerinamos veisimo, laikymo ir priežiūros sąlygos bei tobulinami procedūroms naudojami metodai siekiant išvengti, kad gyvūnai patirtų skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikį sužalojimą, arba siekiant ši skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikį sužalojimą kuo labiau sumažinti.

4. Renkantis metodus šis straipsnis įgyvendinamas pagal 13 straipsnį.

5 straipsnis

Procedūrų tikslai

Procedūros gali būti atliekamos tik siekiant šių tikslų:

- a) fundamentaliųjų mokslinių tyrimų;
- b) perkėlimo arba taikomųjų mokslinių tyrimų, kuriais siekiama vieno iš šių tikslų:
 - i) išvengti žmonių, gyvūnų arba augalų ligos, sveikatos sutrikimo arba kitos anomalijos ar jų poveikio, užtikrinti jų prevenciją, diagnozavimą ar gydymą;
 - ii) įvertinti, nustatyti, kontroliuoti ar pakeisti žmonių, gyvūnų arba augalų fiziologinę būklę; arba
 - iii) gyvūnų gerovės ir gerinti gyvūnų, veisiamų žemės ūkio reikmėms, auginimo sąlygas.
- c) vaistų, maisto produktų, pašarų ir kitų medžiagų ar produktų kūrimo, gamybos, jų kokybės, veiksmingumo ir saugos tikrinimo, siekiant vieno iš b punkte išvardytų tikslų;
- d) gamtinės aplinkos apsaugos siekiant užtikrinti žmonių ar gyvūnų sveikatą ar gerovę;
- e) mokslinių tyrimų, kurių tikslas – rūšių išsaugojimas;
- f) aukštojo mokslo ar mokymo siekiant įgyti profesinių žinių, jas išsaugoti ar patobulinti;
- g) kriminalistinių tyrimų.

6 straipsnis

Žudymo būdai

1. Valstybės narės užtikrina, kad gyvūnai būtų nužudomi sukelti jiems kuo mažiau skausmo, kančios ir baimės.

2. Valstybės narės užtikrina, kad gyvūnus žudytų kompetentingas asmuo veisėjo, tiekėjo ar naudotojo įstaigoje.

Vis dėlto lauko tyrimo atveju gyvūną gali nužudyti kompetentingas asmuo ir ne įstaigoje.

3. Jei žudomi gyvūnai, kuriems taikomas IV priedas, naudojamas tame priede nustatytas tinkamas žudymo būdas.

4. Kompetentingos institucijos gali leisti taikyti 3 dalyje nustatyto reikalavimo išimtį:

- a) leisdamos naudoti kitą būdą, su sąlyga, kad remiantis moksliniais įrodymais šis būdas laikomas bent jau tiek pat humanišku; arba
- b) kai yra mokslškai pagrįsta, kad procedūros tikslas negali būti pasiektas naudojant IV priede nustatyta žudymo būdą.

5. 2 ir 3 dalys netaikomos, kai gyvūnas turi būti nužudytas susidarius neatidėliotinoms aplinkybėms dėl su gyvūnų gerove, visuomenės sveikata, visuomenės saugumu, gyvūnų sveikata ar aplinka susijusių priežasčių.

II SKYRIUS

NUOSTATOS DĖL TAM TIKRŲ GYVŪNŲ NAUDOJIMO PROCEDŪROMS

7 straipsnis

Nykstančios rūšys

1. 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos reguliuojant jų prekybą⁽¹⁾ A priede išvardytos nykstančios rūšys, kurioms netaikoma to reglamento 7 straipsnio 1 dalis, nenaudojamos procedūroms, išskyrus procedūras, kurios atitinka šias sąlygas:

- a) atliekant procedūrą siekiama vieno iš šios direktyvos 5 straipsnio b punkto i papunktyje, c arba e punktuose nurodytų tikslų; ir
- b) yra mokslškai pagrįsta, kad procedūros tikslas negali būti pasiektas naudojant kitas nei tame priede išvardytas rūšis.

2. 1 dalis netaikoma nežmoginių primatų rūšims.

8 straipsnis

Nežmoginiai primatai

1. Laikantis 2 dalies, nežmoginiai primatai procedūroms nenaudojami, išskyrus tas procedūras, kurios atitinka šias sąlygas:

- a) atliekant procedūrą siekiama vieno iš tikslų, nurodytų:
 - i) šios direktyvos 5 straipsnio b punkto i papunktyje arba c punkte, ir ji atliekama siekiant išvengti sekinančios arba galimai žmonių gyvybei pavojingos klinikinės būklės, užtikrinti jos prevenciją, diagnozavimą ar gydymą; arba
 - ii) 5 straipsnio a arba e punktuose;

ir

- b) tuo klausimu yra mokslškai pagrįsta, kad procedūros tikslas negali būti pasiektas naudojant kitas nei nežmoginiai primatai rūšis.

⁽¹⁾ OL L 61, 1997 3 3, p. 1.

Šioje direktyvoje „sekinanti klinikinė būklė“ reiškia sumažėjusį įprastinį asmens fizinį arba psichologinį pajėgumą.

2. Reglamento (EB) Nr. 338/97 A priede išvardyti nežmogiškai primatai, kuriems netaikoma to reglamento 7 straipsnio 1 dalis, procedūroms nenaudojami, išskyrus tas procedūras, kurios atitinka šias sąlygas:

- a) atliekant procedūrą siekiama vieno iš tikslų, nurodytų
- i) šios direktyvos 5 straipsnio b punkto i papunktyje arba c punkte, ir ji atliekama siekiant išvengti sekinančios arba galimai žmonių gyvybei pavojingos klinikinės būklės, užtikrinti jos prevenciją, diagnozavimą ar gydymą; arba
 - ii) 5 straipsnio e punkte;
- ir
- b) tuo klausimu pateikta mokslinių įrodymų, kad procedūros tikslas negali būti pasiektas naudojant kitas nei nežmogiškai primatai rūšis ir naudojant tame priede neišvardytas rūšis.

3. Nepaisant 1 ir 2 dalių, žmoginės beždžionės procedūroms nenaudojamos, atsižvelgiant į 55 straipsnio 2 dalyje nurodytas apsaugos sąlygas taikymą.

9 straipsnis

Laisvėje sugauti gyvūnai

1. Laisvėje sugauti gyvūnai procedūroms nenaudojami.
 2. Kompetentingos institucijos gali leisti nesilaikyti 1 dalies, jeigu yra mokslškai pagrįsta, kad procedūros tikslas negali būti pasiektas naudojant gyvūną, kuris buvo užaugintas naudojimu procedūroms.
 3. Laisvėje gyvūnų sugavimą atlieka tik kompetentingi asmenys, naudodami būdus, nesukeliančius gyvūnams įmanomo išvengti skausmo, kančios, baimės arba ilgalaikio sužalojimo.
- Nustačius, kad gaudant arba pagavus gyvūnas yra sužeistas arba serga, jį turi apžiūrėti veterinarijos gydytojas ar kitas kompetentingas asmuo ir turi būti imami tinkamų veiksmų sumažinti gyvūno kančią. Kompetentingos institucijos gali taikyti reikalingo imtis veiksmų gyvūno kančiai sumažinti išimtis, jei tai yra mokslškai pagrįsta.

10 straipsnis

Naudoti procedūroms auginami gyvūnai

1. Valstybės narės užtikrina, kad I priede išvardytų rūšių gyvūnai galėtų būti naudojami procedūroms tik tuo atveju, jeigu buvo užauginti naudojimui procedūroms.

Vis dėlto nuo II priede nustatytų datų valstybės narės užtikrina, kad tame priede išvardyti nežmogiškai primatai gali būti naudo-

jami procedūroms tik kai jie yra nelaisvėje užaugintų nežmogiškai primatų palikuonys arba kai jie paimami iš savarankiškų kolonijų.

Šiame straipsnyje „savarankiška kolonija“ reiškia koloniją, kurioje gyvūnai veisiami tik pačioje kolonijoje arba paimami iš kitų kolonijų, bet ne sugauti laisvėje, kai gyvūnai laikomi užtikrinant, jog jie priprastų prie žmonių.

Konsultuodamasi su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais Komisija atlieka galimybių tyrimą, į kurį įtraukiamas atliekamas gyvūnų sveikatos ir gerovės vertinimas laikantis antroje pastraipoje nustatyto reikalavimo. Tyrimas skelbiamas ne vėliau kaip 2017 m. lapkričio 10 d. Prireikus, kartu su tyrimu pateikiamai pasiūlymai dėl II priedo pakeitimų.

2. Komisija stebi nežmogiškai primatų paėmimo iš savarankiškų kolonijų naudojimą ir, konsultuodamasi su valstybėmis narėmis bei suinteresuotaisiais subjektais, atlieka tyrimą, kuriame analizuojamos gyvūnų paėmimo tik iš savarankiškų kolonijų galimybės.

Tyrimas skelbiamas ne vėliau kaip 2022 m. lapkričio 10 d.

3. Kompetentingos institucijos gali leisti taikyti 1 dalies išimtis, jeigu tai yra mokslškai pagrįsta.

11 straipsnis

Benamiai ir sulaukėję naminiai gyvūnai

1. Benamiai ir sulaukėję naminiai gyvūnai procedūroms nenaudojami.
2. Kompetentingos institucijos gali leisti taikyti 1 dalies išimtis tik esant šioms sąlygoms:
 - a) būtina atlikti tyrimus, susijusius su gyvūnų sveikata ir gerove arba dideliu pavojumi aplinkai, žmonių arba gyvūnų sveikatai, ir
 - b) tuo klausimu yra mokslškai pagrįsta, kad procedūros tikslas gali būti pasiektas tik naudojant benamius arba sulaukėjusius gyvūnus.

III SKYRIUS

PROCEDŪROS

12 straipsnis

Procedūros

1. Valstybės narės užtikrina, kad procedūros visada būtų atliekamos naudotojo įstaigoje.

Kompetentinga institucija gali leisti taikyti pirmos pastraipos išimtis, jeigu tai yra mokslškai pagrįsta.

2. Procedūros gali būti atliekamos tik vykdant projektą.

13 straipsnis

Metodų pasirinkimas

1. Nedarydamos poveikio nacionalinės teisės aktams, kuriais draudžiama taikyti tam tikrų rūšių metodus, valstybės narės užtikrina, kad procedūra nebūtų atliekama, jeigu pagal Sąjungos teisės aktus norimam rezultatui pasiekti yra pripažintas kitas su gyvo gyvūno naudojimu nesusijęs metodas ar bandymo strategija.

2. Renkantis procedūras, atrenkamos tos, kurios labiausiai atitinka šiuos reikalavimus:

- naudojama kuo mažiau gyvūnų;
- naudojami gyvūnai, kurie mažiausiai gali patirti skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikį sužalojimą;
- sukeliama kuo mažiau skausmo, kančios, baimės ar ilgalaikio sužalojimo,

ir tikėtina, kad jas taikant bus gauti tinkami rezultatai.

3. Jei įmanoma, reikėtų vengti procedūrą užbaigti gyvūno nužudymu bei rinktis ankstyvą ir gyvūno atžvilgiu humanišką procedūros užbaigimą. Tais atvejais, kai procedūros pabaigoje gyvūno nužudymas yra neišvengiamas, procedūra suplanuojama taip, kad:

- ją atliekant būtų nužudoma kuo mažiau gyvūnų; ir
- būtų kuo labiau sutrumpintas gyvūno kančios laikas ir intensyvumas, kiek įmanoma užtikrinant neskausmingą mirtį.

14 straipsnis

Anestezija

1. Valstybės narės užtikrina, kad visos procedūros būtų atliekamos taikant bendrąją arba vietinę anesteziją, išskyrus atvejus, kai tai daryti netikslinga, ir kad analgezija arba kitas tinkamas metodas būtų naudojamas užtikrinti, jog gyvūnai patirtų kuo mažiau skausmo, kančios ir baimės.

Procedūros, susijusios su sunkiais sužeidimais, galinčiais sukelti stiprų skausmą, atliekamos taikant anesteziją.

2. Sprendžiant dėl tikslingumo taikyti anesteziją, atsižvelgiama į toliau nurodytus aspektus:

- ar manoma, kad anestezija gyvūną traumuos labiau nei pati procedūra; ir
- ar anestezijos taikymas nesuderinamas su procedūros tikslu.

3. Valstybės narės užtikrina, kad gyvūnams nebūtų skiriama jokių vaistų, dėl kurių jie negalėtų rodyti skausmo, kai jiems neatlikta tinkama anestezija ar analgezija, arba jų gebėjimas išreikšti skausmą būtų ribotas.

Tokiais atvejais turi būti pateiktas mokslinis pagrindimas, prie kurio pridama išsami informacija apie taikomą anestezijos ar analgezijos režimą.

4. Gyvūnui, galinčiam patirti skausmą pasibaigus anestezijos poveikiui, prevenciškai ir po operacijos skiriami analgetikai ar taikomos kitos tinkamos nuskausminamosios priemonės, jei jų taikymas suderinamas su procedūros tikslu.

5. Kai tik pasiekiamas procedūros tikslas, imamasi tinkamų priemonių kuo labiau sumažinti gyvūno kančią.

15 straipsnis

Procedūrų klasifikavimas pagal sunkumą

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienu atskiru atveju remiantis VIII priede nustatytais klasifikavimo kriterijais visos procedūros būtų suskirstytos į kategorijas „be galimybės atgaivinti“, „lengva“, „vidutinio sunkumo“ ar „sunki“.

2. Taikydamos 55 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą apsaugos sąlygą, valstybės narės užtikrina, kad procedūra nebūtų atliekama, jeigu ją taikant gyvūnas patirs stiprų skausmą, kančią ar baimę, kurie gali būti ilgalaikiai ir kurių negalima sumažinti.

16 straipsnis

Pakartotinis naudojimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai procedūrai gali būti naudojamas kitas gyvūnas, kuriam anksčiau neatlikta jokių procedūrų, vienai ar kelioms procedūroms jau naudotas gyvūnas galėtų būti pakartotinai panaudotas naujai procedūrai įvykdžius šias sąlygas:

- pagal faktinį sunkumą ankstesnės procedūros buvo „lengvos“ arba „vidutinio sunkumo“;
- įrodyta, kad bendroji gyvūno sveikatos būklė atsistatė ir gerovė visiškai atkurta;
- tolesnė procedūra priskiriama „lengvai“, „vidutinio sunkumo“ ar „be galimybės atgaivinti“ kategorijai; ir
- laikomasi veterinarijos gydytojo patarimo, atsižvelgiant į viso gyvūno gyvenimo patirtį.

2. Išimtinėmis aplinkybėmis, nukrypstant nuo 1 dalies a punkto reikalavimų, po to, kai atliktas gyvūno veterinarinis patikrinimas, kompetentinga institucija gali leisti pakartotinai naudoti gyvūną, jeigu tas gyvūnas nebuvo naudojamas stiprų skausmą, baimę ar atitinkamą kančią sukeliančiai procedūrai daugiau kaip vieną kartą.

17 straipsnis

Procedūros pabaiga

1. Procedūra laikoma baigta, kai nebeatliekami tolesni tai procedūrai reikalingi stebėjimai, o naujų genetiškai modifikuotų gyvūnų linijų atveju – kai nebestebimi gyvūnų palikuonys arba nesitikima, kad jie patirs skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikį sužalojimą, kuris prilygsta adatos dūriui arba yra didesnis nei šis dūris.

2. Užbaigus procedūrą, sprendimą, ar gyvūnas turi būti paliktas gyvas, priima veterinarijos gydytojas ar kitas kompetentingas asmuo. Gyvūnas nužudomas esant tikimybei, kad jis patirs vidutinio stiprumo arba stiprų skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikių sužalojimų.

3. Jei gyvūnas paliekamas gyvas, atsižvelgiant į sveikatos būklę jam skiriama reikalinga priežiūra ir sudaromos reikiamos laikymo sąlygos.

18 straipsnis

Dalijimasis organais ir audiniais

Valstybės narės atitinkamais atvejais sudaro palankesnes sąlygas rengti dalijimosi nužudytų gyvūnų organais ir audiniais programas.

19 straipsnis

Gyvūnų paleidimas į laisvę ir atidavimas privačiam laikytojui

Gyvūnus, kurie naudojami arba kuriuos ketinama naudoti procedūroms, valstybės narės gali leisti atiduoti privatiems laikytojams, grąžinti juos į tinkamą buveinę ar į rūšims tinkamą būtinosios priežiūros sistemą, jei įvykdomos šios sąlygos:

- tai galima padaryti atsižvelgiant į gyvūno sveikatos būklę;
- nėra pavojaus visuomenės sveikatai, gyvūnų sveikatai ar aplinkai; ir
- buvo imtasi tinkamų priemonių gyvūno gerovei užtikrinti.

IV SKYRIUS

LEIDIMŲ IŠDAVIMAS

1 Skirsnis

Veisėjams, tiekėjams ir naudotojams taikomi reikalavimai

20 straipsnis

Leidimų išdavimas veisėjams, tiekėjams ir naudotojams

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija išduotų leidimus visiems veisėjams, tiekėjams bei naudotojams ir juos užregistruotų. Toks leidimas gali būti išduodamas ribotam laikotarpiui.

Leidimas išduodamas tik tuo atveju, jei veisėjas, tiekėjas ar naudotojas ir jo įstaiga atitinka šios direktyvos reikalavimus.

2. Leidime nurodomas asmuo, atsakingas už šios direktyvos nuostatų laikymosi užtikrinimą, ir 24 straipsnio 1 dalyje bei 25 straipsnyje nurodytas (-i) asmuo ar asmenys.

3. Reikalaujama pateikti prašymą atnaujinti leidimą, jei padaroma svarbių veisėjo, tiekėjo ar naudotojo įstaigos struktūros ar veiklos pakeitimų, galinčių turėti neigiamą poveikį gyvūnų gerovei.

4. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingai institucijai būtų pranešta apie 2 dalyje nurodytą (-us) pasikeitusį (-ius) asmenį ar asmenis.

21 straipsnis

Leidimo galiojimo sustabdymas ir panaikinimas

1. Jeigu veisėjas, tiekėjas ar naudotojas nebevykdo šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų, kompetentinga institucija imasi reikiamų taisomųjų veiksmų arba reikalauja, kad tokių veiksmų būtų imtasi, arba sustabdo išduoto leidimo galiojimą, arba jį panaikina.

2. Valstybės narės užtikrina, kad sustabdžius leidimo galiojimą ar jį panaikinus, nenukentėtų įstaigoje laikomų gyvūnų gerovė.

22 straipsnis

Reikalavimai įrenginiams ir įrangai

1. Valstybės narės užtikrina, kad visos veisėjo, tiekėjo ar naudotojo įstaigos turėtų įrenginių ir įrangos, tinkamų laikomoms gyvūnų rūšims, o jeigu atliekamos procedūros – tinkamų procedūroms atlikti.

2. 1 dalyje nurodytų įrenginių ir įrangos modelis, konstrukcija ir veikimo būdai yra tokie, kad būtų užtikrintas kuo veiksmingesnis procedūrų atlikimas ir būtų siekiama patikimų rezultatų naudojant kuo mažiau gyvūnų ir kad jiems būtų sukeliama kuo mažiau skausmo, kančios, baimės ar ilgalaikių sužalojimų.

3. Valstybės narės užtikrina, kad įgyvendinant 1 ir 2 dalis būtų laikomasi atitinkamų III priede nustatytų reikalavimų.

23 straipsnis

Darbuotojų kompetencija

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas veisėjas, tiekėjas ir naudotojas vietoje turėtų pakankamai darbuotojų.

2. Darbuotojai turi turėti tinkamą išsilavinimą ir būti tinkamai apmokyti prieš atlikdami bet kurią šių funkcijų:

- procedūras su gyvūnais;
- procedūrų ir projektų rengimą;
- gyvūnų priežiūrą; arba
- gyvūnų žudymą.

Asmenys, atliekantys b punkte nurodytas funkcijas, turi būti baigę su atliekamu darbu susijusios mokslo disciplinos kursą ir turėti su atitinkamomis gyvūnų rūšimis susijusių specialiujų žinių.

Darbuotojai, atliekantys a, c arba d punktuose nurodytas funkcijas, turi būti prižiūrimi jiems vykdant savo užduotis iki įrodo turintys būtiną kompetenciją.

Išduodamos leidimus ar pasitelkdamos kitus būdus valstybės narės užtikrina, kad būtų vykdomi šioje dalyje nustatyti reikalavimai.

3. Valstybės narės, atsižvelgdamos į V priede išvardytus aspektus, skelbia 2 dalyje nurodytoms funkcijoms atlikti reikalingus būtiniausius švietimo bei mokymo reikalavimus ir būtinos kompetencijos igijimo, išlaikymo ir įrodymo reikalavimus.

4. Neprivalomos gairės Sąjungos lygiu dėl 2 dalyje nustatytų reikalavimų gali būti priimamos laikantis 56 straipsnio 2 dalyje nurodytos patarimosios procedūros.

24 straipsnis

Specialieji reikalavimai darbuotojams

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas veisėjas, tiekėjas ir naudotojas turėtų vieną ar kelis asmenis vietoje, kuris:

- a) būtų atsakingas už įstaigoje esančių gyvūnų gerovę ir priežiūrą;
- b) užtikrintų, kad su gyvūnais dirbantys darbuotojai gautų konkrečios informacijos apie įstaigoje laikomas gyvūnų rūšis;
- c) būtų atsakingas už tai, kad būtų užtikrinta, jog darbuotojai turėtų tinkamą išsilavinimą, kompetenciją ir būtų nuolat mokomi, o jų veikla būtų prižiūrima iki jie įrodys turintys būtiną kompetenciją.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 40 straipsnio 2 dalies b punkte apibrėžti asmenys:

- a) užtikrintų, kad būtų sustabdytas per procedūrą gyvūno patiriamas nereikalingas skausmas, kančia, baimė ar ilgalaikis sužalojimas; ir
- b) užtikrintų, jog projektai būtų įgyvendinami pagal projektams vykdyti išduotą leidimą arba – 42 straipsnyje nurodytais atvejais – pagal kompetentingai institucijai išsiųstą paraišką arba kompetentingos institucijos priimtą sprendimą, ir užtikrintų, kad tais atvejais, kai nevykdomi reikalavimai, būtų imtasi tinkamų priemonių šioms neatitikimams pašalinti ir šios priemonės būtų užregistruotos.

25 straipsnis

Paskirtas veterinarijos gydytojas

Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas veisėjas, tiekėjas ar naudotojas paskirtų laboratorinių gyvūnų priežiūros patirties turintį veterinarijos gydytoją ar tinkamos kvalifikacijos ekspertą, jei tai yra labiau tinkama, kuris būtų atsakingas už konsultacijas gyvūnų gerovės ir gydymo klausimais.

26 straipsnis

Gyvūnų gerovės įstaiga

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas veisėjas, tiekėjas ir naudotojas įsteigtų gyvūnų gerovės įstaigą.

2. Į gyvūnų gerovės įstaigą skiriamas (-i) bent už gyvūnų gerovę ir priežiūrą atsakingas (-i) asmuo arba asmenys, o naudo-

tojo atveju – mokslo darbuotojas. Gyvūnų gerovės skyriaus veikloje taip pat dalyvauja paskirtas veterinarijos gydytojas arba 25 straipsnyje nurodytas ekspertas.

3. Valstybės narės gali leisti smulkiems veisėjams, tiekėjams ir naudotojams 27 straipsnio 1 dalyje nustatytas užduotis vykdyti kitomis priemonėmis.

27 straipsnis

Gyvūnų gerovės įstaigos užduotys

1. Gyvūnų gerovės įstaiga vykdo bent šias užduotis:

- a) konsultuoja su gyvūnais dirbančius darbuotojus su gyvūnų gerove susijusiais klausimais gyvūnų igijimo, laikymo, priežiūros ir naudojimo atžvilgiu;
- b) konsultuoja darbuotojus gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo reikalavimo taikymo klausimais ir nuolat juos informuoja apie su to reikalavimo taikymu susijusią technikos ir mokslo pažangą;
- c) nustato ir peržiūri vidaus tvarkos procedūras, susijusias su įstaigoje laikomų ar naudojamų gyvūnų gerovės stebėseną, ataskaitų teikimu ir tolesne veikla;
- d) stebi projektų įgyvendinimą ir rezultatus, atsižvelgdama į jų poveikį naudojamiems gyvūnams, ir nustato aspektus, kurie padėtų pakeisti gyvūnų naudojimą, jį mažinti ir gerinti jo sąlygas, bei konsultuoja šiuo klausimu; ir
- e) konsultuoja dėl gyvūnų atidavimo privatiems laikytojams programų, įskaitant dėl tinkamos privatiems laikytojams atiduotinių gyvūnų socializacijos.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įrašai apie visas gyvūnų gerovės įstaigos suteiktas konsultacijas, ir, atsižvelgiant į tas konsultacijas priimti sprendimai, būtų saugomi bent trejus metus.

Kompetentingai institucijai pateikus prašymą, jai leidžiama susipažinti su įrašais.

28 straipsnis

Nežmoginių primatų veisimo strategija

Valstybės narės užtikrina, kad nežmoginių primatų veisėjai taikytų strategiją, pagal kurią būtų didinamas gyvūnų, kurie yra nelaisvėje užaugintų nežmoginių primatų palikuonys, skaičius.

29 straipsnis

Gyvūnų atidavimo privatiems laikytojams ar paleidimo į laisvę programa

Jeigu valstybės narės leidžia atiduoti gyvūnus privatiems laikytojams, veisėjai, tiekėjai ir naudotojai, kurių laikomus gyvūnus ketinama atiduoti privatiems laikytojams, turi taikyti gyvūnų atidavimo privatiems laikytojams programą, užtikrinančią privatiems laikytojams atiduotų gyvūnų socializaciją. Prireikus, prieš laukinius gyvūnus grąžinant į jų buveinę taikoma reabilitacijos programa.

30 straipsnis

Gyvūnų registrai

1. Valstybės narės užtikrina, kad visi veisėjai, tiekėjai ir naudotojai registruotų bent:

- a) užaugintų, išgimtų, perduotų, procedūroms naudotų, paleistų į laisvę ar privatiems laikytojams atiduotų gyvūnų skaičių ir rūšis;
- b) gyvūnų kilmę, įskaitant informaciją, ar jie užauginti naudojimui procedūroms;
- c) gyvūnų išgijimo, tiekimo, paleidimo į laisvę ar atidavimo privatiems laikytojams datas;
- d) gyvūnų pardavėjus;
- e) gyvūnų gavėjo pavadinimą ir adresą;
- f) kiekvienoje įstaigoje nugaišusių arba nužudytų gyvūnų skaičių ir rūšis; nugaišusių gyvūnų atveju nurodoma mirties priežastis, jei ji yra žinoma; ir
- g) naudotojų atveju – projektus, kuriuose gyvūnai naudojami.

2. 1 dalyje nurodyti įrašai saugomi bent penkerius metus ir kompetentingos institucijos prašymu, ji gali su jais susipažinti.

31 straipsnis

Informacija apie šunis, kates ir nežmoginius primatus

1. Valstybės narės užtikrina, kad visi veisėjai, tiekėjai ir naudotojai apie kiekvieną šunį, katę ir nežmoginį primatą saugotų informaciją apie:

- a) tapatybę;
 - b) gimimo vietą ir datą, jeigu ši informacija yra žinoma;
 - c) ar gyvūnas užaugintas naudojimui procedūroms; ir
 - d) nežmoginio primato atveju – ar jis yra nelaisvėje užaugintų nežmogiųjų primatų palikuonis.
2. Kiekvienam šuniui, katei ir nežmogiui primatui sukuriama individuali byla, kuri pildoma iki gyvūnas yra laikomas pagal šią direktyvą.

Byla sukuriama gyvūnui gimus arba kuo greičiau po jo gimimo ir joje pateikiama visa svarbi informacija apie konkretaus gyvūno reprodukciją, su juo susijusi veterinarinė bei socialinė informacija bei informacija apie projektus, kuriuose jis buvo naudojamas.

3. Šiame straipsnyje nurodyta informacija saugoma bent trejus metus gyvūnui nugaišus arba atidavus jį privačiam laikytojui ir, kompetentingos institucijos prašymu, ji gali su ja susipažinti.

Gyvūnus atiduodant privatiems laikytojams, kartu su gyvūnais pateikiama 2 dalyje nurodytoje individualioje byloje esanti svarbi veterinarinė priežiūros ir socialinė informacija.

32 straipsnis

Šunų, kačių ir nežmogiųjų primatų ženklinimas ir identifikavimas

1. Ne vėliau kaip nujunkymo metu kiekvienas šuo, katė ar nežmoginis primatas kuo neskausmingiau paženklintas ilgalaikiu individualiu identifikavimo ženklu.

2. Kai veisėjas, tiekėjas arba naudotojas šunį, katę ar nežmogių primatą prieš nujunkymą perduoda kitam veisėjui, tiekėjui arba naudotojui ir dėl praktinių priežasčių gyvūno paženklinti iš anksto negalima, iki gyvūnas bus paženklintas, gyvūno gavėjas turi tvarkyti registrą, kuriame pirmiausia nurodoma gyvūno motina.

3. Kai veisėjas, tiekėjas arba naudotojas gauna nujunkytą nepaženklintą šunį, katę ar nežmogių primatą, gyvūnai kuo skubiau ir kuo neskausmingiau paženklinami ilgalaikiu ženklu.

4. Kompetentingos institucijos prašymu, veisėjas, tiekėjas ir naudotojas nurodo priežastis, kodėl gyvūnas nebuvo paženklintas.

33 straipsnis

Priežiūra ir laikymas

1. Dėl gyvūnų priežiūros ir laikymo valstybės narės užtikrina, kad:

- a) visiems gyvūnams būtų suteiktos sveikatai ir gerovei tinkamos laikymo patalpos, aplinka, pašaras, vanduo ir priežiūra;
- b) gyvūno galimybių tenkinti fiziologinius ir etologinius poreikius apribojimai būtų minimalūs;
- c) būtų kasdien tikrinamos gyvūnų veisimo, laikymo ir naudojimo aplinkos sąlygos;
- d) būtų imtasi priemonių užtikrinti, kad bet koks nustatytas defektas ar įmanomas išvengti skausmas, kančia, baimė ar ilgalaikis sužalojimas būtų kuo skubiau pašalinti; ir
- e) gyvūnai būtų vežami tinkamomis sąlygomis.

2. Įgyvendindamos 1 dalį, valstybės narės užtikrina, kad III priede nustatyti priežiūros ir laikymo standartai būtų taikomi nuo jame numatytų datų.

3. Valstybės narės dėl mokslo, gyvūnų gerovės arba gyvūnų sveikatos priežasčių gali leisti taikyti 1 dalies a punkto arba 2 dalies reikalavimų išimtis.

2 Skirsnis

Patikros

34 straipsnis

Valstybių narių patikros

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos atliktų visų veisėjų, tiekėjų ir naudotojų, įskaitant jų įstaigas, nuolatines patikras, kad būtų patikrinta, ar laikomasi šios direktyvos reikalavimų.

2. Kompetentinga institucija pritaiko patikrų dažnumą remiantis kiekvienos įstaigos rizikos įvertinimu, atsižvelgdama į:

- a) laikomų gyvūnų skaičių ir rūšis;
- b) įrašus apie tai, kaip veisėjai, tiekėjai arba naudotojai laikosi šios direktyvos reikalavimų;
- c) aptariamo naudotojo vykdomų projektų skaičių ir rūšis; ir
- d) bet kokią informaciją, galinčia rodyti, kad reikalavimų nesilaikoma.

3. Remiantis 2 dalyje nurodyta rizikos analize kiekvienais metais atliekamos bent trečdalis naudotojų patikros. Tačiau nežmoginių primatų veisėjai, tiekėjai ir naudotojai tikrinami bent kartą per metus.

4. Atitinkama patikrų dalis atliekama iš anksto apie jas nepranešus.

5. Visų patikrų įrašai saugomi bent penkerius metus.

35 straipsnis

Valstybės narės patikrų kontrolė

1. Kilus pagrįstam susirūpinimui, Komisija, atsižvelgusi, *inter alia*, į patikrų, atliktų apie jas nepranešus, skaičių, valstybėse narėse vykdo infrastruktūros ir nacionalinių patikrų kontrolę.

2. Valstybė narė, kurios teritorijoje vykdoma 1 dalyje nurodyta kontrolė, Komisijos ekspertams teikia visą būtiną pagalbą, reikalingą jų pareigoms vykdyti. Komisija praneša atitinkamos valstybės narės kompetentingai institucijai apie kontrolės rezultatus.

3. Atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija turi imtis priemonių, kad būtų atsižvelgta į 1 dalyje nurodytos kontrolės rezultatus.

3 Skirsnis

Projektams taikomi reikalavimai

36 straipsnis

Leidimas vykdyti projektą

1. Nepažeisdamos 42 straipsnio valstybės narės užtikrina, kad projektai nebūtų vykdomi, jei iš anksto negautas kompetentingos institucijos leidimas, ir kad projektai būtų vykdomi pagal leidimą arba – 42 straipsnyje nurodytais atvejais – pagal kompetentingai institucijai išsiųstą paraišką arba kompetentingos institucijos priimtą sprendimą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad projektai būtų vykdomi tik gavus palankų kompetentingos institucijos pagal 38 straipsnį atlikto projekto įvertinimą.

37 straipsnis

Paraiška dėl leidimo vykdyti projektą

1. Valstybės narės užtikrina, kad paraišką dėl leidimo vykdyti projektą pateiktų naudotojas arba už projektą atsakingas asmuo. Paraiškoje pateikiama bent ši informacija:

- a) projekto pasiūlymas;
- b) netechninio pobūdžio projekto santrauka; ir
- c) informacija apie VI priede nurodytus aspektus.

2. Valstybės narės gali netaikyti 1 dalies b punkto reikalavimo 42 straipsnio 1 dalyje nurodytiems projektams.

38 straipsnis

Projekto vertinimas

1. Atliekamas projekto vertinimas turi būti išsamus tiek, kiek būtina atsižvelgiant į projekto rūšį, o jo metu tikrinama, ar projektas atitinka šiuos kriterijus:

- a) projektas yra mokslškai pagrįstas arba turi mokomąją vertę arba reikalingas pagal teisės aktus;
- b) projekto tikslai pateisina gyvūnų naudojimą; ir
- c) projektas parengtas taip, kad procedūros būtų atliekamos kiek įmanoma pačiu humaniškesniu ir aplinką tausojančiu būdu.

2. Projekto vertinimas visų pirma apima:

- a) projekto tikslų, numatomos mokslinės naudos ar mokomosios vertės vertinimą;
- b) projekto atitikties gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo reikalavimui vertinimą;
- c) procedūrų klasifikavimo pagal sunkumą vertinimą ir priskyrimą sunkumo kategorijoms;

d) projekto žalos ir naudos analizę, siekiant įvertinti, ar žala gyvūnams, t. y. jų kančia, skausmas ir baimė, pateisinama dėl tikėtinų rezultatų, atsižvelgiant į etinius aspektus, ir galiausiai yra naudinga žmonėms, gyvūnams ar aplinkai;

e) 6–12, 14, 16 ir 33 straipsniuose nurodytų pagrindimų vertinimą; ir

f) nustatymą, ar ir kokiais atvejais projektą reikėtų vertinti atgaline data.

3. Projekto vertinimą atliekanti kompetentinga institucija atsižvelgia į specifines žinias, visų pirma šiose srityse:

a) mokslinio naudojimo srityse, kuriose bus naudojami gyvūnai, įskaitant gyvūnų naudojimo pakeitimą, mažinimą ir jo sąlygų gerinimą atitinkamose srityse;

b) eksperimentų planavimo, atitinkamais atvejais įskaitant statistiką;

c) laboratorinių gyvūnų mokslo veterinarijos praktikos arba atitinkamais atvejais laukinių gyvūnų veterinarijos praktikos;

d) gyvulininkystės ir priežiūros, susijusios su gyvūnų rūšimis, kurias ketinama naudoti;

4. Projekto vertinimo procesas turi būti skaidrus.

Užtikrinant intelektinės nuosavybės ir konfidencialios informacijos apsaugą, projekto vertinimas atliekamas nešališkai ir į jį gali būti įtraukta nepriklausomų šalių nuomonė.

39 straipsnis

Vertinimas atgaline data

1. Valstybės narės užtikrina, kad priėmus sprendimą pagal 38 straipsnio 2 dalies f punktą vertinimą atgaline data atliktų kompetentinga institucija, kuri, remdamasi naudotojo pateiktais reikiamais dokumentais, tikrina:

a) ar buvo įgyvendinti projekto tikslai;

b) gyvūnams padaryta žala, įskaitant panaudotų gyvūnų skaičių bei rūšis ir procedūrų sunkumą; ir

c) bet kokius veiksnius, kurie gali padėti toliau įgyvendinti gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo reikalavimą.

2. Visi projektai, kuriose naudojami nežmoginiai primatai, ir projektai, kuriose numatytos kategorijai „sunki“ priskirtos procedūros, įskaitant 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas procedūras, vertinami atgaline data.

3. Nepažeisdamos 2 dalies ir nukrypdomos nuo 38 straipsnio 2 dalies f punkto, valstybės narės gali netaikyti vertinimo atga-

line data reikalavimo projektams, pagal kuriuos atliekamos kategorijoms „lengva“ ir „be galimybės atgaivinti“ priskirtos procedūros.

40 straipsnis

Leidimo vykdyti projektą išdavimas

1. Leidimas vykdyti projektą išduodamas tik procedūroms, jei buvo atliktas jų:

a) projekto vertinimas; ir

b) nustatytos tų procedūrų kategorijos pagal sunkumą.

2. Leidime vykdyti projektą nurodoma:

a) naudotojas, kuris vykdo projektą;

b) už bendrą projekto įgyvendinimą ir jo atitiktį projektui vykdyti išduotam leidimui atsakingi asmenys;

c) įstaigos, kuriose bus įgyvendinamas projektas, jei taikoma; ir

d) specialios sąlygos, nustatytos atlikus projekto įvertinimą, įskaitant sprendimą, ar ir kokiais atvejais projektas turi būti vertinamas atgaline data.

3. Leidimai vykdyti projektus išduodami ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui.

4. Valstybės narės gali leisti išduoti leidimą keliems bendriems projektams, kuriuos vykdo tas pats naudotojas, jeigu tokie projektai atitinka reguliavimo reikalavimus arba jeigu tokiuose projektuose yra naudojami gyvūnai gamybos ar diagnostikos tikslais taikant nustatytus metodus.

41 straipsnis

Sprendimai išduoti leidimą

1. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimas dėl leidimo būtų priimamas ir pareiškėjui apie jį pranešama ne vėliau kaip per 40 darbo dienų nuo pilnos ir teisingai parengtos paraiškos gavimo dienos. Šis terminas apima projekto vertinimą.

2. Jei projektas yra sudėtingas ar tarpdisciplininio pobūdžio, kompetentinga institucija gali vieną kartą pratęsti 1 dalyje nurodytą terminą ne ilgesniam kaip 15 darbo dienų laikotarpiui. Termino pratęsimas ir trukmė turi būti tinkamai pagrįsti ir apie tai turi būti pranešta pareiškėjui prieš pasibaigiant 1 dalyje nurodytam terminui.

3. Kompetentingos institucijos kuo greičiau patvirtina pareiškėjui visų paraiškų išduoti leidimą gavimą ir nurodo 1 dalyje minėtą terminą, per kurį turi būti priimtas sprendimas dėl leidimo.

4. Jeigu pateikiama nepilna arba neteisingai parengta paraiška, kompetentinga institucija kuo greičiau praneša pareiškėjui apie būtinybę pateikti papildomus dokumentus ir galimas taikomo termino pasibaigimo pasekmes.

42 straipsnis

Supaprastinta administracinė procedūra

1. Valstybės narės gali nuspręsti nustatyti supaprastintą administracinę procedūrą projektams, kuriuose numatytos procedūros priskiriamos „be galimybės atgaivinti“, „lengva“ ar „vidutinio sunkumo“ kategorijoms ir nenaudojami žmoginiai primatai, kurie yra būtini, siekiant atitikti reguliavimo reikalavimus, arba kuriuose naudojami gyvūnai gamybos ar diagnostikos tikslais taikant nustatytus metodus.

2. Nustatydamos supaprastintą administracinę procedūrą valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi šių nuostatų:

- a) paraiškoje pateikiama 40 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktuose nurodyta informacija;
- b) projekto vertinimas atliekamas pagal 38 straipsnį; ir
- c) neviršytas 41 straipsnio 1 dalyje nurodytas terminas.

3. Jei projektas pakeičiamas taip, kad pakeitimas gali turėti neigiamą poveikį gyvūnų gerovei, valstybės narės turi reikalauti atlikti papildomą projekto vertinimą, kurio rezultatai turi būti palankūs.

4. 40 straipsnio 3 ir 4 dalys, 41 straipsnio 3 dalis ir 44 straipsnio 3, 4 ir 5 dalys taikomos *mutatis mutandis* projektams, kuriuos leidžiama vykdyti pagal šį straipsnį.

43 straipsnis

Netechninės projektų santraukos

1. Užtikrinant intelektinės nuosavybės ir konfidencialios informacijos apsaugą, netechninėje projekto santraukoje pateikiama:

- a) informacija apie projekto tikslus, įskaitant numatomą žalą bei naudą ir gyvūnų, kurie bus panaudoti, skaičių ir rūšis;
- b) įrodymai, kad vykdomi gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo reikalavimai.

Netechninė projekto santrauka turi būti anonimiška; joje nenurodomi naudotojo ir jo darbuotojų vardai, pavardės ir adresai.

2. Valstybės narės gali reikalauti netechninėje projekto santraukoje nurodyti, ar projektas turi būti vertinamas atgaline data ir iki kokio termino. Tokiu atveju valstybės narės užtikrina, kad netechninė projekto santrauka būtų atnaujinama pagal vertinimo atgaline data rezultatus.

3. Valstybės narės skelbia projektų, kuriems buvo išduotas leidimas, netechnines santraukas ir visas atnaujintas jų redakcijas.

44 straipsnis

Leidimo vykdyti projektą pakeitimas, atnaujinimas ir panaikinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, norint padaryti projekto pakeitimą, galintį turėti neigiamą poveikį gyvūnų gerovei, būtų taikomas reikalavimas iš dalies pakeisti arba atnaujinti leidimą vykdyti projektą.

2. Leidimas vykdyti projektą iš dalies keičiamas arba atnaujinamas, jeigu papildomo projekto vertinimo rezultatas yra palankus.

3. Kompetentinga institucija gali panaikinti leidimą vykdyti projektą, jeigu projektas nevykdomas pagal išduotą projekto leidimą.

4. Leidimo vykdyti projektą panaikinimas neturi kenkti gyvūnų, kurie buvo naudoti arba kuriuos ketinta naudoti projekte, gerovei.

5. Valstybės narės nustato ir skelbia leidimų vykdyti projektus pakeitimo ir atnaujinimo sąlygas.

45 straipsnis

Dokumentai

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų saugomi visi svarbūs dokumentai, įskaitant leidimus vykdyti projektą ir projekto vertinime pateiktą rezultatą, bent trejus metus pasibaigus leidimo vykdyti projektą galiojimo terminui ar pasibaigus 41 straipsnio 1 dalyje nurodytam laikotarpiui, kad su jais galėtų susipažinti kompetentinga institucija.

2. Nepažeidžiant 1 dalies, projektų, kurie turi būti įvertinti atgaline data, dokumentai saugomi iki bus baigtas vertinimas atgaline data.

V SKYRIUS

KARTOJIMO VENGIMAS IR ALTERNATYVŪS METODAI

46 straipsnis

Procedūrų kartojimo vengimas

Kiekviena valstybė narė pripažįsta iš kitų valstybių narių gautus duomenis, kurie buvo gauti atliekant pagal Sąjungos teisės aktus pripažintas procedūras, išskyrus atvejus, kai būtina atlikti papildomas su tais duomenimis susijusias procedūras visuomenės sveikatai ir saugai užtikrinti ar aplinkai apsaugoti.

47 straipsnis

Alternatyvūs metodai

1. Komisija ir valstybės narės dalyvauja kuriant ir tvirtinant alternatyvius metodus, kuriuos taikant galima gauti tiek pat arba daugiau informacijos nei atliekant procedūras su gyvūnais, bet kuriems nereikia naudoti gyvūnų arba jų reikia mažiau, arba kurių procedūros yra mažiau skausmingos, ir imasi kitų, jų nuomone, reikalingų priemonių moksliniams tyrimams šioje srityje skatinti.

2. Valstybės narės padeda Komisijai nustatyti ir paskirti tinkamas specializuotas ir kvalifikuotas laboratorijas tokiems tvirtinimo tyrimams atlikti.

3. Pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, Komisija nustato tų tvirtinimo tyrimų prioritetus ir paskirsto laboratorijoms užduotis tokiems tyrimams atlikti.

4. Valstybės narės nacionaliniu lygiu užtikrina alternatyvių metodų skatinimą ir informacijos apie juos sklaidimą.

5. Valstybės narės paskiria vieną kontaktinį asmenį, kuris teiktų konsultacijas dėl siūlomų alternatyvių tvirtinimo metodų reguliavimo svarbos ir tinkamumo.

6. Komisija turi imtis tinkamų veiksmų, kad Sąjungoje patvirtinti alternatyvūs metodai būtų pripažinti tarptautiniu mastu.

48 straipsnis

Sąjungos referencinė laboratorija

1. Sąjungos referencinė laboratorija ir jos pareigos bei užduotys nurodytos VII priede.

2. Sąjungos referencinė laboratorija gali rinkti mokesčius už jos teikiamas paslaugas, kurios tiesiogiai nesusijusios su tolesniu gyvūnų naudojimo pakeitimu, mažinimu ir jo sąlygų gerinimu.

3. Išsamios šio straipsnio 2 dalies ir VII priedo įgyvendinimui būtinos taisyklės gali būti priimtose pagal 56 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.

49 straipsnis

Nacionaliniai mokslu tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos komitetai

1. Kiekviena valstybė narė įsteigia nacionalinį mokslu tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos komitetą. Jis teikia konsultacijas kompetentingoms institucijoms ir gyvūnų gerovės įstaigoms su gyvūnų išgijimu, veisimu, laikymu, priežiūra bei naudojimui procedūroms susijusiems klausimais ir užtikrina dalijimąsi geriausia praktika.

2. 1 dalyje nurodyti nacionaliniai komitetai keičiasi informacija apie gyvūnų gerovės įstaigų veiklą bei projektų vertinimą ir dalijasi geriausia praktika Sąjungoje.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

50 straipsnis

Priedų tikslinimas atsižvelgiant į technikos pažangą

Siekdama užtikrinti, kad I ir III-VIII priedų nuostatos atitiktų technikos ir mokslu pažangą, atsižvelgiant į šios direktyvos įgyvendinimo metu įgytą patirtį, visų pirma teikiant 54 straipsnio 1 dalyje nurodytas ataskaitas, priimdama deleguotus teisės aktus pagal 51 straipsnį bei laikydamosi 52 bei

53 straipsniuose nustatytų sąlygų Komisija gali priimti tų priedų, išskyrus VIII priedo I ir II skirsnių nuostatas, pakeitimus. III priedo B skirsnyje nurodyti terminai negali būti paankstinti. Priimdama tokius deleguotus teisės aktus, Komisija turi laikytis atitinkamų šios direktyvos nuostatų.

51 straipsnis

Delegavimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti 50 straipsnyje nurodytus deleguotus teisės aktus aštuonerių metų laikotarpiui nuo 2010 m. lapkričio 9 d. Komisija pateikia ataskaitą dėl deleguotų įgaliojimų ne vėliau kaip likus 12 mėnesių iki aštuonerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų delegavimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas ar Taryba jį atšaukia pagal 52 straipsnį.

2. Kai tik Komisija priima deleguotą teisės aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

3. Įgaliojimai priimti deleguotus teisės aktus Komisijai suteikiami laikantis 52 ir 53 straipsniuose nustatytų sąlygų.

52 straipsnis

Delegavimo atšaukimas

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 50 straipsnyje nurodytą įgaliojimų delegavimą.

2. Institucija, pradėjusi vidaus procedūrą, kad nuspręstų, ar atšaukti įgaliojimų delegavimą, stengiasi informuoti kitą instituciją ir Komisiją per protingą terminą iki galutinio sprendimo priėmimo dienos, nuroydamą deleguotus įgaliojimus, kurie galėtų būti atšaukti, ir galimas atšaukimo priežastis.

3. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų delegavimas. Jis įsigalioja nedelsiant arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Sprendimas neturi poveikio jau galiojančių deleguotų teisės aktų galiojimui. Jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

53 straipsnis

Prieštaravimai dėl deleguotų teisės aktų

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali pareikšti prieštaravimus dėl deleguoto teisės akto per du mėnesius nuo pranešimo dienos.

Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviems mėnesiams.

2. Jeigu praėjus tam laikotarpiui nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareikšė prieštaravimų dėl deleguoto teisės akto, deleguotas teisės aktas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja jo nuostatose nurodytą dieną.

Deleguotas teisės aktas gali būti skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioji iki to laikotarpio pabaigos, jeigu tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba informavo Komisiją, kad jie nepareikš prieštaravimų.

3. Jeigu Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimus dėl deleguoto teisės akto, šis aktas neišgalioja. Prieštaravimus pareiškusi institucija nurodo prieštaravimų dėl deleguoto teisės akto priežastis.

54 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2018 m. lapkričio 10 d., o po to – kartą per penkerius metus Komisijai siunčia informaciją apie šios direktyvos, visų pirma jos 10 straipsnio 1 dalies, 26, 28, 34, 38, 39, 43 ir 46 straipsnių, įgyvendinimą.

2. Valstybės narės kasmet renka ir viešai skelbia statistinę informaciją apie gyvūnų naudojimą procedūroms, įskaitant informaciją apie faktinį procedūrų sunkumą ir apie procedūroms naudotų nežmoginių primatų kilmę bei rūšį.

Valstybės narės pateikia tą statistinę informaciją Komisijai ne vėliau kaip 2015 m. lapkričio 10 d. ir kiekvienais paskesniais metais.

3. Valstybės narės kasmet pateikia Komisijai išsamią informaciją apie išimtis, taikytas pagal 6 straipsnio 4 dalies a punktą.

4. Komisija ne vėliau kaip 2012 m. gegužės 10 d. nustato bendrą šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytos informacijos teikimo formą pagal 56 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.

55 straipsnis

Apsaugos sąlygos

1. Jeigu valstybė narė turi mokslškai pagrįstų priežasčių manyti, kad nepaprastai svarbu naudoti nežmoginius primatus 8 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje nurodytais tikslais, susijusiais su žmonėmis, tačiau procedūra nevykdoma siekiant išvengti sekinančios arba galimai žmonių gyvybei pavojingos klinikinės būklės, užtikrinti jos prevenciją, diagnozavimą ar gydymą, ji gali patvirtinti laikiną priemonę, pagal kurią toks naudojimas būtų leidžiamas, jeigu procedūros tikslo negalima pasiekti naudojant kitas nei nežmoginiai primatai rūšis.

2. Jeigu valstybė narė turi pagrįstų priežasčių manyti, kad būtina imtis veiksmų rūšims išsaugoti arba veiksmų, susijusių su netikėtu žmonių gyvybei keliančio pavojaus ar sekinančios klinikinės būklės protrūkiu, ji gali patvirtinti laikiną priemonę, pagal kurią leidžiama naudoti žmogines beždžiones procedūroms, kuriomis siekiama vieno iš 5 straipsnio b punkto i papunktyje, c arba e punktuose nurodytų tikslų; jeigu tos procedūros tikslo negalima pasiekti naudojant kitas nei žmoginės beždžionės rūšies gyvūnus arba taikant alternatyvius metodus. Vis dėlto nuoroda į 5 straipsnio b punkto i papunktį nelaikoma nuoroda į gyvūnus ir augalus.

3. Jeigu dėl išimtinių ir mokslškai pagrįstų priežasčių valstybė narė mano, kad būtina leisti atlikti procedūrą, kurią taikant gyvūnas patirs stiprų skausmą, kančią ar baimę, kurie gali būti ilgalaikiai ir kurių negalima sumažinti, kaip nurodyta 15 straipsnio 2 dalyje, ji gali patvirtinti laikiną priemonę, pagal kurią leidžiama atlikti tokią procedūrą. Valstybės narės gali nuspręsti, kad atliekant tokias procedūras neleidžiama naudoti nežmoginių primatų.

4. Valstybė narė, kuri patvirtino laikiną priemonę pagal 1, 2 arba 3 dalis, nedelsdama apie tai praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms ir nurodo sprendimo priežastis bei pateikia 1, 2 ir 3 dalyse aprašytos padėties įrodymus, kuriais grindžiama laikinoji priemonė.

Komisija per 30 dienų nuo tos dienos, kurią gavo valstybės narės informaciją, kreipiasi į 56 straipsnio 1 dalyje nurodytą komitetą, ir pagal 56 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą:

a) leidžia taikyti laikiną priemonę sprendime nurodytu laikotarpiu; arba

b) reikalauja, kad valstybė narė atšauktų laikiną priemonę.

56 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas.

2. Kai pateikiama nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

3. Pateikiant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – trys mėnesiai.

57 straipsnis

Komisijos ataskaita

1. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. lapkričio 10 d., o po to – kartą per penkerius metus, remdamasi iš valstybių narių pagal 54 straipsnio 1 dalį gauta informacija, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą.

2. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. lapkričio 10 d., o po to – kartą per trejus metus, remdamasi valstybių narių pagal 54 straipsnio 2 dalį pateikta statistine informacija, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje pateikiama tos informacijos santrauka.

58 straipsnis

Peržiūra

Komisija ne vėliau kaip 2017 m. lapkričio 10 d. peržiūri šią direktyvą atsižvelgdama į pažangą, padarytą kuriant alternatyvius metodus, kuriems nereikia naudoti gyvūnų, visų pirma nežmoginių primatų, ir prireikus teikia pasiūlymus dėl pakeitimų.

Atitinkamais atvejais ir pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis bei suinteresuotais subjektais, Komisija atlieka periodines temines gyvūnų naudojimo procedūroms pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo peržiūras, ypatingą dėmesį skirdama nežmoginiams primatams, technologijų pokyčiams ir naujoms žinioms mokslo ir gyvūnų gerovės srityse.

59 straipsnis

Kompetentingos institucijos

1. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar kelias už šios direktyvos įgyvendinimą atsakingas kompetentingas institucijas.

Šioje direktyvoje nustatytoms konkrečioms užduotims atlikti valstybės narės gali paskirti įstaigas, kurios nėra valstybės valdžios institucijos, tik įrodžiusios, kad įstaiga:

- a) turi užduotims vykdyti reikalingą kompetenciją ir infrastruktūrą; ir
- b) atlikdama užduotis nesukelia interesų konfliktų.

Taip paskirtos įstaigos pagal šią direktyvą laikomos kompetentingomis institucijomis.

2. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip 2011 m. vasario 10 d. pateikia Komisijai nacionalinės institucijos, kurios atlieka kontaktinio asmens pagal šią direktyvą funkcijas, duomenis ir praneša apie visus šių duomenų pakeitimus.

Komisija viešai paskelbia tokių kontaktinių asmenų sąrašą.

60 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų už nacionalinių nuostatų, priimtų remiantis šia direktyva, pažeidimus, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti jų įgyvendinimą. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios. Apie šias taisykles valstybės narės praneša Komisijai ne vėliau kaip 2013 m. vasario 10 d. ir nedelsdamos jai praneša apie bet koki vėliau padarytą pakeitimą, darantį poveikį minėtoms taisyklėms.

61 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2012 m. lapkričio 10 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Tas nuostatas jos taiko nuo 2013 m. sausio 1 d.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

62 straipsnis

Panaikinimas

1. Direktyva 86/609/EEB panaikinama nuo 2013 m. sausio 1 d., išskyrus 13 straipsnį, kuris panaikinamas nuo 2013 m. gegužės 10 d.

2. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

63 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 pakeitimai

Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 8 straipsnio a punkto iv papunktis pakeičiamas taip:

- „iv) 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos (*) 3 straipsnyje apibrėžtai (-oms) procedūrai ar procedūroms naudojamų gyvūnų tais atvejais, kai kompetentinga institucija nusprendžia, kad dėl tos (tų) procedūros (-ų) tokie gyvūnai ar kuri nors iš jų kūno dalių gali kelti didelį pavojų žmonių ar kitų gyvūnų sveikatai, nedarant poveikio Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 3 straipsnio 2 dalies taikymui;

(*) OL L 276, 2010 10 20, p. 33“.

64 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Valstybės narės netaiko įstatymų ir kitų teisės aktų, priimtų pagal 36–45 straipsnius, projektams, kurie buvo patvirtinti iki 2013 m. sausio 1 d. ir kurie trunka ne ilgiau kaip iki 2018 m. sausio 1 d.

2. Leidimai vykdyti projektus, kurie buvo patvirtinti iki 2013 m. sausio 1 d. ir kurie trunka ilgiau kaip iki 2018 m. sausio 1 d., turi būti gauti iki 2018 m. sausio 1 d..

65 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

66 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2010 m. rugsėjo 22 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkas
O. CHASTEL

I PRIEDAS

10 STRAIPSNYJE NURODYTŲ GYVŪNŲ SĄRAŠAS

1. Pelė (*Mus musculus*)
2. Žiurkė (*Rattus norvegicus*)
3. Jūrų kiaulytė (*Cavia porcellus*)
4. Sirinis (auksinis) žiurkėnas (*Mesocricetus auratus*)
5. Kininis žiurkėnas (*Cricetulus griseus*)
6. Mongolinė smiltpelė (*Meriones unguiculatus*)
7. Triušis (*Oryctolagus cuniculus*)
8. Šuo (*Canis familiaris*)
9. Katė (*Felis catus*)
10. Visos nežmoginių primatų rūšys
11. Varlė (*Xenopus laevis, tropicalis*), pievinė varlė (*temporaria, pipiens*)
12. Zebrinė danija (*Danio rerio*)

II PRIEDAS

10 STRAIPSNIO 1 DALIES ANTROJE PASTRAIPOJE NURODYTŲ NEŽMOGINIŲ PRIMATŲ IR DATŲ SĄRAŠAS

Rūšis	Datos
Marmozetės (<i>Callithrix jacchus</i>)	2013 m. sausio 1 d.
Krabaėdės makakos (<i>Macaca fascicularis</i>)	5 metai po 10 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodyto galimybių tyrimo paskelbimo, jeigu tame tyrime nerekomenduojamas ilgesnis laikotarpis
Rezusai (<i>Macaca mulatta</i>)	5 metai po 10 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodyto galimybių tyrimo paskelbimo, jeigu tame tyrime nerekomenduojamas ilgesnis laikotarpis
Kitų rūšių nežmoginiai primatai	5 metai po 10 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodyto galimybių tyrimo paskelbimo, jeigu tame tyrime nerekomenduojamas ilgesnis laikotarpis

III PRIEDAS

REIKALAVIMAI ĮSTAIGOMS IR GYVŪNŲ PRIEŽIŪROS BEI LAIKYMO REIKALAVIMAI

A skirsnis. Bendrasis skirsnis

1. Patalpos
 - 1.1. Funkcijos ir bendras išplanavimas
 - a) Visos patalpos turi būti pastatytos taip, kad aplinka jose būtų tinkama laikomų gyvūnų rūšims, atsižvelgiant į jų fiziologinius ir etologinius poreikius. Be to, patalpos turi būti išplanuotos ir tvarkomos taip, kad į jas negalėtų patekti pašaliniai asmenys bei negalėtų pabėgti ar patekti gyvūnai.
 - b) Įstaigos turi turėti veikiančią techninės priežiūros programą, skirtą bet kokio pastatų arba įrangos defekto prevencijai ir pašalinimui.
 - 1.2. Laikymo patalpos
 - a) Įstaigose turi būti atliekamas nuolatinis ir veiksmingas patalpų valymas bei palaikomos tinkamos higienos sąlygos.
 - b) Sienos ir grindys turi būti padengtos ypač atsparia medžiaga, nenusidėvinčia laikant gyvūnus ir valant patalpas. Medžiaga turi nekelti pavojaus gyvūnų sveikatai ir neleisti jiems susižaloti. Bet kokią įrangą arba konstrukcijas reikia papildomai apsaugoti, kad gyvūnai negalėtų jų sugadinti arba patys susižeisti.
 - c) Nesuderinamos rūšys, pavyzdžiui, plėšrūnai ir grobis, arba gyvūnai, kuriems reikia skirtingų aplinkos sąlygų, neturi būti laikomi toje pačioje patalpoje arba, plėšrūno ir grobio atveju – taip, kad jie vienas kitą galėtų pamatyti, užuosti ar išgirsti.
 - 1.3. Bendros ir specialios paskirties procedūrų patalpos
 - a) Prireikus, įstaigose turi būti laboratorijos įrenginiai, su kuriais galima atlikti paprastus diagnostinius tyrimus ir skrodimus ir (arba) imti mėginius, skirtus nuodugnesniems laboratoriniams tyrimams kitose vietose. Turi būti bendros ir specialios paskirties procedūrų patalpų, kuriomis naudojamos, kai procedūras ar stebėjimus atlikti laikymo patalpose yra nepageidautina.
 - b) Įstaigose turi būti sudarytos sąlygos izoliuoti ką tik atvežtus gyvūnus iki bus nustatyta jų sveikatos būklė bei įvertinta ir kuo labiau sumažinta rizika laikomų gyvūnų sveikatai.
 - c) Reikia skirti atskiras patalpas sergantiems arba sužeistiems gyvūnams laikyti.
 - 1.4. Pagalbinės patalpos
 - a) Sandėliai turi būti suplanuoti, naudojami ir prižiūrimi taip, kad būtų užtikrinta maisto ir pakratų kokybė. Tos patalpos turi būti kiek įmanoma geriau apsaugotos nuo parazitų ir vabzdžių. Kitos medžiagos, kurios gali būti užterštos arba kelti pavojų gyvūnams ar darbuotojams, turi būti sandėliuojamos atskirai.
 - b) Valymo ir plovimo patalpos turi būti pakankamai didelės, kad jose tilptų panaudotos įrangos nukenksminimo ir valymo įrenginiai. Valymo tvarka turėtų būti tokia, kad švarios ir nešvarios įrangos srautai būtų atskirti, siekiant išvengti ką tik išvalytos įrangos užteršimo.
 - c) Įstaigos turi sudaryti sąlygas higieniškai laikyti ir saugiai šalinti gyvūnų skerdenas ir gyvūnines atliekas.
 - d) Jei būtina vykdyti chirurgines procedūras steriliomis sąlygomis, turi būti paskirtas vienas ar keletas tinkamai įrengtų kambarių bei patalpų reabilitacijai po operacijos.

2. Aplinka ir jos kontrolė
 - 2.1. Vėdinimas ir temperatūra
 - a) Laikymo patalpos izoliacija, šildymas ir vėdinimas turi užtikrinti, kad oro cirkuliacija, dulkių kiekis ir dujų koncentracija neviršytų leistinų ribų ir nekenktų laikomiems gyvūnams.
 - b) Laikymo patalpose temperatūra ir santykinis drėgnumas turi būti pritaikyti laikomos grupės gyvūnų rūšiai ir amžiui. Temperatūra turi būti kasdien matuojama ir registruojama.
 - c) Gyvūnai neturi būti laikomi tik lauko teritorijose esant tokioms oro sąlygoms, kurios gali juos trikdyti.
 - 2.2. Apšvietimas
 - a) Jeigu natūrali šviesa neužtikrina tinkamo šviesos ir tamsos ciklo, reikia įrengti reguliuojamą apšvietimą, kuris atitiktų biologinius gyvūnų poreikius ir sudarytų tinkamas darbo sąlygas.
 - b) Apšvietimas turi būti tinkamas būtinajai priežiūrai atlikti ir gyvūnams apžiūrėti.
 - c) Turi būti užtikrinta gyvūnų rūšiai tinkama nuolatinė šviesos trukmė ir apšvietimo intensyvumas.
 - d) Laikant gyvūnus albinosus, apšvietimas turi būti sureguliuotas atsižvelgiant į jų jautrumą šviesai.
 - 2.3. Triukšmas
 - a) Triukšmo lygis, įskaitant ultragarsą, negali būti toks, kad darytų neigiamą poveikį gyvūnų gerovei.
 - b) Įstaigose turi būti įrengtos signalizacijos sistemos, kurių skleidžiamas garsas nepatektų į gyvūnų klausos diapazoną, jei tai netrukdo jo girdėti žmonėms.
 - c) Laikymo patalpos, prireikus, turi būti įrengtos naudojant triukšmą izoliuojančias ir sugeriančias medžiagas.
 - 2.4. Signalizacijos sistemos
 - a) Įstaigos, naudojančios elektrinę ar mechaninę aplinkos kontrolės ir apsaugos įrangą, turi turėti atsarginę sistemą, galinčią palaikyti svarbiausias funkcijas ir avarines apšvietimo sistemas bei užtikrinti, kad nesutrikėtų pačių signalizacijos sistemų veikimas.
 - b) Šildymo ir vėdinimo sistemos turi turėti stebėjimo prietaisus ir signalizaciją.
 - c) Aiškios avarinių procedūrų instrukcijos turi būti laikomos gerai matomoje vietoje.
3. Gyvūnų priežiūra
 - 3.1. Sveikata
 - a) Įstaigos turi taikyti strategiją, pagal kurią būtų užtikrinama gyvūnų sveikatos būklė, užtikrinanti jų gerovę ir atitinkanti mokslinius reikalavimus. Į šią strategiją turi būti įtraukta: periodinis sveikatos tikrinimas, mikrobiologinio stebėjimo programa ir veiksmų planai ligų protrūkių atvejais, taip pat joje turi būti apibrėžti sveikatos parametrai ir naujų gyvūnų atvedimo tvarka.
 - b) Gyvūnus kasdien turi patikrinti kompetentingas asmuo. Šiais patikrinimais turi būti užtikrinta, kad būtų identifikuoti visi sergantys ar sužeisti gyvūnai ir imamasi tinkamų veiksmų.
 - 3.2. Laisvėje sugauti gyvūnai
 - a) Gaudymo vietose turi būti atitinkamai gyvūnų rūšiai pritaikytų vežimo aptvarų ir transporto priemonių, kad prireikus gyvūnus būtų galima nuvežti apžiūrėti arba gydyti.
 - b) Ypač daug dėmesio turėtų būti skirta bei tinkamų priemonių turėtų būti imtasi laisvėje sugautų laukinių gyvūnų aklimatizacijai, karantinui, laikymui, būtinajai ir įprastinei priežiūrai, ir, prireikus, pasiruošimui išleisti į laisvę užbaigus procedūras.

3.3. Laikymas ir aplinkos gerinimas

a) Laikymas

Gyvūnai, išskyrus tuos, kurie natūraliomis sąlygomis gyvena pavieniui, turi būti laikomi kartu su kitais gyvūnais, nuolatiniuose suderinamų gyvūnų socialinėse grupėse. Tais atvejais, kai gyvūnus leidžiama laikyti po vieną pagal 33 straipsnio 3 dalį, tokio laikymo trukmė turi būti apribota iki minimalaus būtinausio periodo ir turi būti palaikomas vizualinis, garsinis, uodžiamasis ir (arba) taktilinis kontaktas. Gyvūnų atvedimas ar grąžinimas į nusistovėjusias grupes turi būti atidžiai stebimas, siekiant išvengti nesuderinamumo ir socialinių ryšių sutrikdymo problemų.

b) Aplinkos gerinimas

Visiems gyvūnams turi būti suteikta pakankamai sudėtinga erdvė, kad jie galėtų išreikšti įvairių jiems būdingą elgesį. Gyvūnams turi būti suteiktas tam tikras aplinkos kontrolės ir jos pasirinkimo laipsnis, siekiant kad jų elgesys nepakistų dėl patirto streso. Įstaigos turi taikyti tinkamus aplinkos gerinimo būdus, kuriais praplečiamos gyvūnų galimybės užsiimti įvairia veikla ir padedama adaptuotis, įskaitant mankštinimąsi, maisto ieškojimą, manipuliacinę ir kognityvinę veiklą, kuri būdinga atsižvelgiant į gyvūnų rūšį. Gyvūnų aptvarų aplinka turi būti gerinama pagal laikomų gyvūnų rūšį ir individualius atitinkamų gyvūnų poreikius. Įstaigose taikomos aplinkos gerinimo strategijos turi būti nuolat peržiūrimos ir atnaujinamos.

c) Gyvūnų aptvarai

Gyvūnų aptvarai neturi būti pagaminti iš medžiagų, darančių žalą gyvūnų sveikatai. Aptvarai turi būti taip suplanuoti ir pastatyti, kad gyvūnai negalėtų susižeisti. Aptvarai turi būti pagaminti iš valymo ir nukenksminimo būdams atsparių medžiagų, išskyrus vienkartinius aptvarus. Gyvūnų aptvarų grindų konstrukcija turi būti pritaikyta gyvūnų rūšiai ir amžiui bei sudaryti sąlygas šalinti išmatas.

3.4. Šėrimas

a) Pašaro forma, turinys ir pateikimas turi atitikti gyvūno mitybos ir elgesio poreikius.

b) Gyvūnų pašaras turi būti tinkamas ir neužterštas. Parenkant žaliavas, gaminant, ruošiant ir teikiant pašarus, įstaigos turi imtis priemonių, kad būtų išvengta cheminio, fizinio ir mikrobiologinio užteršimo.

c) Pakuojant, gabenant ir sandėliuojant pašarą reikia užtikrinti, kad jis neužsiterštų, nepablogėtų jo kokybė ar jis nesugestų. Visi piltuvai, loveliai ir kiti šėrimui naudojami indai turi būti nuolat valomi ir, jei reikia, sterilizuojami.

d) Būtina pasirūpinti, kad kiekvienas gyvūnas galėtų pasiekti pašarą, ir kad šėrimui skirta vieta būtų pakankamai didelė, kad gyvūnai nekonkuruotų.

3.5. Girdymas

a) Gyvūnams visada turi būti pasiekiamas neužterštas geriamasis vanduo.

b) Jei naudojamos automatinės girdymo sistemos, jos turi būti nuolat tikrinamos, prižiūrimos ir išplaunamos vandens srove, siekiant išvengti nelaimingų atsitikimų. Jei naudojami ištisinio dugno narveliai, būtina kiek įmanoma sumažinti patvinimo pavojų.

c) Būtina pasirūpinti, kad į akvariumus ir rezervuarus tiekiamas vanduo atitiktų atskirų žuvų, amfibijų ir roplių rūšių poreikius ir tolerancijos ribas.

3.6. Poilsio ir miego vietos

a) Turi būti užtikrinta, kad visada yra rūšims pritaikytų tinkamų pakratų ar konstrukcijų miegui, įskaitant tinkamas lizdų arba guolių sukimo medžiagas ar konstrukcijas veisiamiems gyvūnams.

b) Gyvūnų aptvare atsižvelgiant į rūšies poreikius, įrengiama tvirta ir patogi poilsio vieta visiems gyvūnams. Visos miegojimo vietos turi būti švarios ir sausos.

3.7. Elgesys su gyvūnais

Įstaigos turi parengti gyvūnams tinkamas adaptacijos ir mokymo programas, nustatyti procedūras ir projekto trukmę.

B skirsnis. Tam tikroms rūšims skirtas skirsnis

1. Pelės, žiurkės, smiltpelės, žiurkėnai ir jūrų kiaulytės

Šioje ir kitose lentelėse pelių, žiurkių, smiltelių, žiurkėnų ir jūrų kiaulyčių „aptvaro aukštis“ reiškia vertikalią atstumą nuo aptvaro grindų iki aptvaro viršaus, ir šis atstumas turi būti išlaikytas daugiau kaip 50 % mažiausio aptvaro grindų ploto prieš jį papildant aplinkos gerinimo priemonėmis.

Rengiant procedūras, reikia atsižvelgti į potencialų gyvūnų augimą ir užtikrinti, kad per visą tyrimą jiems būtų suteikta pakankamai erdvės (išsamus apibūdinimas pateiktas 1.1–1.5 lentelėse).

1.1 lentelė

Pelės

	Kūno svoris (g)	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Grindų plotas vienam gyvūnui (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Laikant ir atliekant procedūras	iki 20	330	60	12	2017 m. sausio 1 d.
	nuo 20 iki 25	330	70	12	
	nuo 25 iki 30	330	80	12	
	daugiau nei 30	330	100	12	
Veisimas		330		12	
		Monogaminei porai (ne giminingų tėvų ir (arba) giminingų tėvų) arba trims gyvūnams (giminingų tėvų). Kiekvienai papildomai patelei ir vadai turi būti papildomai skirta 180 cm ² .			
Laikant veisimo įstaigoje (*)	mažiau nei 20	950	40	12	
Aptvaro dydis 950 cm ²					
Aptvaro dydis 1 500 cm ²	mažiau nei 20	1 500	30	12	

(*) Nujunkytas pelės taip tankiai galima laikyti trumpą laikotarpį – nuo nujunkymo iki jos atsives palikuonių, jei gyvūnai laikomi didesnėse tinkamai pagerintose aptvaruose ir tokios laikymo sąlygos nesukelia jokių gyvūnų gerovės problemų, pvz., padidėjusios agresijos, sergamumo ar mirtingumo, stereotipijos apraiškų ir kitų elgesio sutrikimų, svorio mažėjimo arba kitų fiziologinių ar elgesio reakcijų į stresą.

1.2 lentelė

Žiurkės

	Kūno svoris (g)	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Grindų plotas vienam gyvūnui (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Laikant ir atliekant procedūras (*)	iki 200	800	200	18	2017 m. sausio 1 d.
	nuo 200 iki 300	800	250	18	
	nuo 300 iki 400	800	350	18	
	nuo 400 iki 600	800	450	18	
	daugiau nei 600	1 500	600	18	

	Kūno svoris (g)	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Grindų plotas vienam gyvūnui (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Veisimas		800 Motina ir vada. Kiekvienam papildomam suaugusiam gyvūnui, įkeltam į aptvarą nuolati- niam buvimui, reikia pridėti 400 cm ²		18	
Laikant veisimo įstaigoje (**) Aptvaro dydis 1 500 cm ²	iki 50	1 500	100	18	
	nuo 50 iki 100	1 500	125	18	
	nuo 100 iki 150	1 500	150	18	
	nuo 150 iki 200	1 500	175	18	
Laikant veisimo įstaigoje (**) Aptvaro dydis 2 500 cm ²	iki 100	2 500	100	18	
	nuo 100 iki 150	2 500	125	18	
	nuo 150 iki 200	2 500	150	18	

(*) Atliekant ilgalaikius tyrimus, jeigu ploto normos vienam gyvūnui, tyrimams artėjant prie pabaigos, yra mažesnės už nurodytas pirmiau, pirmenybė turi būti teikiama stabilių socialinių struktūrų išsaugojimui.

(**) Nujunkytas žiurkes taip tankiai galima laikyti trumpą laikotarpį – nuo nujunkymo iki jos atsives palikuonių, jei gyvūnai laikomi didesnėse tinkamai pagerintuose aptvaruose ir tokios laikymo sąlygos nesukelia jokių gyvūnų gerovės problemų, pvz., padidėjusios agresijos, sergamumo ar mirtingumo, stereotipijos apraiškų ir kitų elgesio sutrikimų, svorio mažėjimo arba kitų fiziologinių ar elgesio reakcijų į stresą.

1.3 lentelė

Smiltpelės

	Kūno svoris (g)	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Grindų plotas vienam gyvūnui (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Laikant ir atlie- kant procedūras	iki 40	1 200	150	18	2017 m. sausio 1 d.
	daugiau nei 40	1 200	250	18	
Veisimas		1 200 Monogamiška pora arba trys gyvūnai su jaunikliais		18	

1.4 lentelė

Žiurkėnai

	Kūno svoris (g)	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Grindų plotas vienam gyvūnui (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Laikant ir atlie- kant procedūras	iki 60	800	150	14	2017 m. sausio 1 d.
	nuo 60 iki 100	800	200	14	
	daugiau nei 100	800	250	14	

	Kūno svoris (g)	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Grindų plotas vienam gyvūnui (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Veisimas		800 Motina arba monogamiška pora ir vada		14	
Laikant veisimo įstaigoje (*)	mažiau nei 60	1 500	100	14	

(*) Nujunkytus žiurkėnus taip tankiai galima laikyti trumpą laikotarpį – nuo nujunkymo iki jos atsives palikuonių, jei gyvūnai laikomi didesnėse tinkamai pagerintuose aptvaruose ir tokios laikymo sąlygos nesukelia jokių gyvūnų gerovės problemų, pvz., padidėjusios agresijos, sergamumo ar mirtingumo, stereotipijos apraiškų ir kitų elgesio sutrikimų, svorio mažėjimo arba kitų fiziologinių ar elgesio reakcijų į stresą.

1.5 lentelė

Jūrų kiaulytės

	Kūno svoris (g)	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Grindų plotas vienam gyvūnui (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Laikant ir atlie- kant procedūras	iki 200	1 800	200	23	2017 m. sausio 1 d.
	nuo 200 iki 300	1 800	350	23	
	nuo 300 iki 450	1 800	500	23	
	nuo 450 iki 700	2 500	700	23	
	daugiau nei 700	2 500	900	23	
Veisimas		2 500 Pora ir vada. Kiekvienai papil- domai veisiančiai patelei reikia pridėti 1 000 cm ²		23	

2. Triušiai

Atliekant su žemės ūkiu susijusį tyrimą, kai siekiant projekto tikslo reikalinga, kad gyvūnai būtų laikomi panašiomis sąlygomis, kaip komerciniuose ūkiuose laikomi gyvūnai, gyvūnų laikymas turi atitikti bent Tarybos direktyvoje 98/58/EB ⁽¹⁾ nustatytus standartus.

Aptvare turi būti įrengta pakyla. Ant šios pakyls gyvūnas turi galėti gulėti ir sėdėti bei lengvai judėti palindęs po ja; pakyla neturi užimti daugiau nei 40 % grindų ploto. Jeigu dėl mokslinių ar veterinarinių priežasčių pakyla negalima naudoti, aptvaras turi būti 33 % didesnis vienam triušiui ir 60 % – dviem triušiams. Jeigu jaunesni kaip 10 savaičių triušiai laikomi aptvare su pakyla, pakyls dydis yra bent 55 cm ilgio ir 25 cm pločio, o aukštis virš grindų – toks, kad gyvūnai galėtų ta pakyla naudotis.

2.1 lentelė

Vyresni nei 10 savaičių triušiai

2.1 lentelė taikytina ir narveliams, ir boksams. Papildomas grindų plotas trečiajam, ketvirtajam, penktajam ir šeštajam triušiui – po ne mažiau kaip 3 000 cm² vienam triušiui, o kiekvienam kitam papildomam triušiui, kai triušių yra daugiau nei šeši, – po ne mažiau kaip 2 500 cm².

⁽¹⁾ 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/58/EB dėl ūkininkavimo reikėms laikomų gyvūnų apsaugos (OL L 221, 1998 8 8, p. 23).

Galutinis kūno svoris (kg)	Mažiausias grindų plotas vienam arba dviem socialiai suderinamiems gyvūnams (cm ²)	Mažiausias aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
mažiau nei 3	3 500	45	2017 m. sausio 1 d.
nuo 3 iki 5	4 200	45	
daugiau nei 5	5 400	60	

2.2 lentelė

Patelė ir vada

Patelės svoris (kg)	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Papildomas plotas guolių sukimo dėžėms (cm ²)	Mažiausias aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
mažiau nei 3	3 500	1 000	45	2017 m. sausio 1 d.
nuo 3 iki 5	4 200	1 200	45	
daugiau nei 5	5 400	1 400	60	

2.3 lentelė

Jaunesni nei 10 savaičių triušiai

2.3 lentelė taikytina ir narveliams, ir boksams.

Amžius	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Mažiausias grindų plotas vienam gyvūnui (cm ²)	Mažiausias aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Nujunkyti iki 7 savaičių	4 000	800	40	2017 m. sausio 1 d.
Nuo 7 iki 10 savaičių	4 000	1 200	40	

2.4 lentelė

Triušiai. Optimaliausi aptvarų, atitinkančių 2.1 lentelėje nurodytus matmenis, pakylų matmenys

Amžius savaitėmis	Galutinis kūno svoris (kg)	Tinkamiausias dydis (cm × cm)	Tinkamiausias aukštis nuo aptvaro grindų (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
daugiau nei 10	mažiau nei 3	55 × 25	25	2017 m. sausio 1 d.
	nuo 3 iki 5	55 × 30	25	
	daugiau nei 5	60 × 35	30	

3. Katės

Katės neturi būti laikomos po vieną ilgiau kaip dvidešimt keturias valandas be pertraukos. Kates, kurios ne kartą buvo agresyvios kitų kačių atžvilgiu, reikėtų laikyti po vieną tik tokiu atveju, jei joms neįmanoma surasti tinkamo partnerio. Visų poromis arba grupėmis laikomų individų socialinis stresas turi būti stebimas kas savaitę. Pateles su jaunesniais nei keturių savaičių kačiukais arba per paskutines dvi nėštumo savaites galima laikyti atskirai.

3 lentelė

Katės

Katę ir vadą galima laikyti mažiausiame vieni katei skirtame plote, kurį reikia palaipsniui didinti, kad keturių mėnesių sulaukę kačiukai galėtų būti perkelti, laikantis ploto reikalavimų suaugusiems gyvūnams.

Pašarų ir kraiko padėklų vietas turi skirti ne mažiau kaip 0,5 metro atstumas ir jos neturi būti keičiamos viena kita.

	Grindys (*) (m ²)	Lentynos (m ²)	Aukštis (m)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Mažiausiai vienam suaugusiam gyvūnui	1,5	0,5	2	2017 m. sausio 1 d.
Pridedama kiek- vienam papildomam gyvūnui	0,75	0,25	—	

(*) Grindų plotas be lentynų.

4. Šunys

Jei yra galimybių, šunims turi būti įrengti išoriniai aptvarai. Šunys neturi būti laikomi po vieną ilgiau kaip keturias valandas be pertraukos.

Vidaus aptvaras turi sudaryti ne mažiau kaip 50 % mažiausio 4.1 lentelėje nurodyto šunims skirto ploto.

Toliau nurodytos ploto normos grindžiamos skalikų poreikiais, bet didelėms veislėms, pvz., senbernarams ar airių vilkšuniams turi būti numatyti gerokai didesni už nurodytuosius 4.1 lentelėje plotai. Kitoms, ne laboratorinėms reikmėms veisiamų skalikų, veislėms skirto ploto normos turi būti nustatytos pasikonsultavus su veterinarijos gydytojais.

4.1 lentelė

Šunys

Poromis arba grupėmis laikomus šunis galima laikinai laikyti pusėje viso skirto ploto (2 m² šunims, kurių svoris mažesnis kaip 20 kg, 4 m² – šunims, kurių svoris didesnis kaip 20 kg), kai jie naudojami procedūroms, kaip apibrėžta šioje direktyvoje, jeigu šunis būtina taip atskirti mokslo tikslais. Taip laikyti šuns negalima ilgiau kaip keturias valandas be pertraukos.

Žindenei kalei ir vadai reikia skirti tiek pat ploto, kiek ir vienai atitinkamo svorio kalei. Šuniavimosi aptvaras turi būti suprojektuotas taip, kad kalė galėtų palikti šuniukus ir pereiti į atskirą skyrių arba užlipti ant pakylės.

Svoris (kg)	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias grindų plotas vienam arba dviem gyvūnams (m ²)	Mažiausias kiekvienam papildomam gyvūnui pridedamas plotas (m ²)	Mažiausias aukštis (m)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 20	4	4	2	2	2017 m. sausio 1 d.
daugiau nei 20	8	8	4	2	

4.2 lentelė

Šunys – nujunkyti šuniukai

Šuns svoris (kg)	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias grindų plotas vienam gyvūnui (m ²)	Mažiausias aukštis (m)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 5	4	0,5	2	2017 m. sausio 1 d.
nuo 5 iki 10	4	1,0	2	
nuo 10 iki 15	4	1,5	2	
nuo 15 iki 20	4	2	2	
daugiau nei 20	8	4	2	

5. Šeškai

5 lentelė

Šeškai

	Mažiausias aptvaro dydis (cm ²)	Mažiausias grindų plotas vienam gyvūnui (cm ²)	Mažiausias aukštis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Gyvūnai iki 600 g	4 500	1 500	50	2017 m. sausio 1 d.
Daugiau nei 600 g sveriantys gyvūnai	4 500	3 000	50	
Suaugę patinai	6 000	6 000	50	
Patelė ir vada	5 400	5 400	50	

6. Nežmoginiai primatai

Jauni nežmoginiai primatai iki 6–12 mėnesių, atsižvelgiant į jų rūšį, negali būti atskirti nuo motinos.

Aplinkoje turi būti sudarytos sąlygos nežmoginiams primatams atlikti įvairią kasdienę veiklą. Aptvaras turėtų būti toks, kad jame nežmoginis primatas galėtų kuo įvairiau elgtis, be to, jis turėtų joje jaustis saugus ir jį turėtų būti pakankamai sudėtinga, kad gyvūnas galėtų bėgioti, vaikščioti, laiptoti ir šokinėti.

6.1 lentelė

Marmozetės ir tamarinai

	Mažiausias aptvarų grindų plotas 1 (*) ar 2 gyvūnams ir jaunikliams iki 5 mėnesių (m ²)	Mažiausias tūris papildomam gyvūnui, vyresniam kaip 5 mėnesių (m ³)	Mažiausias aptvaro aukštis (m) (**)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Marmozetės	0,5	0,2	1,5	2017 m. sausio 1 d.
Tamarinai	1,5	0,2	1,5	

(*) Gyvūnai laikomi po vieną tik išimtinėmis aplinkybėmis.

(**) Aptvaro viršus turi būti ne mažesniame kaip 1,8 m aukštyje nuo grindų.

Marmozetės ir tamarinai iki 8 mėnesių negali būti atskirti nuo motinos.

6.2 lentelė

Saimiriai

Mažiausias grindų plotas 1 (*) ar 2 gyvūnams (m ²)	Mažiausias tūris papildomam gyvūnui, vyresniam kaip 6 mėnesių (m ³)	Mažiausias aptvaro aukštis (m)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
2,0	0,5	1,8	2017 m. sausio 1 d.

(*) Gyvūnai laikomi po vieną tik išimtinėmis aplinkybėmis.

Saimiriai iki 6 mėnesių negali būti atskirti nuo motinos.

6.3 lentelė

Makakos ir markatos (*)

	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias aptvaro tūris (m ³)	Mažiausias tūris vienam gyvūnui (m ³)	Mažiausias aptvaro aukštis (m)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Jaunesni nei 3 metų gyvūnai (**)	2,0	3,6	1,0	1,8	2017 m. sausio 1 d.
Vyresni nei 3 metų gyvūnai (***)	2,0	3,6	1,8	1,8	
Veisimo tikslais laikomi gyvūnai (****)			3,5	2,0	

(*) Gyvūnai laikomi po vieną tik išimtinėmis aplinkybėmis.

(**) Mažiausių matmenų aptvare galima laikyti ne daugiau nei tris gyvūnus.

(***) Mažiausių matmenų aptvare galima laikyti ne daugiau nei du gyvūnus.

(****) Veisimo kolonijose jauniems gyvūnams iki 2 metų, laikomiems kartu su motina, nereikia skirti papildomo ploto ir (arba) tūrio.

Makakos ir markatos iki 8 mėnesių negali būti atskirtos nuo motinos.

6.4 lentelė

Babuškai (*)

	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias aptvaro tūris (m ³)	Mažiausias tūris vienam gyvūnui (m ³)	Mažiausias aptvaro aukštis (m)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Jaunesni nei 4 metų gyvūnai (**)	4,0	7,2	3,0	1,8	2017 m. sausio 1 d.
4 metų arba vyresni gyvūnai (**)	7,0	12,6	6,0	1,8	
Veisimo tikslais laikomi gyvūnai (***)			12,0	2,0	

(*) Gyvūnai laikomi po vieną tik išimtinėmis aplinkybėmis.

(**) Mažiausių matmenų aptvare galima laikyti ne daugiau nei 2 gyvūnus.

(***) Veisimo kolonijose jauniems gyvūnams iki 2 metų, laikomiems kartu su motina, nereikia skirti papildomo ploto ir (arba) tūrio.

Babuškai iki 8 mėnesių negali būti atskirti nuo motinos.

7. Ūkio gyvūnai

Atliekant su žemės ūkiu susijusį tyrimą, kai siekiant projekto tikslo reikia, kad gyvūnai būtų laikomi panašiomis sąlygomis kaip komerciniuose ūkiuose laikomi gyvūnai, gyvūnų laikymas turi atitikti bent Direktyvose 98/58/EB, 91/629/EEB⁽¹⁾ ir 91/630/EEB⁽²⁾ nustatytus standartus.

⁽¹⁾ 1991 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyva 91/629/EEB, nustatanti būtiniausias veršelių apsaugos standartus (OL L 340, 1991 12 11, p. 28).

⁽²⁾ 1991 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyva 91/630/EEB, nustatanti būtiniausias kiaulių apsaugos standartus (OL L 340, 1991 12 11, p. 33).

7.1 lentelė

Galvijai

Kūno svoris (kg)	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias grindų plotas vienam gyvūnui (m ² /gyvūnui)	Lovių dydis nuragintiems neribojamai šeriamiems galvijams (m/gyvūnui)	Lovių dydis nuragintiems ribojamai šeriamiems galvijams (m/gyvūnui)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 100	2,50	2,30	0,10	0,30	2017 m. sausio 1 d.
nuo 100 iki 200	4,25	3,40	0,15	0,50	
nuo 200 iki 400	6,00	4,80	0,18	0,60	
nuo 400 iki 600	9,00	7,50	0,21	0,70	
nuo 600 iki 800	11,00	8,75	0,24	0,80	
daugiau nei 800	16,00	10,00	0,30	1,00	

7.2 lentelė

Avys ir ožkos

Kūno svoris (kg)	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias grindų plotas vienam gyvūnui (m ² /gyvūnui)	Mažiausias pertvaros aukštis (m)	Lovių dydis nuragintiems neribojamai šeriamiems galvijams (m/gyvūnui)	Lovių dydis nuragintiems ribojamai šeriamiems galvijams (m/gyvūnui)	3 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
mažiau nei 20	1,0	0,7	1,0	0,10	0,25	2017 m. sausio 1 d.
nuo 20 iki 35	1,5	1,0	1,2	0,10	0,30	
nuo 35 iki 60	2,0	1,5	1,2	0,12	0,40	
daugiau nei 60	3,0	1,8	1,5	0,12	0,50	

7.3 lentelė

Kiaulės ir mažosios kiaulės

Gyvasis svoris (kg)	Mažiausias aptvaro dydis (*) (m ²)	Mažiausias grindų plotas vienam gyvūnui (m ² /gyvūnui)	Mažiausias gulėjimo plotas vienam gyvūnui (neutralios temperatūros sąlygomis) (m ² /gyvūnui)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 5	2,0	0,20	0,10	2017 m. sausio 1 d.
nuo 5 iki 10	2,0	0,25	0,11	
nuo 10 iki 20	2,0	0,35	0,18	
nuo 20 iki 30	2,0	0,50	0,24	
nuo 30 iki 50	2,0	0,70	0,33	
nuo 50 iki 70	3,0	0,80	0,41	
nuo 70 iki 100	3,0	1,00	0,53	

Gyvasis svoris (kg)	Mažiausias aptvaro dydis (*) (m ²)	Mažiausias grindų plotas vienam gyvūnui (m ² /gyvūnui)	Mažiausias gulėjimo plotas vienam gyvūnui (neutralios temperatūros sąlygomis) (m ² /gyvūnui)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
nuo 100 iki 150	4,0	1,35	0,70	
daugiau nei 150	5,0	2,50	0,95	
Suaugę (paprastieji) kuiliai	7,5		1,30	

(*) Kiaules galima trumpai laikyti mažesniuose aptvaruose, pvz., perskiant pagrindinį aptvarą pertvaromis, dėl veterinarinių arba eksperimentinių priežasčių, pvz., kai reikia šerti atskiras kiaules.

7.4 lentelė

Arkliai

Trumpiausia siena turi būti mažiausiai 1,5 karto didesnė nei gyvūno aukštis iki gogo. Vidaus aptvaro aukštis turi leisti gyvūnams visiškai išaugti.

Aukštis iki gogo (m)	Mažiausias grindų plotas vienam gyvūnui (m ² /gyvūnui)			Mažiausias aptvaro aukštis (m)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
	Kiekvienam gyvūnui, laikomam atskirai arba grupėje, kurioje yra ne daugiau kaip 3 gyvūnai	Kiekvienam gyvūnui, laikomam grupėje, kurioje yra ne daugiau kaip 4 gyvūnai	Kumeliavimosi boksas/kumelė ir kumeliukas		
nuo 1,00 iki 1,40	9,0	6,0	16	300	2017 m. sausio 1 d.
nuo 1,40 iki 1,60	12,0	9,0	20	300	
daugiau nei 1,60	16,0	(2 x AG) ² (*)	20	3,00	

(*) Siekiant užtikrinti, kad būtų skirta pakankamai vietos, kiekvienam gyvūnui skirto ploto normos turi būti pagrįstos aukščiu iki gogo (AG).

8. Paukščiai

Atliekant su žemės ūkiu susijusį tyrimą, kai siekiant projekto tikslo reikia, kad gyvūnai būtų laikomi panašiomis sąlygomis kaip komerciniuose ūkiuose laikomi gyvūnai, gyvūnų laikymas turi atitikti bent Direktyvose 98/58/EB, 1999/74/EB⁽¹⁾ ir 2007/43/EB⁽²⁾ nustatytus standartus.

8.1 lentelė

Naminės vištos

Kai dėl mokslinių priežasčių neįmanoma laikyti šių mažiausių aptvarų dydžių, eksperimentą vykdančias asmuo, pasitaręs su veterinarinės gydytojai, turi pagrįsti nustatytą laikymo trukmę. Tokiomis aplinkybėmis paukščius galima laikyti mažesniuose, tinkamai pagerintuose aptvaruose, kurių grindų plotas turėtų būti ne mažesnis nei 0,75 m².

Kūno masė (g)	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias plotas vienam paukščiui (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesalo lovelio ilgis vienam paukščiui (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 200	1,00	0,025	30	3	2017 m. sausio 1 d.
nuo 200 iki 300	1,00	0,03	30	3	
nuo 300 iki 600	1,00	0,05	40	7	

⁽¹⁾ 1999 m. liepos 19 d. Tarybos direktyva 1999/74/EB, nustatanti minimalius vištų dedeklių apsaugos standartus (OL L 203, 1999 8 3, p. 53).

⁽²⁾ 2007 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 2007/43/EB, nustatanti minimalius mėsos gamybai laikomų viščių apsaugos standartus (OL L 182, 2007 7 12, p. 19).

Kūno masė (g)	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias plotas vienam paukščiui (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesalo lovelio ilgis vienam paukščiui (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
nuo 600 iki 1 200	2,00	0,09	50	15	
nuo 1 200 iki 1 800	2,00	0,11	75	15	
nuo 1 800 iki 2 400	2,00	0,13	75	15	
daugiau nei 2 400	2,00	0,21	75	15	

8.2 lentelė

Naminiai kalakutai

Visos aptvarų sienos turi būti ne mažesnės nei 1,5 m ilgio. Kai dėl mokslinių priesasčių neįmanoma laikytis šių mažiausių aptvarų dydžių, eksperimentą vykdančiam asmuo, pasitaręs su veterinarijos gydytojais, turi pagrįsti nustatytą laikymo trukmę. Tokiomis aplinkybėmis paukščius galima laikyti mažesniuose, tinkamai pagerintuose aptvaruose, kurių grindų plotas turėtų būti ne mažesnis kaip 0,75 m², o mažiausias aukštis – 50 cm paukščiams, kurių masė yra mažesnė kaip 0,6 kg, 75 cm – paukščiams, kurių masė yra mažesnė kaip 4 kg, ir 100 cm – paukščiams, kurių masė yra didesnė nei 4 kg.

Kūno masė (kg)	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias plotas vienam paukščiui (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesalo lovelio ilgis vienam paukščiui (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 0,3	2,00	0,13	50	3	2017 m. sausio 1 d.
nuo 0,3 iki 0,6	2,00	0,17	50	7	
nuo 0,6 iki 1	2,00	0,30	100	15	
nuo 1 iki 4	2,00	0,35	100	15	
nuo 4 iki 8	2,00	0,40	100	15	
nuo 8 iki 12	2,00	0,50	150	20	
nuo 12 iki 16	2,00	0,55	150	20	
nuo 16 iki 20	2,00	0,60	150	20	
daugiau nei 20	3,00	1,00	150	20	

8.3 lentelė

Putpelės

Kūno masė (g)	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Vienam paukščiui skirtas plotas, laikant paukščių porą (m ²)	Papildomam paukščiui skirtas plotas, laikant paukščių grupę (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesalo lovelio ilgis vienam paukščiui (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 150	1,00	0,5	0,10	20	4	2017 m. sausio 1 d.
daugiau kaip 150	1,00	0,6	0,15	30	4	

8.4 lentelė

Antys ir žąsys

Kai dėl mokslinių priežasčių neįmanoma laikyti šių mažiausių aptvarų dydžių, eksperimentą vykdančias asmuo, pasitaręs su veterinarijos gydytojais, turi pagrįsti nustatytą laikymo trukmę. Tokiomis aplinkybėmis paukščius galima laikyti mažesniuose, tinkamai pagerintuose aptvaruose, kurių grindų plotas turėtų būti ne mažesnis kaip 0,75 m². Tokiuose aptvaruose galima laikyti mažus paukščių būrius, vadovaujantis 8.4 lentelėje nurodytomis ploto normomis.

Kūno masė (g)	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Plotas vienam paukščiui (m ²) (*)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesalo lovelio ilgis vienam paukščiui (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
Antys					2017 m. sausio 1 d.
iki 300	2,00	0,10	50	10	
nuo 300 iki 1 200 (**)	2,00	0,20	200	10	
nuo 1 200 iki 3 500	2,00	0,25	200	15	
daugiau nei 3 500	2,00	0,50	200	15	
Žąsys					
iki 500	2,00	0,20	200	10	
nuo 500 iki 2 000	2,00	0,33	200	15	
daugiau nei 2 000	2,00	0,50	200	15	

(*) Įskaitant mažiausiai 0,5 m² ploto vandens rezervuarą 2 m² aptvaro; rezervuaro gylis – mažiausiai 30 cm. Vandens rezervuaras gali užimti iki 50 % mažiausio aptvaro dydžio.

(**) Neapsiplunksnavusius paukščius galima laikyti ne žemesniuose ne 75 cm aukščio aptvaruose.

8.5 lentelė

Antys ir žąsys. Mažiausi vandens rezervuaro dydžiai (*)

	Plotas (m ²)	Gylis (cm)
Antys	0,5	30
Žąsys	0,5	nuo 10 iki 30

(*) Nurodyti vandens rezervuaro dydžiai 2 m² aptvaro. Vandens rezervuaras gali užimti iki 50 % mažiausio aptvaro dydžio.

8.6 lentelė

Balandžiai

Aptvarai turi būti ilgi ir siauri (pvz., 2 m x 1 m), o ne kvadratiniai, kad paukščiai galėtų paskraidyti.

Grupės dydis	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesalo lovelio ilgis vienam paukščiui (cm)	Mažiausias tūpyklos ilgis vienam paukščiui (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 6	2	200	5	30	2017 m. sausio 1 d.

Grupės dydis	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesalo lovelio ilgis vienam paukščiui (cm)	Mažiausias tapyklos ilgis vienam paukščiui (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
nuo 7 iki 12	3	200	5	30	
kiekvienam papildomam paukščiui, kai jų yra daugiau nei 12	0,15		5	30	

8.7 lentelė

Zebriiniai amadinai

Aptvarai turi būti ilgi ir siauri (pvz., 2 m × 1 m), kad paukščiai galėtų skraidyti. Atliekant perėjimo tyrimus, poras galima laikyti mažesniuose, tinkamai pagerintuose aptvaruose, kurių grindų plotas turi būti ne mažesnis kaip 0,5 m², o aukštis – ne mažesnis kaip 40 cm. Eksperimentą vykdančias asmuo, pasitaręs su veterinarijos gydytojais, turi pagrįsti nustatytą laikymo trukmę.

Grupės dydis	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesyklų skaičius	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 6	1,0	100	2	2017 m. sausio 1 d.
nuo 7 iki 12	1,5	200	2	
nuo 13 iki 20	2,0	200	3	
kiekvienam papildomam paukščiui, kai jų yra daugiau nei 20	0,05		1 šešiams paukščiams	

9. Amfibijos

9.1 lentelė

Vandens varliagyviai (Urodeles)

Kūno ilgis (*) (cm)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas (cm ²)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas kiekvienam papildomam gyvūnui, laikant gyvūnus grupėmis (cm ²)	Mažiausias vandens gylis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 10	2 625	50	13	2017 m. sausio 1 d.
nuo 10 iki 15	525	110	13	
nuo 15 iki 20	875	200	15	
nuo 20 iki 30	1 837,5	440	15	
daugiau nei 30	3 150	800	20	

(*) Matuojama nuo snukio iki išeinamosios angos.

9.2 lentelė

Vandens varliagyviai (Anurans) (*)

Kūno ilgis (**) (cm)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas (cm ²)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas kiekvienam papildomam gyvūnui, laikant gyvūnus grupėmis (cm ²)	Mažiausias vandens gylis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
mažiau nei 6	160	40	6	2017 m. sausio 1 d.
nuo 6 iki 9	300	75	8	

Kūno ilgis (**) (cm)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas (cm ²)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas kiekvienam papildomam gyvūnui, laikant gyvūnus grupėmis (cm ²)	Mažiausias vandens gylis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
nuo 9 iki 12	600	150	10	
daugiau nei 12	920	230	12,5	

(*) Šios sąlygos taikomos laikymo (t. y. būtinosios priežiūros) rezervuarams, bet ne natūraliam dauginimuisi ir priverstinei ovuliacijai naudojamiems rezervuarams, veiksmingumo sumetimais, nes pastarosioms procedūroms reikia mažesnių atskirų rezervuarų. Ploto normos nustatytos suaugusiems gyvūnams pagal nurodytas dydžio kategorijas; jaunikliai ir buožgalviai neįskaičiuojami arba proporcingai pakeičiami matmenys.

(**) Matuojama nuo snukio iki išeinamosios angos

9.3 lentelė

Pusiau vandens varliagyviai (Anurans)

Kūno ilgis (*) (cm)	Mažiausias aptvaro dydis (**) (cm ²)	Mažiausias plotas kiekvienam papildomam gyvūnui, laikant gyvūnus grupėmis (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (***) (cm)	Mažiausias vandens gylis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 5,0	1 500	200	20	10	2017 m. sausio 1 d.
nuo 5,0 iki 7,5	3 500	500	30	10	
daugiau nei 7,5	4 000	700	30	15	

(*) Matuojama nuo snukio iki išeinamosios angos.

(**) Trečdalis sausumos, du trečdaliai vandens, kurio pakaktų gyvūnams panerti.

(***) Matuojama nuo sausumos dalies paviršiaus iki vidinio viršutinės terariumo dalies krašto; be to, aptvarų aukštis turi būti pritaikytas prie vidaus įrangos.

9.4 lentelė

Pusiau sausumos varliagyviai (Anurans)

Kūno ilgis (*) (cm)	Mažiausias aptvaro dydis (**) (cm ²)	Mažiausias plotas kiekvienam papildomam gyvūnui, laikant gyvūnus grupėmis (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (***) (cm)	Mažiausias vandens gylis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 5,0	1 500	200	20	10	2017 m. sausio 1 d.
nuo 5,0 iki 7,5	3 500	500	30	10	
daugiau nei 7,5	4 000	700	30	15	

(*) Matuojama nuo snukio iki išeinamosios angos.

(**) Du trečdaliai sausumos, vienas trečdalis vandens, kurio pakaktų gyvūnams panerti.

(***) Matuojama nuo sausumos dalies paviršiaus iki vidinio viršutinės terariumo dalies krašto; be to, aptvarų aukštis turi būti pritaikytas prie vidaus įrangos.

9.5 lentelė

Medžiuose gyvenantys varliagyviai

Kūno ilgis (*) (cm)	Mažiausias aptvaro dydis (**) (cm ²)	Mažiausias plotas kiekvienam papildomam gyvūnui, laikant gyvūnus grupėmis (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (***) (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 3,0	900	100	30	2017 m. sausio 1 d.
daugiau nei 3,0	1 500	200	30	

(*) Matuojama nuo snukio iki išeinamosios angos.

(**) Du trečdaliai sausumos, vienas trečdalis vandens, kurio pakaktų gyvūnui panerti.

(***) Matuojama nuo sausumos dalies paviršiaus iki vidinio viršutinės terariumo dalies krašto; be to, aptvarų aukštis turi būti pritaikytas prie vidaus įrangos.

10. Ropliai

10.1 lentelė

Vandens vėžliai

Kūno ilgis (*) (cm)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas (cm ²)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas kiekvienam papildomam gyvūnui, laikant gyvūnus grupėmis (cm ²)	Mažiausias vandens gylis (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 5	600	100	10	2017 m. sausio 1 d.
nuo 5 iki 10	1 600	300	15	
nuo 10 iki 15	3 500	600	20	
nuo 15 iki 20	6 000	1 200	30	
nuo 20 iki 30	10 000	2 000	35	
daugiau nei 30	20 000	5 000	40	

(*) Matuojama tiesia linija nuo kiaušto priekinio iki galinio krašto.

10.2 lentelė

Sausumos gyvatės

Kūno ilgis (*) (cm)	Mažiausias grindų plotas (cm ²)	Mažiausias plotas kiekvienam papildomam gyvūnui, laikant gyvūnus grupėmis (cm ²)	Mažiausias aptvaro aukštis (**) (cm)	33 straipsnio 2 dalyje nurodyta data
iki 30	300	150	10	2017 m. sausio 1 d.
nuo 30 iki 40	400	200	12	
nuo 40 iki 50	600	300	15	
nuo 50 iki 75	1 200	600	20	
daugiau nei 75	2 500	1 200	28	

(*) Matuojama nuo snukio iki uodegos.

(**) Matuojama nuo sausumos dalies paviršiaus iki vidinio viršutinės terariumo dalies krašto; be to, aptvaro aukštis turi būti pritaikytas prie vidaus įrangos.

11. Žuvis

11.1. Vandens tiekimas ir kokybė

Turi būti užtikrintas nuolatinis pakankamas tinkamos kokybės vandens tiekimas. Recirkuliacijos sistemų vandens srautas arba rezervuaro filtravimo sistemos turi būti pakankamos, kad užtikrintų tinkamą vandens kokybės parametrų lygį. Prireikus, tiekiamas vanduo turi būti filtruojamas arba valomas, kad būtų pašalintos žuvis kenksmingos medžiagos. Vandens kokybės parametrai visada turi būti tinkamo lygio, kad būtų palaikoma normali tam tikros rūšies žuvų veikla ir fiziologija. Aptvare turėtų būti tinkamas vandens srautas, kad žuvis galėtų taisyklingai plaukioti ir įprastai elgtis. Žuvis turi būti duota pakankamai laiko aklimatizacijai ir adaptacijai prie vandens kokybės sąlygų pakeitimo.

11.2. Deguonis, azoto junginiai, pH ir druskingumas

Deguonies koncentracija turi būti pritaikyta žuvų rūšiai ir sąlygoms, kuriomis jos yra laikomos. Prireikus, rezervuaro vanduo turi būti papildomai vėdinamas. Turi būti užtikrinta, kad azoto junginių koncentracija būtų maža.

Vandens pH lygis turi būti pritaikytas žuvų rūšiai ir, kiek įmanoma, siekiama, kad jis būtų stabilus. Druskingumas turi būti pritaikytas žuvų rūšies poreikiams ir atitinkamam žuvų gyvenimo tarpsniui. Druskingumas turi būti palaipsniui keičiamas.

11.3. Temperatūra, apšvietimas, triukšmas

Turi būti palaikoma atitinkamai žuvis rūšiai optimali ir, kiek įmanoma, stabili temperatūra. Temperatūra turi būti palaipsniui keičiama. Žuvis turi būti sudarytas tinkamas fotoperiodas. Turi būti užtikrinta, kad triukšmo lygis būtų minimalus ir, jei įmanoma, triukšmą ar vibraciją kelianti įranga, pvz., elektros generatoriai arba filtravimo sistemos, turi būti atskirta nuo rezervuarų, kuriuose laikomos žuvis.

11.4. Gyvūnų laikymo tankis ir aplinkos sudėtingumas

Žuvų laikymo tankis turi būti nustatytas pagal visus žuvų poreikius, susijusius su aplinkos sąlygomis, sveikata ir gerove. Žuvis turi būti skirtas pakankamas vandens tūris, atsižvelgiant į žuvų dydį, amžių, sveikatą ir šėrimo metodą, kad jos galėtų normaliai plaukioti. Turi būti užtikrintas tinkamas žuvų aplinkos pagerinimas, pavyzdžiui, patenkintas poreikis turėti slėptuvių ar dugno substratą, nebent iš jų elgesio savybių būtų aišku, kad tai nėra reikalinga.

11.5. Šėrimas ir priežiūra

Žuvis turi būti šeriamas jų rūšiai tinkamu pašaru, tinkamu jo kiekiu ir tinkamais intervalais. Daug dėmesio turi būti skiriama žuvų lervų šėrimui, kai gyvas pašaras keičiamas dirbtiniu. Žuvų priežiūra turi būti minimali.

IV PRIEDAS

GYVŪNŲ ŽUDYMO BŪDAI

1. Žudant gyvūnus, naudojami toliau lentelėje nurodyti būdai.

Kiti nei lentelėje nurodyti būdai gali būti taikomi:

- a) sąmonę praradusiems gyvūnams, su sąlyga, kad gyvūnas neatgautų sąmonės iki nugaišimo;
- b) žemės ūkio tyrimuose naudojamiems gyvūnams; kai siekiant projekto tikslo reikia, kad gyvūnai būtų laikomi tokiomis pačiomis sąlygomis, kokiomis gyvūnai laikomi komerciniuose ūkiuose; šie gyvūnai gali būti žudomi laikantis reikalavimų, nustatytų 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2009 dėl žudomų gyvūnų apsaugos ⁽¹⁾ I priede.

2. Gyvūno žudymas užbaigiamas naudojant vieną šių būdų:

- a) patvirtinus galutinį cirkuliacijos nutraukimą;
- b) sunaikinus smegenis;
- c) išnirus kaklui;
- d) nuleidus kraują; arba
- e) patvirtinus sustingimo (*rigor mortis*) pradžią.

3. Lentelė

Gyvūnai, pastabos/metodai	Žuvys	Amfibijos	Ropliai	Paukščiai	Graužikai	Triušiai	Šunys, katės, šeškai ir lapės	Dideli žinduoliai	Nežmoginiai primatai
Mirtina anestetikų dozė	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Svaiginimas naudojant strypinį pistoletą			(2)						
Anglies dioksidas					(3)				
Cervikalinė dislokacija				(4)	(5)	(6)			
Kontūzija/trenkiamasis smūgis į galvą				(7)	(8)	(9)	(10)		
Galvos nukirtimas				(11)	(12)				
Svaiginimas elektros srove	(13)	(13)		(13)		(13)	(13)	(13)	
Inertinės dujos (Ar, N ₂)								(14)	
Nušovimas kulka, naudojant tinkamus šautuvus, šaunamuosius ginklus ir šaudmenis			(15)				(16)	(15)	

⁽¹⁾ OL L 303, 2009 11 18, p. 1.

Reikalavimai

1. Prireikus, taikoma prieš tai nuraminus gyvūną sedatyviniais preparatais.
 2. Taikytina tik dideliems ropliams.
 3. Taikytina tik palaipsniui didinant koncentraciją. Netaikytina graužikų vaisiams ir naujagimiams.
 4. Taikytina tik paukščiams iki 1 kg. Sunkesni nei 250 g paukščiai turi būti nuraminti sedatyviniais preparatais.
 5. Taikytina tik graužikams iki 1 kg. Sunkesni nei 150 g graužikai turi būti nuraminti sedatyviniais preparatais.
 6. Taikytina tik triušiams iki 1 kg. Sunkesni nei 150 g triušiai turi būti nuraminti sedatyviniais preparatais.
 7. Taikytina tik paukščiams iki 5 kg.
 8. Taikytina tik graužikams iki 1 kg.
 9. Taikytina tik triušiams iki 5 kg.
 10. Taikytina tik naujagimiams.
 11. Taikytina tik paukščiams iki 250 g.
 12. Taikytina tik tais atvejais, kai neįmanoma taikyti kitų būdų.
 13. Reikalinga speciali įranga.
 14. Taikytina tik kiaulėms.
 15. Turi atlikti tik patyręs šaulys lauko sąlygomis.
 16. Jeigu neįmanoma taikyti kitų būdų, turi atlikti tik patyrę šauliai lauko sąlygomis.
-

V PRIEDAS

23 STRAIPSNIO 3 DALYJE NURODYTŲ ASPEKTŲ SĄRAŠAS

1. Galiojantys nacionalinės teisės aktai, susiję su gyvūnų įsigijimu, būtinaja priežiūra, priežiūra ir naudojimu mokslo tikslais.
 2. Etikos principai, susiję su žmonių ir gyvūnų santykiais, savaimine gyvybės verte ir argumentais už ir prieš gyvūnų naudojimą mokslo tikslais.
 3. Fundamentali ir atitinkamų rūšių biologija, susijusi su anatomija, fiziologinėmis savybėmis, veisimu, genetika ir genetiniais pakitimais.
 4. Gyvūnų elgsena, jų būtinosios priežiūros ir aplinkos gerinimo metodai.
 5. Atitinkamais atvejais atskirų rūšių priežiūros būdai ir procedūros.
 6. Gyvūnų sveikatos priežiūra ir higiena.
 7. Dažniausiai laboratorijose naudojamų gyvūnų rūšių patiriamos baimės, skausmo ir kančios pripažinimas.
 8. Anestezija, nuskausminimo būdai ir nužudymas.
 9. Gyvūnų atžvilgiu humaniško procedūros užbaigimo naudojimas.
 10. Gyvūnų naudojimo pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo reikalavimas.
 11. Prireikus, procedūrų ir projektų rengimas.
-

VI PRIEDAS

37 STRAIPSNIO 1 DALIES c PUNKTE NURODYTŲ ASPEKTŲ SĄRAŠAS

1. Šių veiksmų svarba ir pagrindimas:
 - a) gyvūnų naudojimo, nurodant gyvūnų kilmę, apytikrius skaičius, rūšis ir gyvenimo tarpsnius;
 - b) procedūrų.
2. Gyvūnų naudojimo procedūroms pakeitimo, mažinimo ir jo sąlygų gerinimo metodų taikymas.
3. Planuojamas anestezijos, analgezijos ir kitų nuskausminimo būdų naudojimas.
4. Atitinkamais atvejais visų formų gyvūnų kančios nuo gimimo iki mirties mažinimas, vengimas ir palengvinimas.
5. Gyvūnų atžvilgiu humaniško procedūros užbaigimo naudojimas.
6. Eksperimentinė arba stebėjimo strategija ir statistinis planas, skirti kuo labiau sumažinti naudojamų gyvūnų skaičių, jų patiriamą skausmą, kančią, baimę ir, atitinkamais atvejais, poveikį aplinkai.
7. Pakartotinis gyvūnų naudojimas ir jo kaupiamasis poveikis gyvūnui.
8. Siūlomas procedūrų klasifikavimas pagal sunkumą.
9. Atitinkamais atvejais vengimas kartoti nereikalingas procedūras.
10. Gyvūnų laikymo, būtinosios priežiūros ir priežiūros sąlygos.
11. Nužudymo būdai.
12. Projekte dalyvaujančių asmenų kompetencija.

VII PRIEDAS

SĄJUNGOS REFERENCINĖS LABORATORIJOS PAREIGOS IR UŽDUOTYS

1. 48 straipsnyje nurodyta Sąjungos referencinė laboratorija yra Komisijos Jungtinis tyrimų centras.
2. Sąjungos referencinė laboratorija visų pirma atsako už:
 - a) alternatyvų procedūroms kūrimo ir naudojimo koordinavimą bei skatinimą, taip pat ir fundamentaliųjų bei taikomųjų mokslinių tyrimų ir reglamentuojamų bandymų srityse;
 - b) alternatyvių metodų patvirtinimo koordinavimą Sąjungos lygiu;
 - c) tai, kad veikia kaip keitimosi informacija apie alternatyvių metodų rengimą centras;
 - d) viešų duomenų bazių ir informacinių sistemų, kuriose kaupiama informacija apie alternatyvius metodus ir jų rengimo etapus, kūrimą, tvarkymą ir valdymą;
 - e) teisės aktų leidėjų, reguliavimo institucijų ir visų suinteresuotų subjektų, visų pirma pramonės, biomedicinos srities mokslininkų, vartotojų organizacijų ir gyvūnų gerovės grupių, dialogo skatinimą siekiant parengti, patvirtinti, įteisinti, tarptautiniu mastu pripažinti ir taikyti alternatyvius metodus.
3. Sąjungos referencinė laboratorija dalyvauja alternatyvių metodų tvirtinimo procese.

VIII PRIEDAS

PROCEDŪRŲ SUNKUMO KLASIFIKACIJA

Procedūros sunkumas nustatomas atsižvelgiant į tai, kokio dydžio tikėtina skausmą, kančią, baimę ar ilgalaikį sužalojimą atskiras gyvūnas patirs procedūros metu.

I skirsnis. Sunkumo kategorijos

Be galimybės atgaivinti:

Procedūros, atliekamos taikant bendrąją anesteziją, po kurios gyvūnas neatgauna sąmonės, laikomos procedūromis be galimybės atgaivinti.

Lengva:

Su gyvūnais atliekamos procedūros, dėl kurių tikėtina, kad gyvūnas patirs trumpalaikį nedidelį skausmą, kančią ar baimę, taip pat procedūros, dėl kurių gyvūnų gerovė ar bendra būklė labai nepablogėja, laikomos lengvomis.

Vidutinio sunkumo:

Su gyvūnais atliekamos procedūros, dėl kurių tikėtina, kad gyvūnas patirs trumpalaikį vidutinio stiprumo skausmą, kančią ar baimę arba ilgalaikį nedidelį skausmą, kančią ar baimę, taip pat procedūros, kurios, tikėtina, gali sukelti vidutiniškai gyvūnų gerovės ar bendros būklės pablogėjimą, laikomos vidutinio sunkumo.

Sunki:

Su gyvūnais atliekamos procedūros, dėl kurių tikėtina, kad gyvūnas patirs stiprų skausmą, kančią ar baimę arba ilgalaikį vidutinio stiprumo skausmą, kančią ar baimę, taip pat procedūros, dėl kurių, tikėtina, gali smarkiai pablogėti gyvūnų gerovė ar bendra būklė, laikomos sunkiomis.

II skirsnis. Priskyrimo kriterijai

Priskiriant sunkumo kategorijai atsižvelgiama į visas intervencijas ar manipuliacijas, atliekamas su gyvūnais pagal nustatytą procedūrą. Priskyrimas atliekamas remiantis sunkiausiomis pasekmėmis, kurias, kaip tikėtina, patirs atskiras gyvūnas pritaikius visus atitinkamus sąlygų gerinimo metodus.

Priskiriant procedūrą kuriai nors kategorijai, atsižvelgiama į procedūros rūšį ir į kai kuriuos kitus veiksnius. Visi tie veiksniai apsvarstomi kiekvienu konkrečiu atveju.

Su procedūra susiję veiksniai:

- manipuliacijos, elgesio rūšis,
- skausmo, kančios, baimės ar ilgalaikio sužalojimo, kurį sukelia procedūra (visos jos sudedamosios dalys) pobūdis ir intensyvumas, trukmė, dažnumas bei naudojamų metodų įvairovė,
- bendra kančia procedūros metu,
- sąlygos, kuriomis gyvūnas negali elgtis natūraliai, įskaitant su laikymu, būtinaja priežiūra ir priežiūros standartais susijusius apribojimus.

III skirsnyje pateikti procedūrų, prisikirtų kiekvienai sunkumo kategorijai remiantis tik su procedūros rūšimi susijusiais veiksniais, pavyzdžiai. Jais pradžioje vadovaujamasi sprendžiant, kuriai kategorijai būtų tinkamiausia priskirti tam tikros rūšies procedūrą.

Vis dėlto siekiant galutinai priskirti procedūrą kuriai nors kategorijai, atsižvelgiama taip pat į šiuos papildomus veiksnius, kurie įvertinami kiekvienu konkrečiu atveju:

- rūšis ir genotipas,
- gyvūno branda, amžius ir lytis,
- gyvūno mokymo patirtis, susijusi su procedūra,
- jei gyvūnas turi būti pakartotinai naudojamas, faktinis ankstesnių procedūrų sunkumas,
- metodai skausmui, kančiai ir baimei sumažinti ar pašalinti, įskaitant laikymo, būtinosios priežiūros ir priežiūros sąlygų gerinimą,
- humaniškas procedūros užbaigimas.

III skirsnis

Įvairių rūšių procedūrų, priskirtų kiekvienai sunkumo kategorijai remiantis tik su procedūros rūšimi susijusiais veiksniais, pavyzdžiai

1. Lengva:

- a) anestezija, išskyrus jos naudojimą vien nužudymo tikslais;
- b) farmakokinetinis tyrimas, kai paskiriama tik viena dozė ir paimama nedaug kraujo mėginių (iš viso < 10 % kraujo kiekio) ir nesitikiama, kad medžiaga sukels pastebimą neigiamą poveikį;
- c) neinvaziniai gyvūnų tyrimai (pvz. MRT) naudojant atitinkamus sedatyvinius preparatus ar anesteziją;
- d) paviršinės procedūros, pvz., ausų ir uodegos biopsijos, poodinis miniatiūrinių siurblių ir transponderių implantavimas nechirurginiu būdu;
- e) išorinių telemetrinių įtaisų naudojimas, dėl kurio gyvūnams tik nedaug pakenkiama arba nedaug trukdoma įprastinei jų veiklai ir elgesiui;
- f) medžiagų įvedimas po oda, į raumenis, į pilvaplėvę, pro skrandžio zondą, įvestą pro nosį, ir intraveniniu būdu per paviršines kraujagysles, kai medžiaga daro tik nedidelį poveikį gyvūnui, o jos kiekis neviršija gyvūno dydį ir rūšį atitinkančių ribų;
- g) navikų arba spontaniųjų navikų sukėlimas, jei jie nesukelia jokio pastebimo neigiamo klinikinio poveikio (pvz., maži poodiniai neinvaziniai mazgeliai);
- h) genetiškai pakeistų gyvūnų veisimas tikintis gauti fenotipą su nedideliu poveikiu;
- i) pakeista mityba, neatitinkanti gyvūno mitybos poreikių, kuri, tikimasi, per tyrimo laiką sukels nedidelę klinikinę anomaliją;
- j) trumpalaikis suvaržymas (< 24 val.) medžiagų apykaitos narveliuose;
- k) tyrimai, kurių metu gyvūnai trumpam atskiriami nuo kitų savo rūšies gyvūnų; socialių veislių suaugusios žiurkės ar pelės patalpinamos į atskirus narvelius;

- l) būdai, kuriuos naudojant gyvūnai susiduria su kenksmingais stimulais, kurie trumpam asocijuojami su nedideliu skausmu, kančia ar baimė ir kurių gyvūnai gali sėkmingai išvengti;
- m) toliau išvardytų pavyzdžių derinys ar tam tikra jų grupė gali nulemti priskyrimą lengvų procedūrų kategorijai:
- i) kūno sudėjimo vertinimas naudojant neinvazines priemones ir minimalų suvaržymą;
 - ii) elektrokardiografijos stebėjimas naudojant neinvazinius metodus, kai pripratinti gyvūnai minimaliai suvaržomi arba visai nesuvaržomi;
 - iii) išorinių telemetrinių prietaisų naudojimas, kai tikimasi, kad tai nepadarys žalos socialiai prisitaikiusiems gyvūnams ir nekludys įprastinei veiklai bei elgesiui;
 - iv) genetiškai pakeistų gyvūnų veisimas, kai tikimasi, kad nebus jokių kliniškai pastebimų nepalankių fenotipų;
 - v) inertiškų žymeklių pridėjimas į maistą, kad būtų galima stebėti virškinimo eigą;
 - vi) suaugusių žiurkių laikymas be pašaro ne ilgiau nei 24 val.;
 - vii) bandymai lauko sąlygomis.

2. Vidutinio sunkumo:

- a) dažnas vidutinio sunkumo klinikinį poveikį sukeliančių bandomųjų medžiagų naudojimas ir kraujo mėginių ėmimas (> 10 % kraujo kiekio) iš sąmonę turinčio gyvūno per kelias dienas nepapildant kraujo kiekio;
- b) ūmaus poveikio dozių intervalo radimo bandymai, chroniško toksiškumo ar kancerogeniškumo bandymai nesukeliant mirties;
- c) chirurginės operacijos taikant bendrąją anesteziją ir tinkamą analgeziją, susijusios su pooperaciniu skausmu, kančia ar bendros būklės pablogėjimu. Pavyzdžiai: torakotomija, kraniotomija, laparotomija, orchiektomija, limfadenektomija, tiroidektomija, ortopedinės chirurginės operacijos su veiksmingu stabilizavimu ir žaizdos gydymu, organų transplantavimas su veiksmingu atmetimo reakcijos gydymu, kateterių ar biomedicininų įtaisų (pvz., telemetrinių siūstuvų, miniatiūrinių siurblių ir t. t.) implantavimas chirurginiu būdu;
- d) navikų arba spontaninių navikų sukėlimo būdai, kai tikimasi, kad šie navikai sukels vidutinio stiprumo skausmą ar baimę arba vidutiniškai trukdys įprastai elgtis;
- e) švitinimas ar chemoterapija naudojant mirties nesukeliančią dozę arba naudojant mirtiną dozę, tačiau atkuriant imuninę sistemą. Neigiamas poveikis turėtų būti nedidelis arba vidutinio sunkumo ir trumpalaikis (ne ilgiau nei 5 dienos);
- f) genetiškai pakeistų gyvūnų veisimas tikintis gauti fenotipą su vidutinio stiprumo poveikiu;
- g) genetiškai pakeistų gyvūnų sukūrimas naudojant chirurgines procedūras;
- h) medžiagų apykaitos narvelių, kuriuose ilgą laiką (iki 5 dienų) vidutiniškai apribojamas judėjimas, naudojimas;
- i) tyrimai su pakeista mityba, neatitinkančia gyvūno mitybos poreikių, kuri, tikimasi, per tyrimo laiką sukels vidutinio sunkumo klinikinę anomaliją;
- j) suaugusių žiurkių laikymas be maisto 48 val.;
- k) bėgimo ir vengimo reakcijos sukėlimas, kai gyvūnas negali pabėgti ar išvengti stimulo ir tikimasi, kad tai sukels vidutinio sunkumo kančią.

3. Sunki:

- a) toksiškumo bandymai sukelti mirtį arba kai mirties atvejai yra tikėtini ir sukeliama sunki patofiziologinė būklė. Pavyzdžiui, vienos dozės ūmaus toksiškumo bandymai (žr. OECD bandymų gaires);
 - b) prietaiso bandymas, kai jo sutrikęs veikimas gali sukelti stiprų skausmą, kančią ar gyvūno mirtį (pvz., širdies veiklai padedantys įtaisai);
 - c) vakcinos stiprumo bandymai, kuriems būdingas nuolatinis gyvūno būklės bloginimas, progresuojanti liga, kuri baigiasi mirtimi ir sukelia ilgalaikį vidutinio stiprumo skausmą, baimę ar kančią;
 - d) švitinimas ar chemoterapija naudojant mirtiną dozę ir neatkuriant imuninės sistemos arba atkuriant ją ir sukelti organizmo pasipriešinimą transplantatui;
 - e) navikų arba spontaniųjų navikų sukėlimo būdai, kai tikimasi, kad šie navikai sukels progresuojančią mirtiną ligą, sukelti ilgalaikį vidutinio stiprumo skausmą, baimę ar kančią. Pavyzdžiui, navikai, sukeltys kacheksiją, invaziniai kaulų navikai, metastazuojantys navikai ir navikai, kuriems leidžiama išopėti;
 - f) chirurginės ir kitos intervencijos, atliekamos gyvūnams taikant bendrąją anesteziją, kai tikimasi, kad jos sukels stiprų arba nuolatinį vidutinio stiprumo pooperacinį skausmą, kančią ar baimę arba didelį nuolatinį gyvūnų bendros būklės pablogėjimą. Nestabilių lūžių sukėlimas, torakotomija be tinkamos analgezijos arba trauma siekiant sukelti dauginį organų nepakankamumą;
 - g) organų transplantavimas, kai tikėtina, kad organų atmetimas sukels didelę kančią ar labai pablogins gyvūnų bendrą būklę (pvz., ksenotransplantacija);
 - h) genetinėmis ligomis sergančių gyvūnų, kurie turėtų patirti didelį ir nuolatinį bendros būklės blogėjimą (pvz., Hantingtono liga, raumenų distrofija, chroniško pasikartojančio neurito modeliai) veisimas;
 - i) medžiagų apykaitos narvelių, kuriuose ilgą laiką labai apribojamas judėjimas, naudojimas;
 - j) neišvengiamas elektros šokas (pvz., siekiant sukelti išmoktą bejėgiškumą);
 - k) socialių rūšių (pvz., šunų ir nežmoginių primatų) atstovų visišką izoliavimą ilgą laiką;
 - l) imobilizavimo stresas siekiant sukelti žiurkėms skrandžio opas ar širdies nepakankamumą;
 - m) priverstinio plaukimo ar mankštos bandymai iki išsekimo.
-

2010 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 100 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	770 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), kompaktinis diskas, leidžiamas du kartus per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	300 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame kompaktiniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2010 metais kompaktinius diskus pakeis skaitmeniniai diskai.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT